

ความคาดหวังของอาจารย์มหาวิทยาลัยที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัย

นางเยาวรัตน์ บางสาลี

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)

เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR) are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2559

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

University Faculty Members' Expectations Towards Research Support Roles of

Librarians

Mrs. Yaowarat Bangsalee

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Library and Information Science

Department of Library Science

Faculty of Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2016

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ความคาดหวังของอาจารย์มหาวิทยาลัยที่มีต่อบทบาทของ
	บรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัย
โดย	นางเยาวรัตน์ บางสาลี
สาขาวิชา	บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์ร่ำไพ เปรมสมิทธิ์

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

.....คณบดีคณะอักษรศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.กิงกาญญา เทพกาญจนา)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรนุช เสวตรัตนเสถียร)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์ร่ำไพ เปรมสมิทธิ์)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ทรงพันธ์ เจริมประยงค์)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(อาจารย์ ดร.มลิวัลย์ ประดิษฐ์ธีระ)

5680142522 : MAJOR LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

KEYWORDS: ความคาดหวัง/ อาจารย์มหาวิทยาลัย/ บทบาทของบรรณารักษ์/ การสนับสนุนการวิจัย

YAOWARAT BANGSALEE: University Faculty Members' Expectations Towards Research Support Roles of Librarians. ADVISOR: ASST. PROF. PIMRUMPAI PREMSMIT, Ph.D., 147 pp.

The objective of this research was to study the university faculty members' expectations towards research support roles of librarians in consulting and providing service. The data were collected from questionnaires distributed to 322 faculty members, who are not yet receiving academic ranks and employed within 3 years, starting from 2013 to 2015, in eight national research universities. There were 226 questionnaires returned.

The findings indicate that the faculty members' expectations are at moderate levels. The service providing role receives higher score than the consulting role. Regarding the consulting role, the faculty members' expectations are at high, moderate, and low levels. The highest mean score is advising the search techniques, while the service providing role, the faculty members' expectations are at high, moderate, and low levels. The highest mean score is information searching. The faculty members also suggest that librarians should have more roles in advising search techniques.

Department: Library Science Student's Signature .....

Field of Study: Library and Information Science Advisor's Signature .....

Academic Year: 2016

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความเมตตากรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์ รำไพ เปรรมสมิทธิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่เสียสละเวลาอันมีค่าในการให้ความรู้ คำแนะนำ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องของวิทยานิพนธ์ด้วยความเอาใจใส่และปรารถนาดีเสมอมา จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรนุช เศวทรรัตน์เสถียร ประธานกรรมการ สอบวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร.ทรงพันธ์ เจริมประยงค์ และ อาจารย์ ดร.มลิวัลย์ ประดิษฐ์ธีระ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำ ชี้แนะข้อบกพร่อง และข้อคิดเห็นอันเป็น ประโยชน์ต่อผู้วิจัยในการปรับปรุงแก้ไข จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ ดร.อาทิตย์ อุไรรัตน์ อธิการบดี มหาวิทยาลัยรังสิต และ ดร.มลิวัลย์ ประดิษฐ์ธีระ ผู้อำนวยการสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยรังสิต ที่ให้การสนับสนุนและให้โอกาสผู้วิจัย ในการลาศึกษาต่อ และขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยรังสิตที่ให้ทุนสนับสนุนการศึกษา

ขอขอบคุณ คุณลมัย ประคอนสี และ คุณประทีป ชินบดี ที่คอยช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา และแก้ปัญหาในระหว่างการวิเคราะห์ข้อมูลและการจัดพิมพ์วิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณอาจารย์ ทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการทดสอบเครื่องมือวิจัย ตอบแบบสอบถาม และให้ข้อมูลอันเป็น ประโยชน์ต่องานวิจัย

สุดท้ายนี้ ขอขอบพระคุณคุณแม่และสามีอันเป็นที่รัก ที่คอยดูแล ห่วงใย และให้กำลังใจ กันอย่างดียิ่งตลอดมา และขอขอบใจน้องพฤกษ์ ลูกชายสุดที่รักที่เข้าใจ คอยกอดคอยหอมให้ กำลังใจมาตลอดระยะเวลาในการศึกษาและการจัดทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จลุล่วง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	1
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....	6
1.3 สมมติฐานการวิจัย	6
1.4 ตัวแปรที่เกี่ยวข้อง	6
1.5 ขอบเขตและประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	8
1.6 วิธีดำเนินการวิจัย.....	8
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	10
บทที่ 2 ปรัชมนวัตกรรม	11
2.1 ความสำคัญของการวิจัย.....	11
2.2 นโยบายการวิจัยของชาติ	12
2.3 นโยบายการวิจัยของมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติของไทย	14
2.4 ทิศทางการวิจัยของมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ.....	15
2.5 บทบาทของห้องสมุดมหาวิทยาลัยในการสนับสนุนการวิจัย.....	21
2.6 บทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัย	25
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	36
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	51

3.1 การศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	51
3.2 การกำหนดประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	52
3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	54
3.4 การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	55
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	57
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอผลการวิจัย.....	58
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
4.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	62
4.1.1 กลุ่มสาขา.....	62
4.1.2 การใช้บริการสนับสนุนการวิจัย.....	62
4.2 ตอนที่ 2 ความคาดหวังของอาจารย์ที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัย.....	63
4.2.1 ความคาดหวังของอาจารย์ที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัย....	64
ในภาพรวม.....	64
4.2.2 ความคาดหวังของอาจารย์ที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัย....	65
ด้านการให้คำปรึกษา.....	65
4.2.3 ความคาดหวังของอาจารย์ที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัย....	78
ด้านการให้บริการ.....	78
4.3 ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัย และ.....	90
ความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้เครดิตบรรณารักษ์.....	90
4.3.1 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัย.....	91
4.3.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้เครดิตบรรณารักษ์.....	100
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	104

5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	104
5.2 สมมติฐานของการวิจัย.....	104
5.3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	104
5.4 สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล	105
5.5 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน	120
5.6 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย.....	121
5.6.1 ห้องสมุด.....	121
5.6.2 บรรณารักษ์.....	122
5.7 แนวทางการวิจัยในอนาคต	122
รายการอ้างอิง.....	123
ภาคผนวก.....	131
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือวิจัย (ภายใน).....	132
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือวิจัย (ภายนอก).....	134
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล (ภายใน).....	136
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล (ภายนอก).....	138
ภาคผนวก จ แบบสอบถาม.....	140
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	147

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามมหาวิทยาลัย	53
ตารางที่ 2	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามกลุ่มสาขา	54
ตารางที่ 3	จำนวนแบบสอบถามที่ส่งและได้รับคืน จำแนกตามมหาวิทยาลัย	58
ตารางที่ 4	จำนวนอาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามกลุ่มสาขา	62
ตารางที่ 5	จำนวนอาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประสบการณ์การใช้บริการ สนับสนุนการวิจัย.....	63
ตารางที่ 6	ความคาดหวังของอาจารย์ที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุน การวิจัยในภาพรวม จำแนกตามประสบการณ์การใช้บริการ.....	64
ตารางที่ 7	ความคาดหวังของอาจารย์ที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุน การวิจัย ในภาพรวม จำแนกตามกลุ่มสาขา.....	65
ตารางที่ 8	ความคาดหวังของอาจารย์ที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุน การวิจัยด้านการให้คำปรึกษา จำแนกตามประสบการณ์การใช้บริการ.....	70
ตารางที่ 9	ความคาดหวังของอาจารย์ที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุน การวิจัยด้านการให้คำปรึกษา จำแนกตามกลุ่มสาขา.....	76
ตารางที่ 10	ความคาดหวังของอาจารย์ที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุน การวิจัยด้านการให้บริการ จำแนกตามประสบการณ์การใช้บริการ	83
ตารางที่ 11	ความคาดหวังของอาจารย์ที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุน การวิจัยด้านการให้บริการ จำแนกตามกลุ่มสาขา	89

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การวิจัยเป็นพันธกิจที่สำคัญของมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งต่างมุ่งเน้นที่จะสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการโดยการสร้างผลงานวิจัยที่มีคุณภาพและตีพิมพ์ลงในวารสารวิชาการทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติ เพื่อการเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำ หากจะพิจารณาว่าได้ดำเนินการตามพันธกิจอย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จหรือไม่นั้น สามารถพิจารณาได้จากจำนวนผลงานวิจัยที่มีคุณภาพซึ่งได้มีการเผยแพร่อย่างกว้างขวางกับจำนวนอาจารย์ประจำ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา 2555: 29)

การวิจัยเป็นตัวบ่งชี้พื้นฐานที่ประเมินภายใต้ภารกิจของสถานศึกษา สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ได้กำหนดตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินบนพื้นฐานที่ทุกสถาบันอุดมศึกษาต้องมีและปฏิบัติได้ โดยพิจารณาจากจำนวนผลงานวิจัยหรือผลงานวิชาการที่มีคุณภาพ ที่ผ่านกระบวนการกลั่นกรองโดยผู้ทรงคุณวุฒิระดับปริญญาเอกหรือผู้ทรงคุณวุฒิที่มีผลงานเป็นที่ยอมรับในสาขาวิชานั้นๆ รวมถึงได้รับการรับรองคุณภาพตามเกณฑ์ของคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาว่าด้วยเรื่องหลักเกณฑ์การขอตำแหน่งทางวิชาการหรือเทียบเท่า ทั้งนี้ หากสถาบันอุดมศึกษาต้องการสร้างความเข้มข้นเชิงวิชาการ สร้างผลงานที่มีคุณภาพสูง และสร้างการยอมรับในแวดวงวิชาการ จะต้องสร้างงานวิจัยเชิงวิชาการที่สามารถนำผลงานวิจัยไปตีพิมพ์หรือเผยแพร่อย่างกว้างขวางในวารสารวิชาการระดับชาติและระดับนานาชาติ รวมถึงสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงตามวัตถุประสงค์ และ/หรือ ได้รับการรับรองการใช้ประโยชน์จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีหลักฐานเชิงประจักษ์หรือการรับรอง/การตรวจรับงานโดยหน่วยงานภายนอกสถานศึกษา (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา 2555: 10-36)

สำหรับหลักเกณฑ์การขอตำแหน่งทางวิชาการตามเกณฑ์ของคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา (ก.พ.อ.) จะเน้นการนำเสนอผลงานที่แสดงให้เห็นถึงความ

สามารถในการทำวิจัยเป็นหลัก โดยคำนึงถึงชิ้นงานและคุณภาพที่ได้นำเสนอหรือเผยแพร่ในรูปแบบของบทความทางวิชาการในวารสารทางวิชาการที่เป็นรูปเล่มสิ่งพิมพ์หรือเป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่มีกำหนดการเผยแพร่อย่างแน่นอนชัดเจน กรณีที่เผยแพร่ในรูปแบบอื่น เช่น หนังสือรวมบทความ หรือหนังสือรายงานการประชุมทางวิชาการ (Proceedings) ของการประชุมทางวิชาการในระดับชาติหรือระดับนานาชาติจะต้องมีการประเมินและตรวจสอบคุณภาพของบทความต่าง ๆ ในหนังสือนั้นแล้ว ทั้งนี้ การนำบทความทางวิชาการนั้นมาแก้ไขปรับปรุงหรือเพิ่มเติมส่วนใดส่วนหนึ่ง เพื่อนำมาเสนอขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการและให้มีการประเมินคุณภาพบทความทางวิชาการนั้นอีกครั้งหนึ่งจะกระทำไม่ได้ (ราชกิจจานุเบกษา 2556, 9 เมษายน: 24-25)

นอกจากนี้ การวิจัยยังเป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาต่างๆ ซึ่งตัวเลขที่เกี่ยวกับดัชนีชี้วัดด้านการวิจัยจากฐานข้อมูลระดับนานาชาติ Scopus บ่งชี้ว่า ผลงานวิจัยของไทยมากกว่าร้อยละ 90 มาจากมหาวิทยาลัยชั้นนำ 7-10 แห่งของประเทศ ดังนั้น เพื่อเป็นการสนับสนุนให้มหาวิทยาลัยเหล่านี้สามารถเข้าสู่การจัดอันดับมหาวิทยาลัยชั้นนำที่มีคุณภาพระดับโลกได้ รัฐบาลสมัยนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้มีนโยบายเร่งด่วนให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเร่งพัฒนามหาวิทยาลัยวิจัยของประเทศสู่ระดับโลก นโยบายดังกล่าวนี้สอดคล้องกับกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551-2565) ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา โครงการพัฒนามหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติจึงเกิดขึ้นเพื่อสนองนโยบายของรัฐบาลทั้งในเรื่องการพัฒนาความเป็นเลิศและการแก้ปัญหาของประเทศ โดยให้เกิดผลผลิตและผลสัมฤทธิ์ที่ชัดเจน อันจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพอุดมศึกษาของประเทศและสนับสนุนการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศต่อไป ซึ่งมหาวิทยาลัยที่ได้รับคัดเลือกให้เป็นมหาวิทยาลัยวิจัยที่มีศักยภาพด้านวิจัยของประเทศไทยมีทั้งหมด 9 แห่ง ได้แก่ 1) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 3) มหาวิทยาลัยขอนแก่น 4) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 5) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี 6) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี 7) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 8) มหาวิทยาลัยมหิดล และ 9) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา 2552)

นโยบายการพัฒนามหาวิทยาลัยวิจัยของประเทศไทยให้ก้าวไกลสู่ระดับโลกนั้น ทำให้อาจารย์ในมหาวิทยาลัยวิจัยจำเป็นต้องเร่งผลิตผลงานวิจัยและต้องถือว่างานวิจัยคือส่วนหนึ่งของภาระงานปกติ ทั้งยังต้องมีการพัฒนางานวิชาการและองค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการส่งเสริมการเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการที่สูงขึ้นตามเกณฑ์ของคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบัน

อุดมศึกษา โดยมีเงื่อนไขด้านกรอบระยะเวลาและเงินค่าตอบแทนประจำตำแหน่งทางวิชาการที่เหมาะสม

อย่างไรก็ตาม ยังมีอาจารย์มหาวิทยาลัยจำนวนไม่น้อยที่ประสบปัญหาในการทำวิจัย สำหรับปัญหาที่เกิดขึ้นกับอาจารย์ที่กำลังทำวิจัย คือ ขาดความรู้ความชำนาญในด้านการวิจัย รวมถึงขาดที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเขียนบทความทางวิชาการเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ ส่วนปัญหาของอาจารย์ที่ไม่มีผลงานวิจัย คือ ขาดความรู้ความชำนาญในการวิจัย ทักษะในการวิจัย และการเขียนโครงการวิจัย (จันทิมา คงจันทร์ และคณะ 2554: 100-101) ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของไสว นัยปราโมทย์ (2545: 53) พบว่า การขาดความรู้ความเข้าใจในระเบียบวิธีวิจัยเป็นอุปสรรคสำหรับการทำวิจัยของอาจารย์ ทั้งอาจารย์ใหม่ที่ไม่ม่ประสบการณ์ในการทำวิจัยและอาจารย์เก่าที่ยังขาดความรู้ความชำนาญในด้านการวิจัย เมื่อประสบปัญหาก็มักต้องการผู้ช่วยเหลือหรือให้คำปรึกษา ส่วนใหญ่จะปรึกษาอาจารย์รุ่นพี่ที่มีประสบการณ์ในการทำวิจัย ซึ่งบางครั้งก็ไม่สามารถให้คำตอบได้ทั้งหมด อาจารย์ใหม่ส่วนใหญ่จึงต้องการพี่เลี้ยงคอยให้คำปรึกษาหรือแนะนำเกี่ยวกับแนวคิดในการพัฒนางานวิจัย ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งทุน การดำเนินการวิจัย การเขียนเค้าโครงการวิจัย ขอบเขตการวิจัยในสาขาวิชา เป็นต้น (Schuh 2010: 1) ดังนั้น ห้องสมุดในฐานะหน่วยงานสนับสนุนทางวิชาการที่สำคัญของมหาวิทยาลัยจึงควรส่งเสริมและสนับสนุนให้อาจารย์มหาวิทยาลัยสามารถผลิตผลงานวิจัยได้อย่างต่อเนื่องและมีคุณภาพ โดยการให้คำปรึกษาหรือให้ความช่วยเหลือในด้านการวิจัยตั้งแต่ขั้นวางแผนเตรียมการวิจัยไปจนถึงการเผยแพร่ผลงาน เป็นการสนับสนุนให้อาจารย์มหาวิทยาลัยผลิต ผลงานวิจัยหรือผลงานวิชาการที่มีคุณภาพมากขึ้น และเป็นการสร้างบรรยากาศการวิจัยให้เกิดขึ้นภายในมหาวิทยาลัย ซึ่งจะนำไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยในอนาคตได้

ห้องสมุดมหาวิทยาลัยวิจัยมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาความรู้ของมหาวิทยาลัย ซึ่งบทบาทสำคัญบทบาทหนึ่ง คือ การสนับสนุนการวิจัย บรรณารักษ์และห้องสมุดมหาวิทยาลัยวิจัยมักจะเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงในการพัฒนาวิชาการของมหาวิทยาลัย โดยอาศัยความรู้ความสามารถทางวิชาชีพมาให้การช่วยเหลือนักวิจัยเพื่อเพิ่มพูนทักษะการรู้สารสนเทศและเพิ่มคุณค่าให้กับงานวิจัย ซึ่งต่างจากรื่องการให้บริการแก่ผู้ใช้บริการทั่วไปตรงที่บทบาทของบรรณารักษ์ที่ให้บริการสนับสนุนการวิจัยค่อนข้างจะเน้นเฉพาะสาขาวิชามากขึ้น ซึ่งจากผลการศึกษาของพรชนิตว์ ลีนาราช (2554) ที่ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศเกี่ยวกับบทบาทของห้องสมุดมหาวิทยาลัยวิจัยในการสนับสนุนการวิจัย พบว่า ห้องสมุดมหาวิทยาลัยวิจัยมีบทบาทในการสนับสนุนการวิจัยในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การสนับสนุนการตีพิมพ์ผลงานวิชาการ การสืบค้นและรวบรวมสารสนเทศเฉพาะสาขาวิชา การสอนหรือฝึกอบรมเพื่อพัฒนาและเพิ่มพูนทักษะการรู้สารสนเทศให้แก่

นักวิจัย และ การบริหารจัดการสารสนเทศ สำหรับงานวิจัยของต่างประเทศ Du and Evans (2011) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทและคุณค่าของบริการสนับสนุนการวิจัยของห้องสมุดมหาวิทยาลัย พบว่า ห้องสมุดและบรรณารักษ์มีบทบาทในการสนับสนุนการวิจัยในด้านการช่วยเหลือในการค้นหา ข้อมูลจากภายในและภายนอกห้องสมุด การบอกรับฐานข้อมูล การฝึกอบรมทักษะต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย และ การเป็นส่วนหนึ่งของทีมวิจัย ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยของ Gore (2013) ที่พบว่า บทบาทของบรรณารักษ์ได้เปลี่ยนไปจากบรรณารักษ์ที่ให้บริการสนับสนุนการวิจัยแบบดั้งเดิมที่ตั้งรับอยู่ที่ห้องสมุดมาเป็นบทบาทของนักสารสนเทศที่เข้าไปทำงานร่วมกับทีมนักวิจัยจริง ๆ ราวกับว่าเป็นสมาชิกคนหนึ่งของทีมวิจัยนั้น ๆ นอกจากนี้ Newton, Miller, and Bracke (2011) และ Tenopir et al. (2014) ได้กล่าวถึงอีกบทบาทหนึ่งของห้องสมุดในการสนับสนุนการวิจัย คือ การรวบรวมสารสนเทศเพื่อการวิจัยและการพัฒนาคลังปัญญาของสถาบันด้วย

บทบาทของบรรณารักษ์และห้องสมุดในการสนับสนุนการวิจัยไม่ได้ปรากฏเฉพาะในงานวิจัยเท่านั้น แต่ยังสามารถปรากฏในเอกสารแหล่งอื่น ๆ ที่ระบุถึงบริการสนับสนุนการวิจัยด้วย ซึ่งการบริการสนับสนุนการวิจัยของห้องสมุดมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ส่วนใหญ่จะมีการให้บริการที่คล้ายกันแต่อาจจะเรียกชื่อการบริการที่แตกต่างกันไปหรือแตกแขนงแยกย่อยออกมา เช่น สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จัดให้มีบริการต่าง ๆ ที่สนับสนุนการวิจัย ได้แก่ บริการให้คำปรึกษาด้านสถิติเพื่อการวิจัย บริการสืบค้นสารสนเทศเพื่อการวิจัย บริการอ้างอิงและใช้โปรแกรมจัดการบรรณานุกรม บริการเขียนสาระสังเขปเป็นภาษาอังกฤษ และ บริการตรวจสอบค่าดัชนีผลกระทบของวารสาร (ศิริรัตน์ จำแนกสาร 2553) สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีภารกิจสำคัญในการบริการสนับสนุนการวิจัยในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การจัดเตรียมแหล่งข้อมูล การสอนทักษะการใช้สารสนเทศ การจัดทำฐานข้อมูลผลงานวิชาการของนักวิจัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่ปรากฏในฐานข้อมูลสากล การแนะนำวิธีตรวจสอบคุณภาพผลงานทางวิชาการ การรวบรวมแหล่งข้อมูลในสาขาวิชาต่าง ๆ ทั้งแหล่งข้อมูลของห้องสมุดและอินเทอร์เน็ต การจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกให้นักวิจัย การให้คำปรึกษาด้านข้อมูลในการทำวิจัย การฝึกอบรมการใช้สารสนเทศ การจัดบริการนำส่งเอกสาร ยิ่งไปกว่านั้นยังมีการจัดบริการเชิงรุกที่เรียกว่า บรรณารักษ์พบนักวิจัย ซึ่งเป็นการเข้าถึงนักวิจัยโดยตรงถึงห้องทำงานเพื่อแนะนำการใช้สารสนเทศและบริการที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย (สุกัญญา ธีรพงศ์ภักดี 2552) นอกจากนี้ สำนักงานวิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งได้จัดให้มีบริการสนับสนุนการวิจัย โดยผู้เชี่ยวชาญสารสนเทศเฉพาะสาขา ได้แก่ บริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้าคำถามวิชาการเชิงลึก/เฉพาะสาขาให้ผู้รับบริการที่มาใช้บริการภายในสำนักงานวิทยทรัพยากรและผู้รับบริการภายนอกที่ติดต่อผ่านช่องทางสื่อสารต่าง ๆ และระบบออนไลน์ บริการฐานข้อมูลเพื่อการค้นคว้าวิจัย (CU Reference Databases) และเครื่องมือสนับสนุนการวิจัยในด้านการจัดการสารสนเทศ บริการจัด

อบรมการใช้งานฐานข้อมูลเพื่อการค้นคว้าวิจัยและเครื่องมือสนับสนุนการวิจัยในด้านการจัดการสารสนเทศ บริการให้คำปรึกษาเพื่อการค้นคว้าวิจัย บริการสืบค้นสารสนเทศ ประมวล และ/หรือสังเคราะห์สารสนเทศเพื่อการวิจัย บริการตรวจสอบค่าดัชนีผลกระทบของวารสารและการอ้างอิงผลงานทางวิชาการในระดับนานาชาติแก่คณาจารย์ นักวิจัย บุคลากร และนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อประกอบการเลือกสิ่งพิมพ์ผลงานและการประเมินคุณภาพผลงานที่ได้รับการตีพิมพ์ รวมถึงบริการประเมิน คัดเลือก และรวบรวมแหล่งทรัพยากรสารสนเทศทางวิชาการที่น่าเชื่อถือและเข้าใช้บริการได้โดยไม่มีค่าใช้จ่าย (Open Access) เพื่อเพิ่มพูนทรัพยากรสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการค้นคว้าวิจัย พร้อมทั้งจัดทำคู่มือ ข่าวสาร เพื่อสนับสนุนการค้นคว้าวิจัย (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2560)

จากความสำคัญในการวิจัยของมหาวิทยาลัย ผลการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัยทั้งของไทยและต่างประเทศ พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ศึกษาถึงบทบาทของห้องสมุดและบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัยเท่านั้น และมีเพียงงานวิจัยชิ้นเดียวที่ศึกษาความคาดหวังของผู้ใช้บริการที่มีต่อการบริการของห้องสมุดเพื่อสนับสนุนการวิจัย คือ ผลงานวิจัยของพรชนิตว์ สีนาราช และคณะ (2557) ที่ได้ศึกษาความคาดหวังของอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่มีต่อการบริการห้องสมุดเพื่อสนับสนุนงานวิจัยของมหาวิทยาลัยขอนแก่น ซึ่งเป็นการศึกษาความคาดหวังเกี่ยวกับการบริการของห้องสมุดที่สนับสนุนการวิจัยโดยรวม แต่ไม่ได้ศึกษาความคาดหวังต่อบทบาทของบรรณารักษ์โดยตรง อีกทั้งยังศึกษาเฉพาะห้องสมุดมหาวิทยาลัยขอนแก่นเพียงแห่งเดียว ไม่ได้ครอบคลุมมหาวิทยาลัยวิจัยทั้งหมด ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาความคาดหวังของอาจารย์มหาวิทยาลัยที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัยทั้งในด้านการให้คำปรึกษาและการให้บริการ ผลของการวิจัยสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะของบรรณารักษ์ทั้งในห้องสมุดมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติและห้องสมุดมหาวิทยาลัยอื่น ๆ อีกทั้งยังสามารถใช้เป็นแนวทางในการจัดบริการสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการวิจัยที่ตอบสนองความต้องการของอาจารย์อีกด้วย

1.2 วัตถุประสงค์ในการวิจัย

เพื่อศึกษาความคาดหวังของอาจารย์มหาวิทยาลัยที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัยในห้องสมุดมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติด้านการให้คำปรึกษาและการให้บริการ

1.3 สมมติฐานการวิจัย

อาจารย์มหาวิทยาลัยคาดหวังต่อบทบาทของบรรณารักษ์ด้านการทบทวนวรรณกรรมและด้านการให้บริการสืบค้นสารสนเทศในระดับมาก

1.4 ตัวแปรที่เกี่ยวข้อง

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย มีดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป

- 1.1 ประสบการณ์การใช้บริการสนับสนุนการวิจัยจากบรรณารักษ์
- 1.2 เรื่องที่เคยใช้บริการสนับสนุนการวิจัยจากบรรณารักษ์

2. บทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัย ประกอบด้วย

2.1 บทบาทในการให้คำปรึกษา

- 2.1.1 ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับแหล่งทุน/แหล่งสนับสนุนทุนวิจัย
- 2.1.2 ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาเค้าโครงร่างวิจัย
- 2.1.3 แนะนำวิธีการเขียนเค้าโครงร่างวิจัย
- 2.1.4 แนะนำเทคนิคการสืบค้นสารสนเทศ
- 2.1.5 ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับวิธีการประเมินสารสนเทศที่ได้รับ
- 2.1.6 ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการทบทวนวรรณกรรม
- 2.1.7 ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

- 2.1.8 ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูล
- 2.1.9 แนะนำการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ
- 2.1.10 ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับลิขสิทธิ์และทรัพย์สินทางปัญญา
- 2.1.11 แนะนำการใช้โปรแกรมตรวจสอบการลักลอบผลงานวิชาการ
- 2.1.12 ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเขียนบรรณานุกรมและรายการอ้างอิงในเนื้อหา
- 2.1.13 แนะนำการใช้โปรแกรมจัดการบรรณานุกรม
- 2.1.14 ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเผยแพร่ผลงานวิจัย
- 2.2 บทบาทในการให้บริการ
  - 2.2.1 จัดหาและรวบรวมแหล่งทุน/แหล่งสนับสนุนทุนวิจัย
  - 2.2.2 เขียนเค้าโครงร่างวิจัย
  - 2.2.3 สืบค้นสารสนเทศ
  - 2.2.4 นำส่งเอกสาร
  - 2.2.5 ประเมินสารสนเทศที่ได้รับ
  - 2.2.6 ทบทวนวรรณกรรม
  - 2.2.7 เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
  - 2.2.8 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ
  - 2.2.9 ตรวจสอบการลักลอบผลงานวิชาการ
  - 2.2.10 ตรวจสอบความถูกต้องของบรรณานุกรมและรายการอ้างอิงในเนื้อหา
  - 2.2.11 จัดการบรรณานุกรมและรายการอ้างอิงด้วยโปรแกรมจัดการบรรณานุกรม
  - 2.2.12 ให้บริการเกี่ยวกับการเผยแพร่ผลงานวิจัย
- 3. ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของบรรณารักษีในการสนับสนุนการวิจัย
  - 3.1 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของบรรณารักษีในการสนับสนุนการวิจัย
    - 3.1.1 บทบาทในการให้คำปรึกษา
    - 3.1.2 บทบาทในการให้บริการ

3.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้เครดิตบรรณารักษ์

1.5 ขอบเขตและประชากรที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับความคาดหวังของอาจารย์มหาวิทยาลัยที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัยในห้องสมุดมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ จำนวน 8 แห่ง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ประชากรที่ใช้การวิจัย คือ อาจารย์ประจำที่มีอายุการทำงานไม่เกิน 3 ปี หรือได้รับการบรรจุใหม่ระหว่าง พ.ศ. 2556–2558 ซึ่งยังไม่มีตำแหน่งทางวิชาการ จากมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ 8 แห่ง จำนวนทั้งสิ้น 1,370 คน

1.6 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ซึ่งใช้แบบสอบถามในการรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัยจากหนังสือ บทความวิชาการ บทความวิจัย งานวิจัย วิทยานิพนธ์ และฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ รวมถึงการสืบค้นสารสนเทศจากอินเทอร์เน็ต
2. สร้างแบบสอบถามเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบบสอบถามที่สร้างแบ่งออก เป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ประสพการณ์การใช้บริการสนับสนุนการวิจัย ลักษณะคำถามเป็นคำถามปลายปิดที่เลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียว ส่วนเรื่องที่เคยใช้บริการ ลักษณะคำถามเป็นคำถามปลายเปิด

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับความคาดหวังต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัย โดยผู้วิจัยได้จำแนกบทบาทของบรรณารักษ์ออกเป็น 2 บทบาท ได้แก่ บทบาทในการให้คำปรึกษา และ บทบาทในการให้บริการ ลักษณะคำถามเป็นทั้งแบบปลายปิดและปลายเปิดที่ใช้มาตราประมาณค่าของลิเคิร์ต (Likert Scale) โดยกำหนดความคาดหวังออกเป็น 5 ระดับ นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบในช่อง "ไม่เห็นด้วย" ซึ่งไม่มีคะแนนและไม่นำข้อมูลมาหาค่าเฉลี่ยและแปลผล

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัย ลักษณะคำถามเป็นทั้งแบบปลายปิดและปลายเปิด โดยผู้วิจัยได้แบ่งคำถามออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัย เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัยในด้านการให้คำปรึกษาและการให้บริการ ลักษณะคำถามเป็นคำถามปลายเปิด

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการให้เครดิตบรรณารักษ์ในกรณีที่บรรณารักษ์ได้เข้ามามีส่วนช่วยให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ลักษณะคำถามเป็นคำถามปลายปิดที่เลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียว ส่วนรูปแบบการให้เครดิต ลักษณะคำถามเป็นคำถามปลายเปิด

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดสอบกับอาจารย์ใหม่ในมหาวิทยาลัยวิจัยที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 8 แห่ง แห่งละ 2 คน รวม 16 คน

4. เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 322 คน โดยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์และด้วยตนเอง

5. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามทั้งหมดมาวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation-S.D.) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติด้านสังคมศาสตร์สำหรับวินโดวส์ (Statistical Package for the Social Science for Windows-SPSS)

6. เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

7. สรุปผลการวิจัย รายงานผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะของบรรณารักษ์ทั้งในห้องสมุดมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ และห้องสมุดมหาวิทยาลัยอื่น ๆ

2. เป็นแนวทางในการจัดบริการสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการวิจัยที่ตอบสนองความต้องการของอาจารย์

บทที่ 2

ปรัชญาบรรณกรรม

ในบทนี้จะกล่าวถึง ความสำคัญของการวิจัย นโยบายการวิจัยของชาติ นโยบายการวิจัยของมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติของไทย ทิศทางการวิจัยของมหาวิทยาลัยแห่งชาติ บทบาทของห้องสมุดมหาวิทยาลัยในการสนับสนุนการวิจัย บทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยเป็นกระบวนการแสวงหาความรู้ ความเข้าใจ และความถูกต้องในสิ่งที่ต้องการศึกษา ซึ่งมีการรวบรวมข้อมูล จัดระเบียบข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และอธิบายผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มพูนความรู้และเพื่อนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ (ทรงธรรม ธีระกุล 2552) การวิจัยจึงถูกนำไปใช้ในทุกสาขาอาชีพ เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านสังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และด้านธุรกิจ ซึ่งก่อให้เกิดผลต่อการพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิตให้ดียิ่งขึ้น (ปัญญา คล้ายเดช 2559)

การวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ไม่ใช่แต่เพียงสามารถนำไปสู่ความก้าวหน้าทางวิชาการเท่านั้น แต่ยังสามารถนำไปสู่การพัฒนากระบวนการและวงการธุรกิจต่าง ๆ รวมถึงสามารถสร้างศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ และสามารถนำไปสู่การพัฒนาสังคมและชุมชน ซึ่งมีส่วนทำให้ประเทศเข้มแข็งในทุกภาคส่วนอีกด้วย (สุทธิพร จิตต์มิตรภาพ 2554) นอกจากนี้ การวิจัยยังสามารถช่วยขับเคลื่อนนวัตกรรม ซึ่งส่งผลให้เกิดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การพัฒนาประเทศ และการพัฒนาสวัสดิการมนุษย์ให้ดีขึ้นด้วย (Group of Eight 2013: 3-4)

ปัจจุบันหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ทั้งในภาครัฐและเอกชนของไทยได้ให้ความสำคัญกับการวิจัยเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับมหาวิทยาลัยที่การวิจัยได้กลายเป็นพันธกิจสำคัญที่ต้องมีและต้องปฏิบัติมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งต่างมุ่งสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ เพื่อก้าวไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำที่มีคุณภาพระดับประเทศและระดับโลก

ความเป็นเลิศทางวิชาการนั้นวัดได้จากจำนวนผลงานวิจัยที่มีคุณภาพและตีพิมพ์ในวารสารวิชาการทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติเป็นสำคัญ การวิจัยได้ถูกกำหนดให้เป็นตัวบ่งชี้พื้นฐานในการประเมินคุณภาพการศึกษาที่ทุกสถาบันการศึกษาต้องมีและต้องปฏิบัติให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา 2555: 10-36) มหาวิทยาลัยที่มีผลงานวิจัยมากก็จะเป็นที่ยอมรับมากในแวดวงวิชาการและสังคม ยิ่งถ้าหากมีงานวิจัยในศาสตร์ใดศาสตร์หนึ่งมากก็จะสะท้อนถึงความเป็นเลิศทางวิชาการหรือแหล่งองค์ความรู้ที่ชัดเจนมากขึ้น ทำให้สามารถดึงดูดคนเก่งหรือคนที่มีศักยภาพสูงมาเรียนหรือมาร่วมทำงานด้วย

ดังนั้น การวิจัยจึงเป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงคุณภาพการศึกษาของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ปัจจุบันมีมหาวิทยาลัยในประเทศไทย 9 แห่ง ที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำของประเทศและได้รับการคัดเลือกเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติเพราะที่มีศักยภาพด้านวิจัยที่โดดเด่น ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา 2552)

2.2 นโยบายการวิจัยของชาติ

นับตั้งแต่มีการประกาศเรื่องมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ รัฐบาลได้ให้ความสำคัญต่อการวิจัยและมุ่งที่จะผลักดันให้เกิดการวิจัยและนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างจริงจัง เมื่อวันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2559 พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ได้มีคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่ 62/2559 ประกาศใช้อำนาจในมาตรา 44 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 ในการปฏิรูประบบวิจัยและนวัตกรรมของประเทศให้เกิดการบูรณาการ ลดความซ้ำซ้อน และสามารถผลักดันให้มีการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม โดยกำหนดให้มี “สภานโยบายวิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (นวนช.)” ทำหน้าที่ในการกำหนดทิศทางนโยบาย ยุทธศาสตร์ รวมทั้งปรับปรุงระบบวิจัยและนวัตกรรมของประเทศ ตลอดจนกำกับติดตามการบริหารจัดการ การจัดสรรงบประมาณ และประเมินผลการดำเนินงานให้เป็นไปอย่างเหมาะสมและมีเอกภาพ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขปัญหาการวิจัยของประเทศและปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งสภานโยบายวิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติมีอำนาจในการมอบหมาย สั่งการ หรือกำหนดหลักเกณฑ์การดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ เพื่อให้สำนักงานคณะ

กรรมการวิจัยแห่งชาติและสำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมแห่งชาติ ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ในกฎหมายที่เกี่ยวข้องได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม (ราชกิจจานุเบกษา 2559, 6 ตุลาคม: 8-12) ซึ่งนโยบายวิจัยของชาติฉบับที่ใช้ในปัจจุบันคือ นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2555-2559)

นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2555-2559) ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัยของหน่วยงานวิจัยต่าง ๆ และใช้เป็นกรอบทิศทางในการวิเคราะห์ตรวจสอบข้อเสนอในการวิจัยของหน่วยงานภาครัฐที่เสนอของงบประมาณประจำปี นอกจากนี้ ยังใช้เป็นแนวทางให้หน่วยงานภาคเอกชนให้ความสำคัญเกี่ยวกับการลงทุนด้านการวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศให้มากขึ้น โดยเน้นการบริการด้านวิจัยที่สอดคล้องกับแนวนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศควบคู่ไปกับการวิจัยเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาประเทศอย่างสมดุลและยั่งยืน ซึ่งกรอบการดำเนินการวิจัยจะเน้นงานวิจัยที่สอดคล้องกับ นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2555-2559) โดยมีการจัดลำดับความสำคัญและความจำเป็นของการวิจัยที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาประเทศบนพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และมีจุดเน้นที่สอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงและภาวะความเสี่ยงในเชิงเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต (สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ 2555)

นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2555-2559) จึงเป็นพื้นฐานเชิงนโยบายที่เชื่อมโยงกับการปฏิรูประบบวิจัยของประเทศ ซึ่งรองรับวิสัยทัศน์การวิจัยของชาติ คือ ประเทศไทยมีและใช้งานวิจัยที่มีคุณภาพเพื่อการพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน โดยมีพันธกิจการวิจัยของชาติ คือ พัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถในการวิจัยของประเทศให้สูงขึ้นและสร้างฐานความรู้ที่มีคุณค่า สามารถประยุกต์และพัฒนาวิทยาการที่เหมาะสมและแพร่หลาย รวมทั้งให้เกิดการเรียนรู้และต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์และสาธารณะ ตลอดจนเกิดการพัฒนาคูณภาพชีวิต โดยใช้ทรัพยากรและเครือข่ายวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพที่ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2555-2559) เป็นนโยบายที่ตระหนักถึงข้อจำกัดด้านงบประมาณ ที่มุ่งลดความซ้ำซ้อนในการจัดสรรงบประมาณด้านงานวิจัยและใช้งบประมาณเพื่อการวิจัยอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ยังคำนึงถึงความพร้อมของประเทศและวิกฤตทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น การใช้ทรัพยากรการวิจัยและเครือข่ายภาคการวิจัยที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสร้างความมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน เพื่อมุ่งพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถในการวิจัยของประเทศ โดยเฉพาะการต่อยอดภูมิปัญญาให้เกิดประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ และผลักดันให้เกิดการนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชน ท้องถิ่น และสาธารณะให้มากขึ้น โดยมีระบบการติดตาม

และประเมินผลงานวิจัยให้เป็นไปตามระยะเวลาและเป้าหมายที่กำหนดไว้ (สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ 2555) นโยบายการวิจัยของชาติจึงมุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของการวิจัยที่สามารถนำไปต่อยอด และประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อทั้งชุมชน สังคม และประเทศชาติ

2.3 นโยบายการวิจัยของมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติของไทย

มหาวิทยาลัยชั้นนำของไทย 9 แห่ง ที่ได้รับคัดเลือกเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติได้รับการวัดคุณภาพจากผลงานวิจัยที่ยอมรับว่ามีความโดดเด่นและมีศักยภาพทางด้านวิจัย ประกอบกับมีคุณสมบัติตรงตามหลักเกณฑ์ของการเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2552) ได้กำหนดไว้ว่า ต้องเป็นมหาวิทยาลัยที่ได้รับการจัดอันดับให้อยู่ 1 ใน 500 ของมหาวิทยาลัยโลก หรือหากไม่อยู่ในอันดับดังกล่าว จะต้องมียุทธศาสตร์การวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการหรือฐานข้อมูลระดับนานาชาติภายใน 5 ปีล่าสุด ไม่ต่ำกว่า 500 เรื่อง รวมถึงต้องมีผลงานวิจัยระดับนานาชาติที่มีความโดดเด่นอย่างน้อย 2 ใน 5 สาขาวิชา และจะต้องมีสัดส่วนอาจารย์วุฒิปริญญาเอกไม่ต่ำกว่าร้อยละ 40 ของอาจารย์ทั้งหมดในมหาวิทยาลัย

โครงการส่งเสริมการวิจัยในอุดมศึกษาและพัฒนามหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2554-2557) รัฐบาลได้มีนโยบายเร่งด่วนให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเร่งพัฒนามหาวิทยาลัยวิจัยของประเทศสู่ระดับนานาชาติเพื่อส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการศึกษาค้นคว้าวิจัยพัฒนา และการฝึกอบรม/ประชุมวิชาการในระดับภูมิภาค โดยมุ่งยกระดับมหาวิทยาลัยไทยโดยรวมให้มีศักยภาพด้านการวิจัยที่สูงขึ้น และยกระดับมหาวิทยาลัยที่มีศักยภาพด้านการวิจัยของประเทศสู่มหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติที่มีขีดความสามารถระดับโลก นอกจากนี้ ยังมุ่งผลิตบุคลากรในสาขาวิชาต่าง ๆ ที่สามารถตอบสนองต่อการพัฒนาในด้านการผลิต ทั้งภาคอุตสาหกรรมและระบบนวัตกรรม ซึ่งนำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในเวทีระดับนานาชาติ รวมถึงพัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางการศึกษา การวิจัยพัฒนา และการฝึกอบรมนานาชาติในภูมิภาค (จรินทร์ ลักษณะวิศิษฎ์ 2552)

ต่อมา โครงการส่งเสริมการวิจัยในอุดมศึกษาและพัฒนามหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2558-2562) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้มีนโยบายและเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ของแผนงานใน 5 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาทรัพยากรบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญด้านการวิจัยที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศให้เพียงพออย่างต่อเนื่อง 2) การพัฒนาระบบบริหารจัดการวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงพร้อมกันทั้งเครือข่าย 3) การวิจัยที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจและสร้างคุณค่าทางสังคมที่ตอบโจทย์ของประเทศในลักษณะของคลัสเตอร์วิจัยตามยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ 4) การพัฒนาความเข้มแข็งด้านการวิจัยเพื่อการเป็นผู้นำในการสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมของภูมิภาคในสาขาเฉพาะที่แต่ละมหาวิทยาลัยมีความเข้มแข็ง 5) การพัฒนาความพร้อมเพื่อรองรับการเปิดประชาคมอาเซียนและมุ่งสู่การเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำระดับโลก (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา 2557)

ดังนั้น นโยบายของรัฐบาลยังคงมุ่งที่จะพัฒนามหาวิทยาลัยวิจัยทั้ง 9 แห่ง ให้ก้าวไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำระดับโลกและเป็นแหล่งสร้างบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาต่าง ๆ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถด้านการวิจัยของประเทศทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ ในขณะที่เดียวกัน ก็ยังมุ่งผลักดันให้มหาวิทยาลัยที่ไม่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติให้มีศักยภาพด้านการวิจัยที่สูงขึ้น และพร้อมที่จะก้าวไปสู่มหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติที่มีขีดความสามารถระดับโลกต่อไป ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติทั้ง 9 แห่ง ต้องมีนโยบายด้านการวิจัยที่สอดคล้องกับนโยบายวิจัยแห่งชาติและนโยบายวิจัยของมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติด้วย

2.4 ทิศทางการวิจัยของมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ

มหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ 9 แห่ง ในฐานะที่เป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำของประเทศ ได้ให้ความสำคัญต่อการวิจัยและมีการกำหนดทิศทางการวิจัยอย่างชัดเจน ดังต่อไปนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2558: 21-32) ได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2555-2559 ซึ่งมียุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย คือ ยุทธศาสตร์ “ก้าวไกล” โดยมุ่งเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำในระดับโลก มีมาตรฐานและคุณภาพทางวิชาการเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ รวมถึงมุ่งเป็นองค์กรแห่งปัญญาที่มีความเป็นเลิศด้านการวิจัย นอกจากนี้ ยังได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2560-2563 ซึ่งยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย คือ การเป็นมหาวิทยาลัยแห่งการวิจัยและนวัตกรรมทั้งในระดับชาติและระดับโลก โดยมีเป้าหมายระยะยาว

คือ การเป็นแหล่งความรู้อันเป็นที่ยอมรับในระดับสากลและเป็นที่ยอมรับของสังคม ซึ่งมีนโยบายด้านการสร้างองค์ความรู้ที่ต้องประกอบด้วย การเพิ่มจำนวนและการพัฒนาคุณภาพงานวิจัยและการอ้างอิงทางวิชาการระดับนานาชาติ นอกจากนี้ยังต้องเชื่อมโยง เผยแพร่การเรียนการสอนและงานวิจัยให้กับสาธารณะ โดยสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขยายการใช้ประโยชน์ให้มากยิ่งขึ้น (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2559a)

ในขณะที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (2556: 7-8) ได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์ระยะ 10 ปี (พ.ศ. 2556-2565) ขึ้น ซึ่งมีทั้งหมด 5 ยุทธศาสตร์ โดยยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย คือ ยุทธศาสตร์ที่ 2 เป็นแผนเกี่ยวกับการสร้างองค์ความรู้เพื่อความเป็นเลิศและเพื่อการใช้ประโยชน์ ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) พัฒนาศักยภาพนักวิจัยและอาจารย์รุ่นใหม่ในการเขียนโครงการวิจัย การบริหารจัดการวิจัย และส่งเสริมระบบนักวิจัยพี่เลี้ยง รวมถึงสนับสนุนให้มีผู้ช่วยนักวิจัยในทุกๆ ระดับ 2) เพิ่มปริมาณงานวิจัยคุณภาพ โดยส่งเสริมการผลิตผลงานวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ที่สามารถตีพิมพ์และเผยแพร่ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติได้ 3) บูรณาการความร่วมมือด้านการวิจัยระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาค อุตสาหกรรม ทั้งในระดับภูมิภาคอาเซียนและระดับนานาชาติ รวมถึงส่งเสริมการทำงานด้านวิจัยระหว่างหน่วยงานในวิทยาลัยเขตและมหาวิทยาลัย 4) ขยายผลและใช้ประโยชน์จากงานวิจัย โดยปฏิรูประบบการเผยแพร่ผลงานวิจัยอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง วิเคราะห์ความต้องการด้านงานวิจัยของตลาดเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาชุมชนและแก้ปัญหาสังคม จนสามารถต่อยอดในเชิงพาณิชย์ได้ รวมถึงส่งเสริมให้มีการจดสิทธิบัตรหรือลิขสิทธิ์ของผลงานวิจัยในต่างประเทศด้วย

ส่วนมหาวิทยาลัยขอนแก่นได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์การบริหารมหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2559-2562 โดยมีเป้าหมายที่จะเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยชั้นนำระดับโลกและเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำที่มีอัตลักษณ์ มีคุณภาพ มีมาตรฐาน มีความเป็นเลิศ มีบทบาทในการชั้นนำ และสามารถตอบสนองความต้องการและเตือนสติของสังคม จนเป็นที่ยอมรับของสังคมในระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระดับชาติและนานาชาติ อีกทั้งเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำอันดับ 1 ใน 3 ของประเทศ และ อันดับ 1 ใน 80 ของเอเชีย และ 1 ใน 400 ของโลก (มหาวิทยาลัยขอนแก่น 2558: 31-38) ซึ่งยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยอยู่ในยุทธศาสตร์ที่ 6 คือ การเป็นองค์กรที่เป็นเลิศด้านวิจัย ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) สร้างความเข้มแข็งในงานวิจัยที่เป็นความโดดเด่นของมหาวิทยาลัยขอนแก่นไปสู่

ระดับสากล โดยส่งเสริมการสร้างผลงานวิจัยระดับสาขาวิชาให้มีความโดดเด่นจนได้รับการจัดอันดับในระดับสูงสุดจากองค์กรระดับชาติหลายสาขาวิชาและได้รับการจัดอันดับในระดับสูงจากองค์กรระดับนานาชาติมากขึ้น 2) พัฒนาศักยภาพนักวิจัยให้สามารถผลิตผลงานที่มีคุณภาพ โดยเพิ่มขีดความสามารถด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาและสร้างองค์ความรู้ใหม่ในการเป็นสถาบันวิจัยระดับโลก รวมถึงการสร้างเครือข่ายทั้งในประเทศและต่างประเทศ 3) ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานด้านการวิจัย และสร้างบรรยากาศการวิจัยที่เอื้อต่อการผลิตผลงานที่มีคุณภาพ โดยพัฒนาระบบสนับสนุนการวิจัยเพื่อผลิตผลงานวิจัยสู่ความเป็นนานาชาติ 4) นำผลงานวิจัยและนวัตกรรมสู่การสร้างมูลค่าและการใช้ประโยชน์เพื่อสังคม

สำหรับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ทุกภาคส่วนในมหาวิทยาลัยได้ร่วมกันปรับแผนพัฒนาการศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ระยะที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) โดยกำหนดยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ทั้งหมด 6 ยุทธศาสตร์ (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2558: 4) โดยยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 2 คือ การผลิตงานวิจัยและสร้างนวัตกรรมที่นำไปใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอน การพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของท้องถิ่น ประเทศ และสากล โดยมีเป้าประสงค์เพื่อการวิจัยที่เป็นเลิศ มุ่งพัฒนาสู่การเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยเชิงบูรณาการที่สมบูรณ์แบบ ซึ่งมีตัวชี้วัดเป็นจำนวนบทความวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในฐานข้อมูลระดับนานาชาติ จำนวนบทความวิจัยที่ได้รับการอ้างอิงในฐานข้อมูลระดับนานาชาติ จำนวนผลงานวิจัยงานนวัตกรรม และงานสร้างสรรค์ที่นำไปใช้ประโยชน์ต่อเศรษฐกิจและสังคม ผลงานวิจัยที่เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจ จำนวนสาขาที่ได้รับการจัดอันดับ QS World University Rankings by Subject จำนวนพื้นที่ชุมชนที่ได้รับการแก้ไขและพัฒนา และ จำนวนประเด็นที่ได้รับการแก้ไขและพัฒนาให้กับชุมชนและสังคม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีก็ได้มีการกำหนดแผนกลยุทธ์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) จากการระดมความคิดของประชาคมมหาวิทยาลัย ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีสู่การเป็นมหาวิทยาลัยแห่งคุณภาพ เพื่อรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฐานความรู้ด้วยการผลิตบุคลากรระดับสูงด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สร้างงานวิจัยและพัฒนา ตลอดจนให้บริการวิชาการแก่สังคมและชุมชน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและตอบสนองความต้องการของสังคมและชุมชนบนฐานของ

การใช้องค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและมุ่งสู่การเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำในระดับโลก (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี 2555) ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยได้กำหนดเป้าหมายหลักในการพัฒนามหาวิทยาลัยไว้ 6 ด้าน ซึ่งเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ได้แก่ เป้าหมายที่ 2 คือ การสร้างความเป็นเลิศทางด้านวิชาการและวิจัย ซึ่งมุ่งเน้นการผลิตผลงานวิจัยที่มีคุณภาพสูง เป็นที่ยอมรับในระดับชาติและนานาชาติ และมีศักยภาพในการสร้างผลกระทบเชิงบวกต่อเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ชุมชน และวัฒนธรรม ตลอดจนนำผลงานไปสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ นอกจากนี้ การเป็นมหาวิทยาลัยแห่งชาติ ทำให้มีหน้าที่หลักและต้องดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย ได้แก่ 1) ผลิตนักวิจัยคุณภาพ 2) พัฒนากลไกการผลิตนักวิจัยคุณภาพที่มีขีดความสามารถในการสร้างองค์ความรู้และพัฒนาเทคโนโลยีที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม 3) ทำงานใกล้ชิดกับภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อผลิตงานวิจัยที่ตอบโจทย์และสนองตอบความต้องการได้อย่างรวดเร็วและทันการณ์ ดังนั้น จึงต้องมุ่งเน้นการผลิตผลงานวิจัยที่มุ่งสู่การวิจัยที่มีผลกระทบสูงภายใต้กลยุทธ์ 4 ประเด็น ได้แก่ 1) เสริมสร้างความเข้มแข็งในสาขาวิจัยที่เป็นจุดแข็งและสาขาใหม่ที่มีความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์ 2) สร้างสิ่งแวดล้อมที่เกื้อหนุนการวิจัย เพื่อดึงดูดนักวิจัยกับนักศึกษาจากในประเทศและต่างประเทศ 3) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบส่งเสริมการวิจัยที่แข่งขันได้ในระดับชาติและนานาชาติ และ 4) ส่งเสริมภาพลักษณ์การวิจัยให้เป็นที่ประจักษ์และสร้างผลกระทบจากผลงานวิจัย

นอกจากทุกภาคส่วนภายในมหาวิทยาลัยจะมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางหรือกำหนดแผนยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยแล้ว ชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัยก็มีส่วนร่วมด้วยเช่นกัน ดังเช่น ประชาคมมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีได้มีการกำหนดแผนพัฒนามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ระยะที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ร่วมกับชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัย ทั้งระดับจังหวัดและระดับท้องถิ่น ทั้งภาครัฐและเอกชน (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี 2554) ยุทธศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัยมีทั้งหมด 5 ยุทธศาสตร์ ซึ่งยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเสริมสร้างขีดความสามารถด้านการวิจัยสู่การยอมรับในระดับชาติและนานาชาติ โดยมีเป้าหมาย ดังนี้ 1) มหาวิทยาลัยได้รับการยอมรับเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยระดับชาติและนานาชาติ 2) ผลงานวิจัยของมหาวิทยาลัยถูกนำไปใช้ในการแก้ปัญหาของประเทศได้อย่างเป็นรูปธรรม 3) ผลงานวิจัยของมหาวิทยาลัยมีคุณภาพสูงขึ้นและมีจำนวนมากขึ้น 4) การบริหารจัดการวิจัยที่มีประสิทธิภาพและมี

ธรรมาภิบาล 5) นักวิจัยมีขีดความสามารถสูงชันและมีจำนวนที่สอดคล้องกับการพัฒนางานวิจัย
6) มีงบประมาณ เครื่องมือ และเทคโนโลยีที่สนับสนุนการวิจัยอย่างเพียงพอ

ในการกำหนดทิศทางการวิจัยของมหาวิทยาลัย อาจจะต้องมีการทบทวนแผนการดำเนินงาน เป็นระยะ ๆ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ก็ได้ทำการทบทวนแผนกลยุทธ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ประจำปีงบประมาณ 2558-2559 ซึ่งมีประเด็นยุทธศาสตร์ทั้งหมด 6 ยุทธศาสตร์ โดยประเด็นยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวกับการวิจัยได้แก่ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 คือ การสร้างงานวิจัยที่ได้มาตรฐานสากลและแก้ไขปัญหาของสังคมด้วยการเพิ่มงบประมาณวิจัย งบประมาณสนับสนุนการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการชั้นนำระดับนานาชาติ การสร้างเครือข่ายพี่เลี้ยงและกลุ่มนักวิจัยคุณภาพสูง ตลอดจนการผลักดันให้เกิดวารสารวิชาการใหม่ ๆ ในระดับ ASEAN หรือเอเชีย โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้สังคมได้รับองค์ความรู้จากงานวิจัยที่มีคุณภาพได้มาตรฐานสากลในการแก้ไขปัญหาของประเทศ (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2558)

ในขณะเดียวกัน มหาวิทยาลัยมหิดลก็ได้ทำการกำหนดยุทธศาสตร์การวิจัย พ.ศ. 2559-2562 ซึ่งมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนที่จะเป็นมหาวิทยาลัยระดับโลก (มหาวิทยาลัยมหิดล 2558) โดยมีนโยบายส่งเสริมการวิจัยเพื่อสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการในสาขาต่าง ๆ ได้แก่ 1) ส่งเสริมการสรรหา สร้าง และรักษานักวิจัยที่มีคุณภาพสูง โดยให้มีการพัฒนาศักยภาพและทักษะในการทำวิจัยอย่างต่อเนื่อง และให้เกิดการพัฒนาผลผลิตงานวิจัยที่มีคุณภาพในวงวิชาการ 2) ส่งเสริมการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกและทรัพยากรต่าง ๆ รวมถึงการสร้างสิ่งแวดลอมและบรรยากาศทางวิชาการ เพื่อสนับสนุนงานวิจัยคุณภาพในทุกสาขาวิชา 3) สนับสนุนให้เกิดงานวิจัยแบบบูรณาการ โดยสร้างทีมนักวิจัยและกระตุ้นส่งเสริมให้เกิดโครงการวิจัยร่วมระหว่างคณะ/สถาบัน เพื่อให้เกิดประโยชน์ร่วมกันอย่างสูงสุด 4) สนับสนุนทุนวิจัยให้เกิดประโยชน์สูงสุดตามยุทธศาสตร์ในการพัฒนาความก้าวหน้าทางด้านวิชาการของมหาวิทยาลัย 5) สนับสนุนการวิจัยที่สอดคล้องกับนโยบายการวิจัยของชาติและความต้องการของแหล่งทุนทั้งภายในและภายนอกประเทศ การทำงานวิจัยร่วมกับภาครัฐ ภาคเอกชน หรือภาคอุตสาหกรรม โดยยึดมั่นในหลักการเป็นมหาวิทยาลัยที่มีอิสระทางวิชาการ 6) ส่งเสริมการสร้างระบบบริหารจัดการทรัพยากรสินทางปัญญา การสร้างวัฒนธรรมผู้ประกอบการ และกระตุ้นให้เกิดงานวิจัยเพื่อสร้างเทคโนโลยีและนวัตกรรมให้สามารถไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ 7) พัฒนาระบบการ

สื่อสารและการส่งผ่านข้อมูลข่าวสารทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมการเผยแพร่ผลงานและนวัตกรรมการวิจัยสู่สาธารณชนให้เกิดการนำไปประยุกต์ใช้ประโยชน์

แผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พ.ศ. 2558-2561 ที่ได้สังเคราะห์ขึ้นจากการประมวลข้อมูลในแง่มุมต่าง ๆ รวมทั้งร่างความคิดในการเตรียมจัดทำกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี (ระยะที่ 3) ร่างความคิดในการปฏิรูปมหาวิทยาลัย ทิศทางและนโยบายของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ใน 5-10 ปีข้างหน้าในการสรรหาอธิการบดี และร่างความคิดในแผนยุทธศาสตร์ระยะยาว 15 ปี ของมหาวิทยาลัยตามข้อเสนอแนะของสภามหาวิทยาลัย (ชูศักดิ์ ลิ่มสกุล 2558) แผนยุทธศาสตร์ฉบับนี้เป็นวาระแห่งการขับเคลื่อนให้มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ก้าวเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อนวัตกรรมและสังคม มุ่งสู่มหาวิทยาลัยชั้นนำ 1 ใน 5 ของอาเซียน โดยได้กำหนดยุทธศาสตร์ไว้ 5 ด้าน ซึ่งยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย คือ ยุทธศาสตร์ที่ 2 มหาวิทยาลัยเพื่อนวัตกรรมและสังคม ซึ่งมีเป้าประสงค์ในพัฒนาต่อยอดงานวิจัยจนนำไปสู่นวัตกรรมและการพัฒนาเชิงพาณิชย์ในภาคอุตสาหกรรม เพื่อยกระดับสังคมและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยมีกลยุทธ์ ดังนี้ 1) ส่งเสริมการพัฒนางานวิจัยสู่การสร้างนวัตกรรมและนำผลงานการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อประโยชน์เชิงพาณิชย์และเชิงนโยบายให้สามารถขับเคลื่อนเขตเศรษฐกิจพิเศษและเขตพื้นที่พิเศษสำหรับนวัตกรรม 2) สร้างระบบให้อาจารย์สามารถไปทำงานในภาคอุตสาหกรรมและให้มีการเชื่อมโยงงานวิจัยกับการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา 3) ต่อยอดระบบศูนย์วิจัย/สถาบันวิจัยให้สามารถพัฒนาเป็นศูนย์วิจัยแห่งชาติในหัวข้อยุทธศาสตร์การวิจัย และกำหนดสัดส่วนของงบประมาณและกลไกที่จะสนับสนุนโครงการวิจัยแบบมุ่งเป้าสู่ความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัย 4) ขับเคลื่อนเครือข่ายวิจัยทางด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์และสร้างระบบสนับสนุนให้มีการตีพิมพ์ผลงานวิจัยในระดับนานาชาติมากขึ้น 5) สร้างระบบการทำวิจัยของมหาวิทยาลัยที่เชื่อมโยงกับการเรียนการสอนที่ชัดเจน โดยเฉพาะระบบวิจัยในระดับบัณฑิตศึกษาและการทำวิจัยเพื่อพัฒนาในโครงการนักศึกษาระดับปริญญาตรี 6) พัฒนาภาควิชาวิจัยร่วมกับภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาคอุตสาหกรรม สมาคมวิชาชีพ ท้องถิ่น/ชุมชน สถาบันวิจัย เครือข่ายอุดมศึกษาและมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ เพื่อแสวงหาแหล่งงบประมาณและการทำโครงการวิจัยขนาดใหญ่ร่วมกัน

จากการศึกษาแผนยุทธศาสตร์หรือแผนพัฒนามหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติทั้ง 9 แห่ง พบว่า แต่ละแห่งต่างมุ่งเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำระดับประเทศ ระดับภูมิภาคอาเซียน ตลอดจนระดับโลก โดย มุ่งเน้นความเป็นเลิศด้านการวิจัยที่มีมาตรฐานและคุณภาพเป็นที่ยอมรับทั้งในระดับชาติและระดับโลก นอกจากนี้ ยังเน้นความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคอุตสาหกรรม โดยการนำไปต่อยอดภูมิปัญญา สร้างมูลค่า และใช้ประโยชน์จากงานวิจัยทั้งในระดับชาติ ระดับภูมิภาค อาเซียน และระดับนานาชาติ เพื่อยกระดับสังคมและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ทั้งนี้ ภารกิจทางด้านวิจัยของมหาวิทยาลัยจะมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นหากได้รับการสนับสนุนการวิจัยจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.5 บทบาทของห้องสมุดมหาวิทยาลัยในการสนับสนุนการวิจัย

การสนับสนุนการวิจัยในมหาวิทยาลัยเป็นบริการที่จัดขึ้นมาเพื่ออำนวยความสะดวกทั้งในด้านเครื่องมือและบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านการวิจัย เพื่อให้นักวิจัยทำงานได้สะดวก ประหยัดเวลาในการทำวิจัย และผลิตผลงานวิจัยที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

การสนับสนุนการวิจัยในบริบทของมหาวิทยาลัย จะเห็นได้ว่า ในแต่ละมหาวิทยาลัยจะมีฝ่ายวิจัยและสำนักวิจัย ทำหน้าที่บริหารจัดการเกี่ยวกับการวิจัยโดยตรง Richardson et al. (2012: 264) ได้อธิบายให้เห็นความแตกต่างระหว่างฝ่ายวิจัย (Division of Research) และสำนักวิจัย (Research Office) ของมหาวิทยาลัยว่า ฝ่ายวิจัยมีหน้าที่บริหารจัดการด้านนโยบายและการวางแผนเกี่ยวกับการวิจัยของมหาวิทยาลัยในทุกด้าน และควบคุมดูแลการวิจัยให้เป็นไปตามนโยบายที่กำหนด รวมถึงการสนับสนุนให้เกิดวัฒนธรรมการวิจัยและสร้างความเข้มแข็งให้แก่การวิจัยของมหาวิทยาลัย ในขณะที่สำนักวิจัยทำหน้าที่บริหารจัดการด้านกิจกรรมการวิจัยในมหาวิทยาลัยโดยให้การช่วยเหลือในเรื่อง การจัดหาแหล่งทุนวิจัย การสมัครขอรับเงินสนับสนุนโครงการ รวมถึงทำหน้าที่รายงานข้อมูลผลการดำเนินงานวิจัยและประเมินคุณภาพผลงานวิจัยด้วย

ส่วนการสนับสนุนการวิจัยของห้องสมุดมหาวิทยาลัยแต่ละมหาวิทยาลัยมีขอบเขตการบริการสนับสนุนการวิจัยที่แตกต่างกันไป จากการสำรวจบริการสนับสนุนการวิจัยบนเว็บไซต์ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ พบว่า ห้องสมุดแต่ละแห่งอธิบายถึงขอบเขตการสนับสนุนการวิจัยอย่างสังเขปเท่านั้น เช่น ในประเทศสหรัฐอเมริกา ห้องสมุดมหาวิทยาลัย Columbia ได้ระบุขอบเขตของบริการสนับสนุนการวิจัยของห้องสมุดว่าเป็นบริการที่ห้องสมุดจัดขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกและ

ช่วยเหลือผู้ใช้บริการในการทำวิจัย (Columbia University Libraries 2015) เช่นเดียวกับที่ห้องสมุดมหาวิทยาลัย Harvard ได้มีบริการสนับสนุนการวิจัยเพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกทั้งในด้านเครื่องมือและบุคลากร ซึ่งส่งผลให้ผู้ใช้บริการประหยัดเวลาในการทำวิจัย อีกทั้งช่วยให้งานวิจัยมีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น (Harvard University Library 2015) นอกจากนี้ ห้องสมุดมหาวิทยาลัย Stanford ได้ระบุว่า การสนับสนุนการวิจัยเป็นการใช้ความรู้และประสบการณ์ของบุคลากรห้องสมุดในการช่วยเหลือและสนับสนุนขั้นสูงสำหรับนักวิจัยในกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดกระบวนการวิจัย (Stanford University Libraries 2015)

ส่วนในสหราชอาณาจักร งานบริการสารสนเทศของมหาวิทยาลัย Edinburgh ได้ระบุว่า การสนับสนุนการวิจัยเป็นการบริการชนิดหนึ่งที่มีความเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการงานวิจัยและการเผยแพร่ผลงานวิจัย (University of Edinburgh Information Services 2015) เช่นเดียวกันกับห้องสมุดมหาวิทยาลัย Loughborough ก็ได้ระบุว่า การสนับสนุนการวิจัยเป็นการให้บริการขั้นสูงของห้องสมุดเพื่อสนับสนุนนักวิจัยตั้งแต่กระบวนการแสวงหาแนวคิด การแสวงหาแหล่งทุน การดำเนินการวิจัย และการเผยแพร่ผลงานวิจัย (Loughborough University Library London 2016)

การสนับสนุนการวิจัยนั้นเป็นบทบาทของห้องสมุดในการให้ความช่วยเหลือเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการวิจัยและผลงานวิชาการ การสนับสนุนการวิจัยเป็นการบริการที่อำนวยความสะดวกแก่นักวิจัย เพื่อให้การดำเนินการวิจัยสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีภายในระยะเวลาอันสั้น (Parsons 2010) การสนับสนุนการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ 1) สนับสนุนนักวิจัยในการพัฒนากลยุทธ์และเทคนิคการสืบค้นข้อมูลจากแหล่ง ข้อมูลที่หลากหลาย 2) เข้าไปมีส่วนร่วมหรือช่วยเหลือนักวิจัยในแต่ละกิจกรรมในกระบวนการวิจัย (Wiklund and Voog 2013)

จากบทบาทการให้บริการสนับสนุนการวิจัยของห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่ได้กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การสนับสนุนการวิจัยเป็นบริการที่จัดขึ้นมาเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักวิจัย โดยให้การช่วยเหลือตลอดวงจรการวิจัย ตั้งแต่กระบวนการแสวงหาแนวคิด การบริหารจัดการงานวิจัยไปจนกระทั่งถึงการเผยแพร่ผลงานวิจัย

บทบาทของห้องสมุดมหาวิทยาลัยในการสนับสนุนการวิจัย สามารถจำแนกออกเป็น 2 ลักษณะ คือ การเป็นแหล่งให้คำปรึกษา และการเป็นแหล่งให้บริการ ดังนี้

การเป็นแหล่งให้คำปรึกษา

จากภารกิจสนับสนุนการวิจัยของหน่วยงานสนับสนุนการวิจัยของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ที่เน้นในด้านการให้คำปรึกษานั้น จะเห็นได้ว่า การสนับสนุนการวิจัยของหน่วยงานเหล่านั้นมุ่งไปที่กระบวนการวิจัย โดยมีผู้เชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ เป็นผู้คอยให้คำปรึกษา แต่สำหรับการสนับสนุนการวิจัยในบริบทของห้องสมุดมหาวิทยาลัยในฐานะการเป็นแหล่งให้คำปรึกษามักจะเน้นให้คำปรึกษาเกี่ยวกับแหล่งสารสนเทศ ห้องสมุดในต่างประเทศ เช่น ห้องสมุดมหาวิทยาลัย Canterbury ประเทศอังกฤษ ทำหน้าที่เป็นแหล่งให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการสืบค้นสารสนเทศ การบริหารจัดการข้อมูลและการอ้างอิง และการเผยแพร่/ตีพิมพ์ผลงาน (University of Canterbury Library 2017) ส่วนห้องสมุดมหาวิทยาลัย Western Australia ประเทศออสเตรเลีย เน้นให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการอ้างอิง การวัดคุณภาพงานวิจัย และการหาค่าผลกระทบการวิจัยในระดับชาติด้วย (The University of Western Australia Library 2017) ห้องสมุดในประเทศไทย เช่น สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งจัดให้มีโครงการบริการแบบเชิงรุกที่ชื่อว่า “บรรณารักษ์พบนักวิจัย” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บรรณารักษ์ของห้องสมุดกลางและห้องสมุดคณะออกไปพบนักวิจัยเพื่อทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานการให้บริการและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการทำวิจัยถึงห้องทำงาน แนะนำการใช้ทรัพยากรห้องสมุดให้เป็นแหล่งสารสนเทศที่จะสนับสนุนการผลิตผลงานวิจัยที่มีคุณภาพ ซึ่งมีขอบเขตครอบคลุมถึงการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการหาแหล่งสารสนเทศเพื่อการวิจัย การให้คำแนะนำบริการและการเข้าถึงฐานข้อมูลออนไลน์ การแนะนำฐานข้อมูลที่ใช้เป็นแหล่งตรวจสอบการอ้างอิงผลงานทางวิชาการ การจัดโปรแกรมฝึกอบรมการใช้สารสนเทศเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน และส่งเสริมการค้นคว้าข้อมูลวิชาการ (สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2553)

นอกจากนี้ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ทำหน้าที่เป็นแหล่งให้คำปรึกษาด้านสถิติเพื่อการวิจัย การสืบค้นสารสนเทศ การอ้างอิงและการใช้โปรแกรมจัดการบรรณานุกรม การตรวจสอบค่าดัชนีผลกระทบของวารสาร (Impact Factor) และการให้คำปรึกษาด้านภาษาอังกฤษ เช่น การเขียนบทคัดย่อ เป็นต้น (ศิริรัตน์ จำแนกสาร 2553)

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในฐานะที่เป็นแหล่งให้คำปรึกษา ทำหน้าที่เป็นจุดศูนย์กลางในการให้คำปรึกษาด้านการวิจัย โดยมีบรรณารักษ์ผู้เชี่ยวชาญในแต่ละด้านคอยให้คำปรึกษา ซึ่งหากเป็นเรื่องเฉพาะด้านที่ห้องสมุดไม่มีผู้เชี่ยวชาญ ห้องสมุดยังสามารถประสานงานไปยังผู้เชี่ยวชาญในด้านนั้น ๆ เพื่อมาให้คำปรึกษาหรือฝึกอบรมได้

การเป็นแหล่งให้บริการ

การสนับสนุนการวิจัยของห้องสมุดในฐานะเป็นแหล่งให้บริการ พบว่า ยังมุ่งเน้นไปที่การให้บริการแหล่งข้อมูลสารสนเทศมากกว่าการมีส่วนร่วมในกระบวนการวิจัย จากการที่ได้สำรวจในเว็บไซต์ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยต่าง ๆ พบว่า ทุกห้องสมุดให้บริการทรัพยากรสารสนเทศ ทั้งที่เป็นสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และฐานข้อมูลออนไลน์ต่าง ๆ นอกจากนี้ ยังมีบริการคู่มือออนไลน์ เช่น คู่มือการสืบค้นสารสนเทศ คู่มือการใช้โปรแกรมการจัดการบรรณานุกรม คู่มือการใช้โปรแกรมตรวจสอบการลักลอบผลงานวิชาการ คู่มือการตรวจสอบหาค่าดัชนีผลกระทบของวารสาร รวมถึงบริการรวบรวมลิงก์ที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยด้วย

ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ เช่น ห้องสมุดมหาวิทยาลัย Minnesota มีบริการหาแหล่งทุนสนับสนุนการวิจัย และรวบรวมรายชื่อผู้เชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ ภายในมหาวิทยาลัยที่จะสามารถทำงานร่วมกันได้ รวมถึงให้บริการแปลงสิ่งพิมพ์ให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัลและเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ และการให้บริการเผยแพร่ผลงานผ่านคลังสถาบัน การวิเคราะห์อ้างอิง รวมถึงการให้บริการตอบคำถามเกี่ยวกับลิขสิทธิ์ด้วย (University of Minnesota Libraries 2016)

ในประเทศไทย นอกจากจะมีบริการทรัพยากรสารสนเทศและคู่มือการใช้โปรแกรมเกี่ยวกับทางด้านการวิจัยต่าง ๆ แล้ว ห้องสมุดบางแห่งยังมีบริการอื่น ๆ ด้วย เช่น บริการสารสนเทศเพื่อการวิจัยของสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่มีบริการรวบรวมรายการบรรณานุกรมจากฐานข้อมูลออนไลน์ (มหาวิทยาลัยมหาสารคาม 2552) ส่วนภารกิจบริการสนับสนุนการวิจัยของสำนักงานวิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้จัดให้มีบริการสนับสนุนการวิจัยโดยผู้เชี่ยวชาญสารสนเทศเฉพาะสาขา ได้แก่ บริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้าคำถามวิชาการเชิงลึก/เฉพาะสาขา ให้ผู้รับบริการที่มาใช้บริการภายในสำนักงานวิทยทรัพยากรและผู้รับบริการภายนอกที่ติดต่อผ่านช่องทางทางสารต่าง ๆ และระบบออนไลน์ บริการฐานข้อมูลเพื่อการค้นคว้าวิจัย (CU Reference Databases) และเครื่องมือสนับสนุนการวิจัยในด้านการจัดการสารสนเทศ บริการจัดอบรมการใช้งาน

ฐานข้อมูลเพื่อการค้นคว้าวิจัยและเครื่องมือสนับสนุนการวิจัยในด้านการจัดการสารสนเทศ บริการสืบค้นสารสนเทศ ประมวล และ/หรือสังเคราะห์สารสนเทศเพื่อการวิจัย สนับสนุนการเรียนการสอน หรือการแสวงหาองค์ความรู้ของผู้รับบริการ บริการตรวจสอบค่าดัชนีผลกระทบของวารสารและการอ้างอิงผลงานทางวิชาการในระดับนานาชาติแก่คณาจารย์ นักวิจัย บุคลากร และนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อประกอบการเลือกผลงานตีพิมพ์ผลงาน และบริการประเมินคุณภาพผลงานที่ได้รับการตีพิมพ์ รวมถึงบริการประเมิน คัดเลือก และรวบรวมแหล่งทรัพยากรสารสนเทศทางวิชาการที่น่าเชื่อถือ พร้อมทั้งจัดทำคู่มือ ข่าวสาร เพื่อสนับสนุนการค้นคว้าวิจัย (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2560)

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า การสนับสนุนการวิจัยของห้องสมุดในฐานะเป็นแหล่งให้บริการยังคงเน้นบริการที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรสารสนเทศ โดยเฉพาะในด้านการให้บริการแหล่งสารสนเทศที่หลากหลายและครอบคลุม การให้บริการคู่มือการใช้เครื่องมือการสืบค้นหรือโปรแกรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการทำวิจัย รวมถึงการให้บริการบรรยายหรือฝึกอบรมในหัวข้อเกี่ยวกับการวิจัย

2.6 บทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัย

ในฐานะที่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยเป็นแหล่งให้คำปรึกษาและบริการ บรรณารักษ์จึงมีบทบาทในการสนับสนุนการวิจัยโดยตรง ถึงแม้ว่าบรรณารักษ์ไม่ใช่ผู้เชี่ยวชาญในการทำวิจัย แต่บรรณารักษ์ก็เป็นผู้ให้การสนับสนุนการวิจัยในด้านต่าง ๆ ทั้งในด้านการให้คำปรึกษาและด้านการให้บริการในเรื่องการให้ข้อมูลแหล่งทุน/แหล่งสนับสนุนทุนวิจัย การเขียนโครงร่างวิจัย การสืบค้นสารสนเทศ การนำเสนอเอกสาร การประเมินสารสนเทศ การทบทวนวรรณกรรม การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลและการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ลิขสิทธิ์และทรัพย์สินทางปัญญาและการใช้โปรแกรมตรวจสอบการลักลอบผลงานวิชาการ การเขียนบรรณานุกรมและรายการอ้างอิงในเนื้อหา และการใช้โปรแกรมจัดการบรรณานุกรม และการเผยแพร่ผลงานวิจัย ดังต่อไปนี้

การให้ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งทุน/แหล่งสนับสนุนทุนวิจัย

ทุนวิจัย หรือ ทุนสนับสนุนการวิจัย หรือ ทุนอุดหนุนการวิจัย เป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งของการดำเนินงานวิจัยของอาจารย์และนักวิจัยให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งมีทั้งแหล่งทุนที่เป็น

บุคคล หน่วยงาน และ องค์กรจากทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ (กุลธิดา ครุฑ และ นิตยา ภิญญสาสน์ 2554: 32) โดยบรรณารักษ์สามารถช่วยให้นักวิจัยรับรู้แหล่งทุนภายนอกได้มากขึ้น เพื่อขอสนับสนุนงบประมาณ บรรณารักษ์อาจจะมีส่วนในการชี้แนะแหล่งทุน ระยะเวลาเปิดรับทุน การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเขียนเค้าโครงการวิจัยให้ถูกต้องตามรูปแบบที่แหล่งทุนกำหนด เป็นต้น (สมาน ลอยฟ้า 2550)

ดังนั้น บรรณารักษ์จึงมีบทบาทในการสนับสนุนการวิจัยทั้งในด้านการให้คำปรึกษาและการให้บริการเกี่ยวกับแหล่งทุน ดังนี้ 1) ด้านการให้คำปรึกษา บรรณารักษ์สามารถให้คำแนะนำแหล่งทุนที่น่าสนใจ รวมถึงรูปแบบของเค้าโครงการวิจัยตามที่แหล่งทุนแต่ละแห่งกำหนด 2) ด้านการให้บริการ บรรณารักษ์สามารถช่วยสนับสนุนโดยการช่วยรวบรวมรายชื่อแหล่งทุนวิจัยในสาขาวิชาต่าง ๆ รวมถึงบริการตรวจสอบความถูกต้องของโครงร่างวิจัยให้ตรงตามรูปแบบที่แหล่งทุนกำหนดด้วย

การเขียนโครงร่างวิจัย

โครงร่างวิจัยหรือโครงการวิจัย คือ เอกสารข้อเสนอโครงการที่บอกถึงวัตถุประสงค์ ระเบียบวิธีวิจัย และผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับตามระยะเวลาและงบประมาณที่วางแผนไว้ (ชฎา ณรงค์ฤทธิ์ 2552) โครงร่างวิจัยมีผลต่อการเสนอขอทุนอุดหนุนวิจัยจากแหล่งทุนวิจัย หากเขียนโครงร่างวิจัยดีก็มีโอกาสได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยสูง ซึ่งบ่อยครั้งที่บรรณารักษ์สามารถสร้างคุณค่าให้กับโครงร่างวิจัย โดยการรวบรวมข้อกำหนดรูปแบบของแหล่งทุนต่าง ๆ เพื่อให้ นักวิจัยสามารถเขียนโครงร่างวิจัยได้ตรงตามความต้องการของแหล่งทุน (Mitchell 2013: 111) ซึ่งห้องสมุดบางแห่งยังมีการรวบรวมโครงร่างการวิจัยทั้งที่ได้รับการสนับสนุนและไม่ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัย เป็นการเตรียมความพร้อมให้กับนักวิจัยในการเขียนโครงร่างเพื่อเสนอขอรับทุนอุดหนุนการวิจัย (Oakleaf 2010: 132) ; (Research Information Network 2010: 11)

ดังนั้น เพื่อเป็นการสนับสนุนและสร้างคุณค่าให้กับโครงร่างวิจัย บรรณารักษ์จึงควรมีบทบาท ดังนี้ 1) ด้านการให้คำปรึกษา บรรณารักษ์สามารถให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการเขียนโครงร่างวิจัยให้ถูกต้องตามรูปแบบที่แหล่งทุนกำหนด เพื่อให้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย 2) ด้านการให้บริการ บรรณารักษ์สามารถช่วยรวบรวมโครงร่างการวิจัยทั้งที่ประสบความสำเร็จและไม่ประสบความสำเร็จ ในการยื่นเสนอขอรับทุนอุดหนุนการวิจัย เพื่อให้ นักวิจัยมือใหม่ใช้เป็นตัวอย่าง

การสืบค้นสารสนเทศ

บรรณารักษ์มักได้รับการยอมรับให้เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการสืบค้นสารสนเทศ เนื่องจากบรรณารักษ์มีความรู้ ความเข้าใจ และความคุ้นเคยกับแหล่งสารสนเทศที่หลากหลาย อีกทั้งมีการพัฒนากลยุทธ์การสืบค้นอยู่เสมอ ซึ่งการสืบค้นสารสนเทศจะมีอยู่ในทุกกระบวนการวิจัย จากการวิจัยของ Murphy and Boden (2015) พบว่า บรรณารักษ์ได้เข้าไปมีบทบาทที่สำคัญในการเป็นผู้สนับสนุนการวิจัยและการเป็นทีมวิจัย โดยส่วนใหญ่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในเรื่องการเลือกฐานข้อมูล และการพัฒนากลยุทธ์การสืบค้นสารสนเทศ

ดังนั้น บรรณารักษ์จึงมีบทบาทในการสนับสนุนการวิจัยทั้งในด้านการให้คำปรึกษาและการให้บริการเกี่ยวกับการสืบค้นสารสนเทศ ดังนี้ 1) ด้านการให้คำปรึกษา บรรณารักษ์สามารถเป็นผู้ให้คำปรึกษาในเรื่องของการสืบค้นสารสนเทศได้เป็นอย่างดี การมีกลยุทธ์การสืบค้นสารสนเทศ ทำให้ได้สารสนเทศในปริมาณที่มากและรวดเร็ว 2) ด้านการให้บริการ บรรณารักษ์สามารถช่วยสืบค้นและรวบรวมสารสนเทศตามคำร้องขอ รวมถึงการติดตามหาตัวเล่ม สิ่งพิมพ์ที่หาไม่พบหรือเอกสารที่ไม่สามารถเข้าถึงเอกสารฉบับเต็มได้

การประเมินสารสนเทศ

การประเมินสารสนเทศ หมายถึง การตรวจสอบ การวิเคราะห์ และสังเคราะห์สารสนเทศที่ค้นคืนได้แล้วนั้นสามารถตอบคำถามที่ตั้งไว้ครอบคลุมทุกประเด็น มีคำอธิบายที่เป็นเหตุเป็นผล และมีเอกสารอ้างอิงที่มีความน่าเชื่อถือ (เอกภพ อินทรภู 2558) การประเมินสารสนเทศจึงเป็นส่วนสำคัญประการหนึ่งของกระบวนการวิจัย สารสนเทศที่ได้มาไม่ได้เป็นข้อมูลที่น่าเชื่อถือหรือเป็นความจริงเสมอไป สารสนเทศที่ได้จากการสืบค้นจำนวนมากอาจไม่สามารถใช้ได้ทั้งหมดจึงต้องมีการประเมินเพื่อคัดเลือกสารสนเทศ วิเคราะห์เพื่อจับประเด็นเนื้อหาที่ตรงกับความต้องการเพื่อให้ได้สารสนเทศที่มีคุณค่าแก่การนำไปใช้งาน และ สังเคราะห์เพื่อรวบรวมหรือจับกลุ่มความสัมพันธ์ของเนื้อหาและคุณภาพของสารสนเทศ นอกจากนี้จะขึ้นอยู่กับความต้องการของแต่ละบุคคลแล้ว จะต้องมียุทธศาสตร์ประกอบการพิจารณา เช่น ความถูกต้อง ความเกี่ยวข้อง ความน่าเชื่อถือของผู้จัดทำ ความทันสมัย ความครอบคลุม เป็นต้น (มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต 2558)

แม้ว่านักวิจัยจะมีความรู้ด้านเทคนิคการสืบค้นสารสนเทศเป็นอย่างดี แต่ก็จำเป็นต้องมีทักษะการประเมินสารสนเทศด้วย บรรณารักษ์จึงสามารถให้การสนับสนุนการวิจัยที่เกี่ยวกับการประเมินสารสนเทศ ดังนี้ 1) ด้านการให้คำปรึกษา บรรณารักษ์สามารถให้คำปรึกษาเกี่ยวกับวิธีการประเมินสารสนเทศ เพื่อให้ได้สารสนเทศที่มีคุณค่าและตรงกับความต้องการมากที่สุด 2) บรรณารักษ์สามารถช่วยผู้ใช้บริการประเมินหรือคัดเลือกสารสนเทศที่มาจากแหล่งอ้างอิงที่เชื่อถือได้ ดังนั้น บรรณารักษ์ทั้งในฐานะผู้ให้คำปรึกษาและผู้ให้บริการ จึงจำเป็นต้องมีทักษะการสืบค้นสารสนเทศและทักษะสารสนเทศควบคู่ไปด้วย

การนำส่งเอกสาร

การนำส่งเอกสาร เป็นการส่งเอกสารทั้งในรูปแบบสิ่งพิมพ์ที่เป็นรูปเล่ม สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และสำเนาเอกสารถึงนักวิจัย ซึ่งสามารถนำส่งได้หลายช่องทาง เช่น ส่งถึงมือผู้รับโดยตรง ส่งทางไปรษณีย์ และทางอีเมล เป็นต้น นอกจากนี้นักวิจัยบางส่วนจะคาดหวังให้บรรณารักษ์ช่วยในการสืบค้นสารสนเทศและติดตามหาเอกสารที่ไม่สามารถเข้าถึงเอกสารฉบับเต็มหรือไม่สามารถหาตัวเล่มได้แล้ว ยังคาดหวังที่จะให้บรรณารักษ์นำส่งเอกสารดังกล่าวอย่างรวดเร็วด้วย (Hart and Kleinveldt 2011: 39)

การทบทวนวรรณกรรม

การทบทวนวรรณกรรม เป็นการการค้นหา รวบรวม และศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องหรือคล้ายกันกับการวิจัยที่ผู้วิจัยกำลังจะศึกษา การทบทวนวรรณกรรมเป็นหัวใจสำคัญของการทำวิจัย เพราะเป็นการวิเคราะห์และสังเคราะห์งานทางวิชาการที่ผ่านมาเพื่อใช้ในการพัฒนางานใหม่ (ชัยเสฏฐ์พรหมศรี 2557)

ปัจจุบัน บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยได้เข้ามามีบทบาทในการสนับสนุนการวิจัยด้านการทบทวนวรรณกรรม เช่น บรรณารักษ์ห้องสมุดทางการแพทย์ Swinkels, Briddont, and Hall (2006: 254) ระบุว่า การทำงานร่วมกันระหว่างบรรณารักษ์กับนักวิจัยเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งในการทบทวนวรรณกรรม โดยบทบาทของบรรณารักษ์จะเน้นในเรื่องการพัฒนากลยุทธ์การสืบค้นสารสนเทศ การรวบรวมและคัดเลือกวรรณกรรมหรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการประเมินคุณภาพงานวิจัย ถึงแม้ว่าบรรณารักษ์จะมีบทบาทที่หลากหลายในการวิจัยทางการแพทย์ แต่สิ่งหนึ่งที่นักวิจัย

ทางด้านการศึกษาแพทย์เห็นว่าเป็นบทบาทที่สำคัญที่สุด คือ บทบาทในการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ (Harris 2005)

ดังนั้น บทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัยในเรื่องการทบทวนวรรณกรรม ได้แก่

- 1) ด้านการให้คำปรึกษา บรรณารักษ์ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับเทคนิคการสืบค้นสารสนเทศเพื่อให้ได้วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องจากแหล่งสารสนเทศที่หลากหลาย ทั้งที่เป็นรูปแบบสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการคัดเลือกวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและการประเมินคุณภาพงานวิจัยก่อนนำไปสังเคราะห์ผลการวิจัยและสรุปผล และ ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับขั้นตอนและวิธีการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ
- 2) ด้านการให้บริการ บรรณารักษ์สามารถให้บริการสืบค้นและรวบรวมวรรณกรรม โดยการเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของทีมวิจัย ทำหน้าที่คัดเลือก ประเมิน และสังเคราะห์วรรณกรรมเบื้องต้นให้กับนักวิจัย เพื่อให้ให้นักวิจัยนำไปใช้ประโยชน์และต่อยอดงานวิจัย และให้บริการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ ซึ่งต้องทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดกับนักวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

การเก็บรวบรวมข้อมูลในที่นี้ หมายถึง การเก็บข้อมูลโดยการสำรวจ การทดลอง การสัมภาษณ์ หรือการสังเกต ซึ่งกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลนี้ยังไม่มีผู้กล่าวถึง แต่จะกล่าวถึงตั้งแต่กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลและการใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูล จากผลงานวิจัยของ กิตติยา สุทธิประภา และ สมาน ลอยฟ้า (2557: 24) เกี่ยวกับความต้องการของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในการทำวิทยานิพนธ์จากห้องสมุด พบว่า นักศึกษาต้องการให้ห้องสมุดจัดบริการโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลและจัดอบรมการใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูล

ดังนั้น บทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัยในเรื่องการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลหรือโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ได้แก่

- 1) ด้านการให้คำปรึกษา โดยให้คำปรึกษาเกี่ยวกับวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การเลือกเครื่องมือวิจัยที่เหมาะสม รวมถึงการออกแบบเครื่องมือ นอกจากนี้ ยังให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูล การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติหรือโปรแกรมสำหรับวิเคราะห์ข้อมูล และการอ่านผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย
- 2) ด้านการให้บริการ คือ บรรณารักษ์สามารถช่วยนักวิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ บริการโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติที่

ห้องสมุดและพร้อมช่วยเหลือนักวิจัยเมื่อประสบปัญหาในระหว่างดำเนินการ รวมถึงการให้บริการฝึกอบรมการใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

ลิขสิทธิ์และทรัพย์สินทางปัญญา และการใช้โปรแกรมตรวจสอบการลักลอกผลงาน

วิชาการ

ทรัพย์สินทางปัญญา หมายถึง ผลผลิตหรือผลงาน อันเกิดจากความคิดสร้างสรรค์ ภูมิปัญญา และความชำนาญของมนุษย์ ซึ่งแสดงออกมาในรูปแบบอย่างหนึ่งอย่างใด ทั้งที่จับต้องได้ เช่น สิ่งประดิษฐ์ หรือ สินค้า และที่จับต้องไม่ได้ เช่น บริการ แนวคิดในการดำเนินธุรกิจ กรรมวิธีการผลิตทางอุตสาหกรรม หรือความลับทางการค้า ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (กรมทรัพย์สินทางปัญญา 2559) โดยทั่วไป คนส่วนใหญ่จะคุ้นเคยกับคำว่า ลิขสิทธิ์ และมักจะใช้เรียกทรัพย์สินทางปัญญาทุกประเภท ซึ่งโดยแท้จริงแล้ว ทรัพย์สินทางปัญญาแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1) ทรัพย์สินทางอุตสาหกรรม ซึ่งประกอบด้วย สิทธิบัตร แบบผังภูมิของวงจร เครื่องหมายการค้า ความลับทางการค้า ชื่อทางการค้า และสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ 2) ลิขสิทธิ์ หมายถึง สิทธิแต่เพียงผู้เดียวของผู้สร้างสรรค์ที่จะกระทำการใด ๆ เกี่ยวกับงานที่ผู้สร้างสรรค์ได้ทำขึ้นตามประเภทลิขสิทธิ์ที่กฎหมายกำหนด (มหาวิทยาลัยมหิดล 2557)

เรื่องของทรัพย์สินทางปัญญาเป็นเรื่องที่ซับซ้อนและยากแก่การเข้าใจ นักวิจัยจึงต้องใช้เวลาในการศึกษาในเรื่องนี้ เพื่อจะได้ไม่ถูกกล่าวหาว่าลักลอกผลงานวิชาการ ทั้งนี้ นักวิจัยย่อมต้องการผู้ให้คำปรึกษาที่สามารถไขข้อข้องใจหรือช่วยอธิบายให้เข้าใจง่ายขึ้น ดังนั้น เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการขโมยความคิดหรือการลักลอกผลงานวิชาการ บรรณารักษ์จึงต้องเข้ามามีบทบาทในการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับลิขสิทธิ์และทรัพย์สินทางปัญญา ซึ่งอาจจะมีการสื่อสารแบบตัวต่อตัว หรือไม่ก็ผ่านทางคู่มือออนไลน์ โดยบรรณารักษ์สามารถสรุปหรือพัฒนาคู่มือเหล่านี้ให้เข้าใจง่ายและสอดคล้องกับมาตรฐานการอ้างอิงของมหาวิทยาลัยด้วย (Spring and Adams 2013)

การลักลอกผลงานวิชาการ การขโมยความคิด การโจรกรรมทางวรรณกรรม การลอกเลียนวรรณกรรม การคัดลอกวรรณกรรม เป็นคำที่พบเห็นบ่อย ซึ่งตรงกับภาษาอังกฤษว่า Plagiarism หมายถึง การกระทำใด ๆ ที่เป็นการนำผลงานหรือความคิดของผู้อื่นมาเป็นผลงานของตนโดยปราศจากการอ้างอิงหรือกล่าวถึงแหล่งที่มา (Debnath 2016) ปัจจุบันห้องสมุดมหาวิทยาลัยหลายแห่งทั้งในประเทศและต่างประเทศได้ตระหนักถึงเรื่องจริยธรรมสารสนเทศกันมากขึ้น จึงได้จัดหา

เครื่องมือมาช่วยตรวจสอบการลักลอกผลงานเพื่อสนับสนุนให้ผู้ใช้บริการมีการใช้สารสนเทศได้โดยไม่ผิดจริยธรรม ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและการวิจัย (สิริพร ทิวะสิงห์ และคณะ 2557) ซึ่งเครื่องมือที่รู้จักกันแพร่หลายในขณะนี้ ได้แก่ Turnitin และ อักขราวิสุทธิ์

“Turnitin” เป็นฐานข้อมูลออนไลน์ที่ใช้เป็นเครื่องมือตรวจสอบการลักลอกผลงานวิชาการที่เป็นสิ่งพิมพ์ออนไลน์ โดยการชี้แหล่งข้อมูลที่ปรากฏซ้ำเป็นแถบสีและแสดงระดับเปอร์เซ็นต์การเทียบซ้ำ ซึ่งใช้หลักการเทียบซ้ำแบบคำต่อคำ แต่จะไม่ครอบคลุมวารสารและเอกสารการประชุมวิชาการทั้งหมดที่มีบนอินเทอร์เน็ต (สุนันทา วงศ์ชาติ 2553) Turnitin จัดอยู่ในกลุ่มของ Anti-Plagiarism Software แบ่งการให้บริการเป็น 3 รูปแบบ ได้แก่ 1) Originality Check เป็นระบบสำหรับตรวจสอบการลักลอกผลงานทางวิชาการ 2) GradeMark เป็นระบบการให้คะแนนออนไลน์ โดยผู้สอนสามารถตรวจชิ้นงาน (Assignment) ของนักศึกษาพร้อมการให้คะแนนออนไลน์ได้ 3) PeerMark เป็นระบบการประเมินชิ้นงานแบบอิสระ ใช้เพื่อการวิจารณ์ ประเมิน และให้ข้อเสนอแนะภายในห้องเรียน โดยสามารถระบุหรือปิดชื่อผู้วิจารณ์ได้ (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2557)

ส่วน “อักขราวิสุทธิ์” เป็นระบบที่พัฒนาขึ้นโดยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ บริษัท อินสปีก้า จำกัด ใช้สำหรับตรวจสอบงานเขียนเพื่อค้นหาข้อความที่อาจจะเป็นการลอกเลียนผลงานผู้อื่นด้วยฐานข้อมูลทางวิชาการขนาดใหญ่ที่ให้บริการฟรีไม่มีค่าใช้จ่าย ซึ่งเข้าถึงฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ วารสารทางวิชาการ และรายงานวิจัย ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รวมไปถึงบทความจากเว็บไซต์วิกิพีเดีย ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์จากมหาวิทยาลัยที่ร่วมลงนามความร่วมมือฯ และฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์จากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยให้ผลลัพธ์เป็นรายงานผลการตรวจสอบที่แสดงค่าเปอร์เซ็นต์ความคล้ายคลึงกันระหว่างเอกสารที่ส่งมาตรวจสอบกับเอกสารที่อยู่ในฐานข้อมูล อีกทั้งมีการแสดงแถบสีบนข้อความที่มีความคล้ายกันและรายการแหล่งที่มาของเอกสารที่มีส่วนคล้ายคลึงกัน (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2559b)

ถึงแม้ว่าบรรณารักษ์จะไม่ได้มีหน้าที่โดยตรงในการเรียนการสอนเกี่ยวกับการลักลอกผลงานวิชาการก็ตาม แต่บรรณารักษ์ก็ควรจะมีส่วนในการให้ความรู้แก่ผู้ใช้บริการในเรื่องผลกระทบที่เกิดจากการขโมยความคิดของผู้อื่นมาใส่ในผลงานของตน การกระทำที่สุ่มเสี่ยงและถือว่าเป็นการลักลอกผลงาน และวิธีการหลีกเลี่ยงหรือป้องกันไม่ให้เกิดการลักลอกผลงานวิชาการเกิดขึ้นในผลงานของตนด้วย Buranen (2009: 30) กล่าวว่า บรรณารักษ์เป็นผู้ที่อยู่แนวหน้าที่ไม่เพียงแต่มีบทบาทในการสนับสนุน

การวิจัยในแต่ละกระบวนการเท่านั้น แต่เนื่องจากบรรณารักษ์เป็นผู้ที่เชี่ยวชาญทางด้านเอกสารและการอ้างอิง บรรณารักษ์จึงเป็นผู้ที่รู้ดีที่สุดเกี่ยวกับวิธีหลีกเลี่ยงการลักลอกผลงานวิชาการ

ดังนั้น บรรณารักษ์สามารถมีบทบาทในการสนับสนุนการวิจัยในเรื่องลิขสิทธิ์และทรัพย์สินทางปัญญา และการใช้โปรแกรมตรวจสอบการลักลอกผลงานวิชาการ ได้แก่ 1) ด้านการให้คำปรึกษา บรรณารักษ์สามารถให้คำปรึกษาเกี่ยวกับลิขสิทธิ์และทรัพย์สินทางปัญญาเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม การพัฒนาคู่มือให้ความรู้เกี่ยวกับลิขสิทธิ์และทรัพย์สินทางปัญญาผ่านทางออนไลน์ รวมถึงวิธีการใช้เครื่องมือตรวจสอบการลักลอกผลงานวิชาการ การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับวิธีการใช้โปรแกรมและการให้บริการโปรแกรมสำหรับตรวจสอบการลักลอกผลงานวิชาการ เช่น Turnitin และ อักษรวิสุทธิ์ 2) ด้านการให้บริการ บรรณารักษ์สามารถให้บริการช่วยเหลือในการตรวจสอบการลักลอกผลงานวิชาการตามที่ใช้บริการร้องขอ

การเขียนบรรณานุกรมและรายการอ้างอิงในเนื้อหา และการใช้โปรแกรมจัดการ

บรรณานุกรม

บทบาทในการให้คำปรึกษาและการให้บริการเกี่ยวกับบรรณานุกรมและรายการอ้างอิงในเนื้อหา ประกอบด้วย การเขียนบรรณานุกรมและรายการอ้างอิงในเนื้อหา การตรวจสอบความถูกต้องของบรรณานุกรมและรายการอ้างอิงในเนื้อหา และการใช้โปรแกรมจัดการบรรณานุกรม ซึ่งเป็นอีกบทบาทหนึ่งที่สำคัญที่บรรณารักษ์ควรมีความเชี่ยวชาญ เพื่อให้การอ้างอิงมีความถูกต้องตามรูปแบบ และสร้างความน่าเชื่อถือและความมั่นใจให้แก่ผู้ใช้บริการ

คำถามที่บรรณารักษ์บริการตอบคำถามและการค้นคว้ามักจะได้รับบ่อย ๆ เกี่ยวกับการเขียนบรรณานุกรมและการอ้างอิง คือ วิธีการเขียนผลงานเพื่อไม่ให้เกิดการลักลอกผลงานวิชาการ รูปแบบการเขียนบรรณานุกรมและการอ้างอิง วิธีการจัดการบรรณานุกรมและการอ้างอิง และการเลือกเครื่องมือสำหรับจัดการบรรณานุกรม (Childress 2011) ทั้งหมดที่กล่าวมาอาจจะเรียกได้ว่าเป็นการจัดการบรรณานุกรมและการอ้างอิง ซึ่งในปัจจุบันได้มีโปรแกรมสนับสนุนการจัดการบรรณานุกรมมากมาย แต่ที่นิยมนำมาใช้ในวงการห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา คือ EndNote RefWorks และ Zotero

การจัดทำบรรณานุกรมและการอ้างอิงนับเป็นส่วนสำคัญในการทำรายงาน ผลงานทางวิชาการ และการวิจัยต่าง ๆ เพราะนอกจากจะเป็นการช่วยให้ผลงานมีความน่าเชื่อถือแล้วยังเป็นการป้องกันการละเมิดลิขสิทธิ์อีกด้วย (อัมพร ขาวบาง 2558) สิ่งหนึ่งที่นักวิชาการมักจะประสบปัญหา คือ การกระจายตัวของวรรณกรรมที่นำมาใช้ในงานเขียน ซึ่งมีหลายรูปแบบ เช่น หนังสือ บทความวารสาร รายงานการวิจัย รายงานการประชุม วิทยานิพนธ์ บทความจากอินเทอร์เน็ต บทสัมภาษณ์ เป็นต้น EndNote เป็นโปรแกรมที่ต้องเสียค่าใช้จ่ายที่ได้รับความนิยมมากโปรแกรมหนึ่ง ซึ่งสามารถช่วยให้นักวิชาการและนักวิจัยจัดการกับความยุ่งยากในการทำรายการอ้างอิงหรือรายการบรรณานุกรม ทั้งการอ้างอิงในเนื้อหาและการอ้างอิงท้ายรายงานการวิจัย เพื่อการผลิตผลงานออกมาได้สะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น (สุนันทา วงศ์ชาติ 2550)

นอกจากนี้ ยังมีอีกหนึ่งโปรแกรมที่รู้จักกันอย่างกว้างขวางและเป็น Open Source นั่นก็คือ Zotero ซึ่งเป็นซอฟต์แวร์จัดการบรรณานุกรมและรายการอ้างอิงที่เหมาะสมกับการนำมาใช้งานเพื่อช่วยอำนวยความสะดวกให้กับนักวิจัยและผู้ที่ต้องการใช้ในการจัดการทางบรรณานุกรมและรายการอ้างอิง Zotero มีประสิทธิภาพการทำงานดีที่สุดในเมื่อเปรียบเทียบกับซอฟต์แวร์ตัวอื่น ๆ เพราะสามารถทำงานได้ค่อนข้างสมบูรณ์ ทำงานได้เร็ว และใช้งานได้ง่าย อีกทั้งยังทำงานร่วมกับไมโครซอฟท์เวิร์ดได้เป็นอย่างดี (วิไลลักษณ์ ตรีพีช 2557)

จากการศึกษาบทบาทห้องสมุดในการส่งเสริมการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า นักศึกษาและอาจารย์เห็นว่าห้องสมุดควรมีบริการให้คำแนะนำ การเขียนอ้างอิงเอกสารและมีบริการตรวจสอบความถูกต้องในการเขียนอ้างอิงเอกสาร (กิตติยา สุทธิประภา และ สมาน ลอยฟ้า 2557: 25) ถึงแม้ว่าปัจจุบันได้มีการนำเครื่องมือสำหรับจัดการบรรณานุกรมและการอ้างอิงมาช่วยอำนวยความสะดวกแล้วก็ตาม แต่ในความเป็นจริงก็ยังมีผู้ใช้บริการที่ยังต้องการคำปรึกษาหรือการใช้บริการจากบรรณารักษ์อยู่ เพื่อเป็นการตรวจซ้ำให้มั่นใจยิ่งขึ้น

ดังนั้น บรรณารักษ์จึงมีบทบาทในการสนับสนุนการวิจัยในเรื่องการเขียนบรรณานุกรมและรายการอ้างอิงในเนื้อหา และ การใช้โปรแกรมจัดการบรรณานุกรม ดังนี้ 1) ด้านการให้คำปรึกษา บรรณารักษ์สามารถให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเขียนบรรณานุกรมและการอ้างอิงในเอกสาร รูปแบบการเขียนบรรณานุกรมและการอ้างอิง วิธีการจัดการบรรณานุกรม และการเลือกเครื่องมือสำหรับจัดการบรรณานุกรม รวมถึงอบรมการใช้โปรแกรมจัดการบรรณานุกรม เช่น EndNote RefWorks และ Zotero เป็นต้น 2) ด้านการให้บริการ บรรณารักษ์สามารถให้บริการตรวจสอบความถูกต้องใน

การเขียนบรรณานุกรมและการอ้างอิงในเนื้อหา ให้บริการคู่มือการใช้โปรแกรมจัดการบรรณานุกรมทางออนไลน์ ให้บริการจัดการบรรณานุกรมด้วยโปรแกรม EndNote RefWorks หรือ Zotero รวมถึงให้บริการเครื่องมือสำหรับจัดการบรรณานุกรมด้วย

การเผยแพร่ผลงานวิจัย

บทบาทของบรรณารักษ์ที่เกี่ยวกับการเผยแพร่ผลงานวิจัย ประกอบด้วย การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับแหล่งเผยแพร่ผลงานวิจัยและการให้บริการรวบรวมแหล่งเผยแพร่ผลงานวิจัย การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับข้อกำหนดของวารสารแต่ละชื่อเรื่องและการให้บริการรวบรวมข้อกำหนดในการเผยแพร่ผลงานในวารสารต่าง ๆ การให้บริการการตรวจสอบและแก้ไขรูปแบบผลงานตามข้อกำหนดของแหล่งเผยแพร่ การให้คำปรึกษาและการให้บริการการตรวจสอบคุณภาพวารสาร การให้คำปรึกษาและการให้บริการตรวจสอบการอ้างอิงผลงานและดัชนีชี้วัดที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการให้คำปรึกษาและการให้บริการนำส่งหรือนำเข้าผลงานวิจัยสู่คลังสถาบัน

ปัจจุบัน ห้องสมุดหลายแห่งมีส่วนร่วมในการเผยแพร่ผลงานวิจัยของสถาบัน ทั้งในเรื่องการพัฒนาคลังสถาบัน การสื่อสารทางวิชาการ การวิเคราะห์หรือตรวจสอบการอ้างอิงบทความและสิ่งพิมพ์ของสถาบัน รวมถึงการเป็นผู้แต่งร่วมกับนักวิชาการ ห้องสมุดจึงเป็นสะพานเชื่อมต่อช่องว่างระหว่างนักวิจัย สำนักพิมพ์ และผู้สนับสนุนทุนวิจัยในด้านการพิมพ์และเผยแพร่ผลงาน (Feltet et al. 2012: 18-19)

สมาน ลอยฟ้า (2550) กล่าวถึงบทบาทของบรรณารักษ์ในการช่วยทำให้บทความวิจัยของอาจารย์และนักศึกษาได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารวิชาการได้มากขึ้น โดยบรรณารักษ์ทำหน้าที่รวบรวมแหล่งวารสารที่รับเผยแพร่บทความ พร้อมทั้งเกณฑ์การเผยแพร่ของแต่ละสาขา นอกจากนี้บรรณารักษ์จะต้องมีความชำนาญในการตรวจสอบและแก้ไขรูปแบบของรายงานวิจัยให้ถูกต้องตามเกณฑ์ของวารสารที่แต่ละสาขากำหนด

การตรวจสอบคุณภาพวารสารเป็นอีกหนึ่งบริการที่ผู้ใช้บริการมักจะร้องขอให้บรรณารักษ์ช่วยตรวจสอบให้ เป็นการตรวจสอบวารสารที่ดีพิมพ์ว่ากองบรรณาธิการมีคุณภาพหรือไม่ วารสารมีระบบการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญที่ได้มาตรฐานหรือไม่ วารสารผลิตโดยสำนักพิมพ์ที่มีชื่อเสียงและมีมาตรฐานเชื่อถือได้หรือไม่ โดยการตรวจสอบสามารถตรวจสอบได้หลายวิธี ซึ่งวิธีที่คุ้นเคยกันเป็น

อย่างดี คือ การตรวจสอบค่าดัชนีผลกระทบ (Impact Factor) การตรวจสอบค่าเฉลี่ยของจำนวนการอ้างอิงที่ได้รับต่อหนึ่งบทความ (SNIP) และ การตรวจสอบค่าเฉลี่ยจำนวนครั้งที่บทความได้รับการอ้างอิง (SJR)

การตรวจสอบคุณภาพวารสารด้วยค่าดัชนีผลกระทบว่าเป็นการตรวจสอบ ครั้งโดยเฉลี่ยที่บทความของวารสารนั้นจะได้รับการอ้างอิงในแต่ละปี ค่าดัชนีผลกระทบจึงเป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งซึ่งช่วยในการเปรียบเทียบและจัดอันดับวารสาร อาจนำมาใช้ประโยชน์สำหรับห้องสมุดในการคัดเลือกและบอกรับวารสาร ใช้สำหรับนักวิจัยในการคัดเลือกวารสารที่เหมาะสมเพื่อการตีพิมพ์รวมทั้งใช้ประเมินคุณภาพด้านการวิจัยของสถาบันการศึกษา โดยพิจารณาจากคุณภาพของบทความที่ตีพิมพ์โดยบรรดานักวิจัยภายในสถาบันนั้น ๆ ได้อีกด้วย (รุจเรขา อัครวิชญ์ 2547)

การสนับสนุนการวิจัยในเรื่องการตรวจสอบการอ้างอิงผลงานหรือการวิเคราะห์ผลกระทบงานวิจัยเป็นบริการที่สำคัญอีกบริการหนึ่ง วิธีการหนึ่งที่นิยมนำมาใช้ในการตรวจสอบการอ้างอิง คือ วิธีการทางบรรณมิติ หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า การวิเคราะห์เอกสารเชิงปริมาณ (Bibliometrics) ซึ่งเป็นการประเมินผลงานวิจัยโดยวัดจากตัวเลข เช่น จำนวนผลงานที่ตีพิมพ์ภายในระยะเวลาหนึ่ง จำนวนการอ้างอิงทั้งหมดที่ได้รับ หรือค่าเฉลี่ยจำนวนการอ้างอิงต่อบทความ เป็นต้น นอกจากนั้นยังมีการวัดผลกระทบโดยสร้างดัชนีหรือตัวชี้วัดชนิดต่าง ๆ ขึ้นมา โดยอาศัยการอ้างอิงเป็นหลัก (Citation-based metrics) เพื่อใช้ในการวัดคุณภาพนักวิจัย หน่วยงานวิจัย หรือเพื่อจัดอันดับวารสาร (Journal metrics) (รุจเรขา วิทยายุทธพิภูล 2556)

นอกจากจะช่วยสนับสนุนในการตีพิมพ์และเผยแพร่ลงในวารสารแล้ว บรรณารักษ์ยังมีบทบาทในการจัดเก็บและรวบรวมผลงานของนักวิจัยและนักวิชาการไว้ในคลังสถาบันด้วย ซึ่งคลังสถาบัน คือ ที่จัดเก็บเอกสารทางวิชาการของสถาบันในรูปแบบดิจิทัล มุ่งเน้นการเข้าถึงความรู้แบบเสรี เป็นการให้ออกาสในการเข้าถึงผลงานวิชาการที่สร้างสรรค์โดยบุคลากรของสถาบัน ซึ่งถือเป็นวิธีการจัดการและสงวนรักษาฐานความรู้และทรัพย์สินทางปัญญาของสถาบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้ให้นักวิจัยสามารถเผยแพร่และแลกเปลี่ยนผลงานวิจัยได้ง่ายขึ้น (สมาน ลอยฟ้า 2553: 126) ปัจจุบัน บรรณารักษ์เข้ามามีบทบาทที่สำคัญในเรื่องเกี่ยวกับคลังสถาบันมากขึ้น ทั้งในด้านการตีพิมพ์และเผยแพร่ผลงานวิจัยในคลังสถาบัน (Hart and Kleinveldt 2011: 48)

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัย จากแหล่งข้อมูลทั้งที่เป็นงานวิจัย วิทยานิพนธ์ วารสารวิชาการ บทความวิจัย ฐานข้อมูล และเว็บไซต์ ต่าง ๆ พบว่า มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องรวมทั้งสิ้น 12 เรื่อง เป็นงานวิจัยในประเทศไทย 4 เรื่อง แต่มี 1 เรื่องที่เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริมการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งวิทยานิพนธ์ก็จัดว่าเป็นงานวิจัยชนิดหนึ่ง ที่ผลิตโดยนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา และ งานวิจัยในต่างประเทศ 8 เรื่อง โดยงานวิจัยดังกล่าว เป็นเรื่องเกี่ยวกับบทบาทของห้องสมุดมหาวิทยาลัยและบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัยแก่อาจารย์ นักวิจัย และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ดังนี้

งานวิจัยในประเทศไทย

พรชนิตว์ สีนาราช (2557) ศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการจัดบริการสนับสนุนการวิจัยสำหรับห้องสมุดมหาวิทยาลัยวิจัยในประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการจัดบริการสนับสนุนการวิจัยในห้องสมุดมหาวิทยาลัยวิจัย 2) ศึกษาปัจจัยสนับสนุนการจัดบริการสนับสนุนการวิจัยในห้องสมุดมหาวิทยาลัยวิจัยที่ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการ 3) พัฒนารูปแบบการบริการสนับสนุนการวิจัยสำหรับห้องสมุดมหาวิทยาลัยวิจัยไทย โดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมวิธีทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) ผู้บริหารระดับสูงของห้องสมุดมหาวิทยาลัยวิจัย 4 แห่ง จำนวน 4 คน 2) ผู้ให้บริการที่เป็นบรรณารักษ์ นักสารสนเทศ และภัณฑารักษ์ของห้องสมุด จำนวน 131 คน 3) ผู้ใช้บริการที่เป็นนักวิจัยและนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน 736 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 4 ประเภท ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างสำหรับผู้บริหารระดับสูง แบบสอบถามสำหรับผู้ให้บริการ แบบสอบถามสำหรับผู้ให้บริการ และ แบบประเมินโมเดลการจัดบริการสนับสนุนการวิจัยสำหรับห้องสมุดมหาวิทยาลัยวิจัยไทยด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง

ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า บริการสนับสนุนการวิจัยที่นักวิจัยและนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาต้องการให้มีบริการในห้องสมุด ได้แก่ 1) บริการอ้างอิงและสารสนเทศ เช่น บริการยืมระหว่างห้องสมุด บริการสารสนเทศดิจิทัลบนเว็บไซต์ และบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าเพื่อการวิจัย

2) บริการให้คำปรึกษา ฝึกอบรม หรือให้ความรู้แก่นักวิจัยในเรื่องโปรแกรมจัดการบรรณานุกรม ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย แหล่งทุนวิจัย การเขียนบรรณานุกรมและรายการอ้างอิงในเนื้อหา และเทคนิคการสืบค้นสารสนเทศ 3) บริการสนับสนุนการตีพิมพ์ผลงานทางวิชาการของนักวิจัย เช่น บริการรายชื่อวารสารในสาขาวิชาต่าง ๆ พร้อมค่าดัชนีผลกระทบ (Impact Factor) บริการแนะนำการใช้ฐานข้อมูลที่เป็นแหล่งตรวจสอบการอ้างอิงผลงานทางวิชาการ และบริการข้อมูลการอ้างอิงผลงานทางวิชาการ 4) บริการสนับสนุนการสื่อสารทางวิชาการผ่านคลังสถาบัน ซึ่งนักวิจัยสามารถเผยแพร่ผลงานวิชาการได้ด้วยตนเองหรือให้บรรณารักษ์เป็นผู้ดำเนินการให้

วราภรณ์ จันทศักดิ์ (2555) ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ในการสนองความต้องการสารสนเทศของนักวิจัย ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการใช้และปัญหาการใช้สารสนเทศของนักวิจัย 2) ศึกษาบทบาทของสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ในการสนองความต้องการสารสนเทศของนักวิจัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักวิจัยประจำศูนย์วิจัยเฉพาะทางของมหาวิทยาลัยขอนแก่นทั้ง 21 แห่ง จำนวน 192 คน และผู้อำนวยการหัวหน้ากลุ่มภารกิจ และบรรณารักษ์ประจำห้องสมุดคณะที่สังกัดสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 12 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนแรกเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักวิจัยประจำศูนย์วิจัยเฉพาะทางของมหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ จากนั้นนำผลการวิเคราะห์มาสัมภาษณ์ผู้อำนวยการ หัวหน้ากลุ่มภารกิจ และบรรณารักษ์ประจำห้องสมุดคณะที่สังกัดสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ซึ่งแบบสัมภาษณ์ที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง

ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า นักวิจัยคาดหวังให้ห้องสมุดทำลิงก์เชื่อมโยงไปยังวารสารแบบเปิดเสรีในการเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงผลงานวิชาการที่หลากหลายและลดค่าใช้จ่าย และคาดหวังให้ห้องสมุดจัดทำคู่มือออนไลน์แนะนำรูปแบบการเขียนบรรณานุกรมและการอ้างอิงในงานวิจัย ทั้งนี้ ในส่วนของคำถามปลายเปิดที่สอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็น นักวิจัยได้เสนอความคิดเห็นด้านบริการสารสนเทศว่า ห้องสมุดควรมีผู้ให้คำปรึกษาด้านการวิจัย แนะนำเรื่องการขอทุน และตรวจสอบการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการตีพิมพ์ผลงานทางวิชาการ ต่อมาในส่วนของ การสัมภาษณ์เกี่ยวกับทัศนคติของผู้อำนวยการ หัวหน้ากลุ่มภารกิจ และบรรณารักษ์ประจำห้องสมุดคณะในด้านบริการสารสนเทศพบว่า ห้องสมุดควรเน้นบทบาทด้านการสืบค้นสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศที่ตรงตามความต้องการของนักวิจัย บริการสารสนเทศหลักที่สนับสนุนการวิจัย คือ บริการยืมระหว่างห้องสมุดและ

บริการนำส่งเอกสาร นอกจากนี้ บริการตรวจสอบการเขียนบรรณานุกรมและการอ้างอิงก็เป็นบริการสารสนเทศที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งด้วย อย่างไรก็ตาม ผู้อำนวยการ หัวหน้ากลุ่มภารกิจ และบรรณารักษ์ประจำห้องสมุดคณะ มีความคิดเห็นว่า บทบาทด้านการสอนหรือให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการสืบค้นสารสนเทศไม่มีความจำเป็น เนื่องจากเชื่อว่าปัจจุบันนักวิจัยมีศักยภาพด้านการสืบค้นสูง แต่บรรณารักษ์อาจสามารถช่วยสืบค้นสารสนเทศที่นักวิจัยต้องการ ทำการรวบรวมสารสนเทศ และนำส่งสารสนเทศตามที่นักวิจัยร้องขอ นอกจากนี้ บทบาทในการแนะนำหรือรวบรวมแหล่งตีพิมพ์บทความก็ไม่มีความจำเป็นเช่นกัน เพราะนักวิจัยย่อมทราบแหล่งตีพิมพ์ผลงานวิชาการในสาขาของตนเป็นอย่างดี

กิตติยา สุทธิประภา และ สมาน ลอยฟ้า (2557) ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทห้องสมุดในการส่งเสริมการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพและปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น 2) ความต้องการของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมการทำวิทยานิพนธ์ของห้องสมุด 3) สภาพการให้บริการของห้องสมุดที่ส่งเสริมการทำวิทยานิพนธ์ 4) ความคิดเห็นของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับบทบาทของห้องสมุดในการส่งเสริมการทำวิทยานิพนธ์ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 แบบ สำหรับใช้ศึกษากลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม ประกอบด้วยนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 337 คน อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์สังกัดมหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 189 คน หัวหน้าห้องสมุดคณะ บรรณารักษ์บริการตอบคำถามเพื่อการอ้างอิงและวิจัย และบรรณารักษ์จัดหาทรัพยากรสารสนเทศสังกัดสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 29 คน

ผลการวิจัยในส่วนที่เกี่ยวข้อง พบว่า นักศึกษาและอาจารย์เห็นว่าบทบาทที่ห้องสมุดควรดำเนินการสนับสนุนการวิจัยมากที่สุด คือ การแนะนำการใช้ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์และเทคนิคการสืบค้นข้อมูล รองลงมา คือ การชี้แนะแหล่งข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น แหล่งข้อมูลวิทยานิพนธ์อิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น สำหรับในด้านการให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวก นักศึกษาและอาจารย์เห็นว่า ห้องสมุดควรดำเนินการให้บริการตรวจสอบการลักลอกผลงานและเรื่องลิขสิทธิ์ เช่น บริการโปรแกรม Turnitin รองลงมา คือ บริการตรวจสอบความถูกต้องในการเขียนอ้างอิงเอกสาร

นอกจากนี้ ยังได้เสนอแนะให้มีบริการรวบรวมข้อมูลผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยในแต่ละสาขาวิชา ข้อมูลผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติเพื่อการวิจัย ข้อมูลผู้เชี่ยวชาญในการเขียนและตรวจสอบบทคัดย่อ ภาษาอังกฤษ แนะนำการเขียนอ้างอิงเอกสาร ชี้นำแหล่งทุนวิจัย และบริการรวบรวมโครงสร้างวิจัย เป็นต้น

พรชนิตว์ ถีนาราช และคณะ (2557) ศึกษาเกี่ยวกับความคาดหวังของอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่มีต่อการบริการห้องสมุดเพื่อสนับสนุนงานวิจัยของมหาวิทยาลัยขอนแก่น ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดบริการเพื่อการวิจัยแก่อาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น 2) เพื่อศึกษาความคาดหวังด้านบริการห้องสมุดเพื่อสนับสนุนงานวิจัยของผู้ใช้บริการที่เป็นอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น 3) เพื่อสังเคราะห์ความรู้ความสามารถของบุคลากรที่จำเป็นในการให้บริการสนับสนุนการวิจัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ อาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ปฏิบัติงานและศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2555 ใน 3 กลุ่มสาขาวิชา คือ สาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 115 คน โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากลุ่มและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์และแบบบันทึกผลการสนทนากลุ่มย่อย

ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า อาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น คาดหวังให้มีบริการใน 3 เรื่องหลัก ๆ ได้แก่ 1) บริการแนะนำ/อบรม/สอนการใช้ฐานข้อมูลและโปรแกรมต่าง ๆ เช่น การสืบค้นสารสนเทศหรือการใช้โปรแกรมต่าง ๆ การจัดทำคู่มือออนไลน์สำหรับสอนการสืบค้นฐานข้อมูล การสอนการใช้โปรแกรมการจัดการอ้างอิง การสืบค้นฐานข้อมูลเฉพาะสาขาวิชา เทคนิคการสืบค้นสารสนเทศ 2) บริการค้นหาจากฐานข้อมูลโดยบรรณารักษ์เป็นผู้ดำเนินการให้ ซึ่งอาจารย์และนักศึกษามีความคาดหวังว่าควรมีการจัดบริการประเภทต่าง ๆ ได้แก่ ก) บริการช่วยสืบค้นและนำส่งข้อมูลตามความต้องการ ข) ช่วยค้นหาต้นฉบับงานวิจัยหรือเอกสารฉบับเต็ม ค) บริการรวบรวมสารสนเทศ ง) บริการหาคำดัชนีผลกระทบวารสาร จ) บริการค้นหาหนังสือเฉพาะทาง และ 3) บริการให้คำแนะนำในการทำวิจัย

งานวิจัยในต่างประเทศ

Swinkels, Briddont, and Hall (2006) ศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างบรรณารักษ์กับนักกายภาพบำบัดในการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายและประเมินผลของการทำงานร่วมกันระหว่างบุคคลต่างสายวิชาชีพในการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบในหัวข้อ “วาริบำบัดกับความเจ็บปวด” โดยใช้วิธีการอธิบายและการวิเคราะห์ความคืบหน้าในแต่ละกระบวนการของการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ บรรณารักษ์จากมหาวิทยาลัย The West of England (University of the West of England) จำนวน 1 คน และ นักกายภาพบำบัดจากโรงพยาบาลรอยัลแห่งชาติเพื่อโรครูห์มาติก (The Royal National Hospital for Rheumatic Diseases) จำนวน 2 คน ผลการวิจัยในส่วนที่เกี่ยวข้อง พบว่านักกายภาพบำบัดยอมรับว่าบรรณารักษ์เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ทำให้การทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบในครั้งนี้ประสบความสำเร็จ บรรณารักษ์มีบทบาทสำคัญในขั้นตอนการสืบค้นสารสนเทศ เนื่องการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบต้องอาศัยความเชี่ยวชาญของบรรณารักษ์ในการพัฒนากลยุทธ์สืบค้นสารสนเทศ ในขณะที่เดียวกันก็ต้องอาศัยความเชี่ยวชาญในวิชาชีพของนักกายภาพบำบัดในการตัดสินใจคัดเลือกสารสนเทศด้วย อย่างไรก็ตาม นักกายภาพบำบัดมีความเห็นว่า ในขั้นตอนการคัดเลือกสารสนเทศซึ่งต้องมีการค้นหาและคัดออกนั้นไม่จำเป็นต้องใช้บรรณารักษ์ เนื่องจากนักกายภาพบำบัดมีทั้งทักษะและประสบการณ์มากพอที่จะประเมินวรรณกรรมวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวาริบำบัด ส่วนในขั้นตอนการประเมินคุณภาพของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนั้น พบว่าการประเมินคุณภาพของแหล่งที่มาของสารสนเทศก็มีความสำคัญ ดังนั้น บทบาทของบรรณารักษ์จึงโดดเด่นในเรื่องกลยุทธ์การสืบค้นสารสนเทศ ส่วนในกระบวนการอื่น แม้ว่านักวิจัยจะมองว่าไม่จำเป็นต้องใช้บรรณารักษ์ แต่การทำงานร่วมกับบรรณารักษ์และมีบรรณารักษ์คอยให้การช่วยเหลือในบางขั้นตอน ทำให้การทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบมีคุณค่ายิ่งขึ้น

Research Information Network (2010) ศึกษาเรื่องบริการสนับสนุนการวิจัยของมหาวิทยาลัยในสหราชอาณาจักร ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สืบค้นเครื่องมือและบริการที่นักวิจัยต้องการจากหน่วยงานสนับสนุนการวิจัย 2) ระบุความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบริการสนับสนุนการวิจัยจากหน่วยงานต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย กลุ่มความร่วมมือ และ หน่วยงานเชิงพาณิชย์ โดยใช้เว็บไซต์และอินเทอร์เน็ตจากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ เป็นเครื่องมือในการสำรวจ นอกจากนี้ยังใช้วิธีสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างและการสนทนากลุ่ม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ เว็บไซต์และอินเทอร์เน็ตของมหาวิทยาลัยในสหราชอาณาจักรที่เคร่งในการวิจัย 4 แห่ง คือ มหาวิทยาลัย Leicester มหาวิทยาลัย

College London (UCL) มหาวิทยาลัย Warwick และมหาวิทยาลัย York และกลุ่มนักวิจัย ผู้จัดการงานวิจัย และผู้ให้บริการสนับสนุนการวิจัย ซึ่งไม่ได้ระบุจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิจัยในส่วนที่เกี่ยวข้อง พบว่า ห้องสมุดมหาวิทยาลัยมีบทบาทที่สำคัญในการสร้างและพัฒนาแนวคิดและการนำเสนอโครงการวิจัย โดยให้การสนับสนุนในด้านแหล่งสารสนเทศที่หลากหลายและเข้าถึงง่าย การแจ้งเตือนเกี่ยวกับสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งการสอนทักษะในการใช้แหล่งสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม นักวิจัยยังคงให้ความสนใจที่จะรับการฝึกทักษะสารสนเทศจากห้องสมุดอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากสามารถศึกษาด้วยตนเองผ่านทางเว็บไซต์ อีกทั้งสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยมีเนื้อหาเฉพาะทางและเป็นศัพท์เทคนิค ส่วนในด้านการหาแหล่งทุน นักวิจัยมั่นใจในความสามารถของตนเองในการหาแหล่งทุนที่ทันสมัย จึงให้ความสนใจในการสนับสนุนด้านนี้น้อย นอกจากนี้ ห้องสมุดยังเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการเผยแพร่ผลงานวิจัย ในด้านการวิเคราะห์การอ้างอิง เช่น การตรวจสอบค่าดัชนีผลกระทบ (Impact Factor) และเครื่องมืออื่น ๆ ที่ใช้ในการวัดคุณภาพการวิจัยจากการอ้างอิง เป็นต้น จากการสำรวจความแตกต่างระหว่างการสนับสนุนการวิจัยห้องสมุดและหน่วยงานวิจัยอื่น ๆ พบว่า ทั้งสองหน่วยงานมีการให้บริการที่แตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด คือ บุคลากรของหน่วยงานวิจัยมีการให้บริการเชิงรุกและใกล้ชิดกับนักวิจัยในเกือบทุกขั้นตอนในวงจรการวิจัย ส่วนบรรณารักษ์ห้องสมุดให้บริการเชิงรุกน้อย อีกทั้งมีหน้าที่สนับสนุนด้านสารสนเทศและสร้างทักษะสารสนเทศให้กับนักศึกษามากกว่าการให้การช่วยเหลือแก่ชุมชนนักวิจัยในสถาบัน นอกจากนี้ นักวิจัยได้เสนอแนะว่า ห้องสมุดควรมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการให้บริการสนับสนุนการวิจัยมากกว่านี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรทำให้เห็นถึงประโยชน์และคุณค่าของคลังสถาบัน อย่างไรก็ตาม เพื่อให้การวิจัยของมหาวิทยาลัยมีคุณภาพ ห้องสมุดและหน่วยงานสนับสนุนการวิจัยจึงควรทำงานร่วมกัน โดยหน่วยงานสนับสนุนการวิจัยอยู่ในฐานะผู้เชี่ยวชาญด้านกระบวนการวิจัย ส่วนห้องสมุดอยู่ในฐานะผู้เชี่ยวชาญด้านสารสนเทศ

Du and Evans (2011) ศึกษาเกี่ยวกับบริการของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในการสนับสนุนการค้นคว้าวิจัย และบทบาทและคุณค่าของบริการสนับสนุนการวิจัยจากมุมมองทั้งของผู้ใช้บริการและบรรณารักษ์ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการใช้ประโยชน์จากบริการของห้องสมุดในการค้นคว้าวิจัย รวมถึงการรับรู้ของผู้ใช้บริการเกี่ยวกับการบริการของห้องสมุด 2) ศึกษาการรับรู้ของ

ผู้ใช้บริการเกี่ยวกับบทบาทและคุณค่าของบริการต่าง ๆ ของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในการสนับสนุนการวิจัย 3) ศึกษาความตระหนักของผู้ให้บริการเกี่ยวกับความต้องการข้อมูลการวิจัยของผู้ใช้บริการและบทบาทในการให้บริการของบรรณารักษ์ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพที่เก็บรวบรวมข้อมูลแบบผสมผสานระหว่างแบบสอบถาม การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง และการสนทนากลุ่ม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 10 คน และ บรรณารักษ์ 4 คน จากมหาวิทยาลัย South Australia (UniSA) ผลการวิจัยในส่วนที่เกี่ยวข้อง พบว่า นักศึกษาในระดับปริญญาเอกต้องการความช่วยเหลือเกี่ยวกับการค้นหาวรรณกรรมสำหรับใช้ในการทบทวนวรรณกรรม และเขียนระเบียบวิธีวิจัย รวมถึงการช่วยเหลือในการจัดการบรรณานุกรม การพัฒนางานวิจัย ตลอดจนหัวข้อต่าง ๆ เกี่ยวกับลิขสิทธิ์ ยิ่งไปกว่านั้น นักศึกษาในกลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพที่ต้องการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบและต้องตีพิมพ์ผลงานมีความต้องการทราบถึงกลยุทธ์ในการสืบค้นข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อความต้องการ นอกจากนี้ นักศึกษาระดับปริญญาเอกยังต้องการให้มีการแจ้งเตือนข้อมูลใหม่ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อการวิจัยอย่างทันที่ว่าการตรวจสอบคุณภาพของวารสาร การหาค่าดัชนีผลกระทบ และการตรวจสอบวารสารที่ผ่านการคัดกรองคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ

Hart and Kleinveldt (2011) ศึกษาเรื่องบทบาทของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในการวิจัยจากมุมมองของนักวิจัย ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการของนักวิจัยและความคาดหวังต่อบทบาทการสนับสนุนการวิจัยของห้องสมุดในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยี Cape Peninsula (CPUT) ในประเทศแอฟริกาใต้ โดยใช้ในการสัมภาษณ์และแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ซึ่งเริ่มด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับหัวหน้าศูนย์สนับสนุนข้อมูลการวิจัยในห้องสมุดเกี่ยวกับการบริการสนับสนุนการวิจัยของห้องสมุด เพื่อนำมาใช้ในการออกแบบแบบสอบถาม จากนั้นนำแบบสอบถามไปทำการสำรวจจากกลุ่มตัวอย่าง คือ นักวิจัยจำนวน 602 คน จาก 6 คณะ ประกอบด้วย คณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์ คณะบริหารธุรกิจ คณะศึกษาศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์สุขภาพ และ คณะสารสนเทศและการออกแบบ ซึ่งได้รับแบบสอบถามคืน 102 ชุด ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า นักวิจัยให้ความสำคัญต่อการให้บริการสนับสนุนการวิจัยในเรื่องแหล่งสารสนเทศที่ทันสมัยมากที่สุด รองลงมา คือ การพัฒนาคลังวิจัย การฝึกอบรมเกี่ยวกับฐานข้อมูล การรวบรวมวรรณกรรม การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการทบทวนวรรณกรรม การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับบรรณานุกรม และการอ้างอิง การให้คำปรึกษาที่เกี่ยวกับหัวข้อการวิจัย และ การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเขียนโครงร่างวิจัย ตามลำดับ นอกจากนี้ สิ่งที่นักวิจัยคาดหวังจากห้องสมุด คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลงานวิจัยในหัวข้อที่เกี่ยวข้องในแต่ละสาขา

Richardson et al. (2012) ศึกษาเกี่ยวกับการสนับสนุนการวิจัยของห้องสมุดมหาวิทยาลัย ในรัฐควีนส์แลนด์ ประเทศออสเตรเลีย ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินสภาพแวดล้อมของการสนับสนุนการวิจัยที่เป็นเลิศในระดับสากล 2) เปรียบเทียบรูปแบบการสนับสนุนการวิจัยและวาระการวิจัยของมหาวิทยาลัยที่เป็นสมาชิกของเครือข่ายความร่วมมือระหว่างห้องสมุดมหาวิทยาลัยในรัฐควีนส์แลนด์ โดยใช้แบบสำรวจออนไลน์ที่ชื่อว่า Mapping Research Support เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ห้องสมุดมหาวิทยาลัย 13 แห่งที่เป็นสมาชิกเครือข่ายผลการวิจัยในส่วนที่เกี่ยวข้อง พบว่า การสนับสนุนการวิจัยที่เป็นจุดแข็งของห้องสมุดในรัฐควีนส์แลนด์ล้วนเป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบริการของห้องสมุด ไม่ว่าจะเป็นการวิเคราะห์ผลกระทบ การวิจัยด้วยวิธีการทางบรรณมิติ (Bibliometrics) การจัดการบรรณานุกรม การเก็บรวบรวมผลงานวิจัย และการพัฒนาคลังสถาบัน นอกจากนี้ ทุกห้องสมุดยังมีบริการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเผยแพร่ผลงานวิจัยให้แก่นักวิจัยเป็นรายบุคคล และได้มีการพัฒนาเครื่องมือสำหรับการเข้าถึงแหล่งข้อมูลให้ง่ายและสะดวกมากยิ่งขึ้น ห้องสมุดร้อยละ 62 มีแผนในการสนับสนุนการวิจัยที่ชัดเจน และมีฝ่ายสนับสนุนการวิจัยโดยตรง ส่วนอีกร้อยละ 38 ยังคงให้บริการแบบบรรณารักษ์ประสานงาน คณะ อย่างไรก็ตาม ห้องสมุดหลายแห่งได้ให้บริการในเชิงรุกโดยการสร้างทีมสนับสนุนการวิจัยเพื่อช่วยเพิ่มศักยภาพงานวิจัยในด้านข้อมูล

Crum and Cooper (2013) ศึกษาเรื่องบทบาทที่เกิดขึ้นใหม่ของบรรณารักษ์ห้องสมุดชีวการแพทย์ (Biomedical Librarians) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ชี้ให้เห็นถึงบทบาทใหม่ของบรรณารักษ์ห้องสมุดชีวการแพทย์ 2) ชี้ให้เห็นถึงอุปสรรคในการก้าวไปสู่บทบาทใหม่ 3) กำหนดสมรรถนะของบรรณารักษ์ในการพัฒนาไปสู่บทบาทใหม่ โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้อำนวยการและบรรณารักษ์ห้องสมุดทางการแพทย์ในแถบสหรัฐอเมริกาและแคนาดา จำนวน 525 คน ผลการวิจัยในส่วนที่เกี่ยวข้อง พบว่า บทบาทที่เกิดขึ้นใหม่และเกี่ยวข้องกับการวิจัย คือ บทบาทในการสนับสนุนการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ แต่ทว่าบทบาทนี้บรรณารักษ์ไม่ได้ทำหน้าที่แค่เป็นผู้แต่งร่วมเท่านั้น แต่ได้มีบทบาทเสมือนหนึ่งว่าเป็นทีมวิจัยอย่างเต็มตัว ซึ่งบทบาทใหม่นี้ได้นำมาซึ่งความท้าทายใหม่ ๆ โอกาสใหม่ ๆ และค่าตอบแทนให้กับแก่บรรณารักษ์ด้วย

Feng and Zhao (2015) ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของบรรณารักษ์ห้องสมุดอุดมศึกษาของจีน ในการพัฒนาการบริการข้อมูลสิทธิบัตรแบบฝังตัวที่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยี Nanjing ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความต้องการและพฤติกรรมการใช้ข้อมูลสิทธิบัตร 2) พัฒนาการบริการข้อมูลสิทธิบัตรแบบฝังตัวเข้าไปในกระบวนการวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้แบบสอบถามเป็น

เครื่องมือในการเก็บข้อมูล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ เจ้าของผลงานวิจัยจำนวน 52 คน ที่นำข้อมูลสิทธิบัตรมาใช้ในการอ้างอิงในงานวิจัย ผลการวิจัยในส่วนที่เกี่ยวข้อง พบว่า บรรณารักษ์จะทำงานร่วมกับนักวิจัยอย่างใกล้ชิดโดยเป็นส่วนหนึ่งของทีมวิจัย เพื่อช่วยให้นักวิจัยใช้งานแหล่งข้อมูลสิทธิบัตรได้อย่างเต็มรูปแบบ การเข้าไปมีส่วนร่วมกับนักวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่ 1) ระยะต้น ซึ่งบรรณารักษ์จะเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการสืบค้นแล้วสอดแทรกทักษะการสืบค้นให้แก่ นักวิจัย เพื่อเป็นการพัฒนาสมรรถภาพการสืบค้น 2) ระยะกลาง ซึ่งบรรณารักษ์จะเข้าไปช่วยนักวิจัยในการวิเคราะห์ในเชิงลึกในเอกสารสิทธิบัตรที่สำคัญ รวมถึงช่วยตรวจสอบฐานข้อมูลสิทธิบัตรทุก ๆ 3 เดือน เพื่อติดตามสิทธิบัตรที่เกิดขึ้นใหม่แล้วรายงานผลแก่นักวิจัย 3) ระยะปลาย ซึ่งบรรณารักษ์จะเข้าไปช่วยเหลือในเรื่องการสืบค้นข้อมูลการจดทะเบียนสิทธิบัตรและขอบเขตความคุ้มครองของสิ่งประดิษฐ์

Murphy and Boden (2015) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของบรรณารักษ์ห้องสมุดทางการแพทย์ ประเทศแคนาดา ในการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงการมีส่วนร่วมในกระบวนการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ ภูมิความรู้และการฝึกอบรมตั้งแต่ขั้นตอนการกำหนดคำถามไปจนถึงการตีพิมพ์ผลงาน และ อุปสรรคในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ โดยใช้แบบสำรวจออนไลน์เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ บรรณารักษ์ห้องสมุดทางการแพทย์ ประเทศแคนาดา จำนวน 117 คน ผลการวิจัยในส่วนที่เกี่ยวข้อง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 68 คน มีส่วนร่วมในการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ ซึ่งการมีส่วนร่วมนั้นแบ่งออกเป็น 3 บทบาท ได้แก่ 1) บทบาทในการสอนในชั้นเรียน โดยเข้าไปมีส่วนร่วมในการสอนวิจัยในเรื่องการเลือกฐานข้อมูลมากที่สุด รองลงมา คือ การพัฒนากลยุทธ์การสืบค้นสารสนเทศ การจัดการอ้างอิง การกำหนดคำถามวิจัย การผลิตเอกสารการเผยแพร่ผลงาน การประเมินงานวิจัย การเขียนรายงาน การเป็นหัวหน้าโครงการ การจัดการโครงการ การสกัดข้อมูล และการสังเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับ 2) บทบาทในการเป็นผู้สนับสนุนการวิจัย โดยให้การสนับสนุนการวิจัยในเรื่องกลยุทธ์การสืบค้นสารสนเทศมากที่สุด รองลงมา คือ การเลือกฐานข้อมูล การกำหนดคำถามวิจัย การจัดการอ้างอิง การผลิตเอกสาร การเป็นหัวหน้าโครงการ การเขียนรายงาน การเผยแพร่ผลงาน การประเมินงานวิจัย การจัดการโครงการ การสกัดข้อมูล และการสังเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับ 3) บทบาทในการเป็นส่วนหนึ่งของทีมวิจัย ซึ่งบรรณารักษ์ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนากลยุทธ์การสืบค้นมากที่สุดและเท่ากันกับการเลือกฐานข้อมูล รองลงมาคือ การกำหนดคำถามวิจัย การจัดการอ้างอิง การผลิตเอกสาร การเขียนรายงาน การเผยแพร่ผลงาน การเป็นหัวหน้าโครงการ การประเมินงานวิจัย การสกัดข้อมูล การจัดการโครงการ และการสังเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับ

จากการศึกษางานวิจัย จำนวน 12 เรื่อง ซึ่งเป็นงานวิจัยในประเทศ จำนวน 4 เรื่อง และงานวิจัยต่างประเทศ จำนวน 8 เรื่อง สามารถสรุปประเด็นที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัยด้านการให้คำปรึกษาและการให้บริการ ดังนี้

บทบาทในการสนับสนุนการวิจัย

บทบาทการให้คำปรึกษา โดยให้คำปรึกษาในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1) แหล่งทุนวิจัย/แหล่งสนับสนุนทุนวิจัย

ผลการวิจัยของ กิตติยา สุทธิประภา และ สมาน ลอยฟ้า (2557) พบว่า นักศึกษาและอาจารย์ต้องการให้บรรณารักษ์ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับแหล่งทุนวิจัย โดยการชี้แนะแหล่งทุนวิจัย และผลการวิจัยของ วราภรณ์ จันทศักดิ์ (2555) พบว่า นักวิจัยได้เสนอความคิดเห็นว่า ห้องสมุดควรมีผู้ให้คำปรึกษาด้านการแนะนำเรื่องการขอทุน ทั้งนี้ ผลการวิจัยของ Research Information Network (2010) พบว่า ในการหาแหล่งทุน นักวิจัยให้ความสนใจในการสนับสนุนด้านนี้น้อย เนื่องจากนักวิจัยมั่นใจในความสามารถของตนเองในการหาแหล่งทุนที่ทันสมัย

2) การพัฒนาเค้าโครงร่างวิจัย

ผลงานวิจัยของ Hart and Kleinveldt (2011) พบว่า นักวิจัยของมหาวิทยาลัยในแอฟริกาใต้ยังคงต้องการให้ห้องสมุดมีบทบาทในการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับหัวข้อการวิจัยและการเขียนโครงร่างวิจัย

3) การสืบค้นสารสนเทศ

ผลการวิจัยของ กิตติยา สุทธิประภา และ สมาน ลอยฟ้า (2557) พบว่า นักศึกษาและอาจารย์เห็นว่าบทบาทที่ห้องสมุดควรดำเนินการสนับสนุนการวิจัยมากที่สุด คือ การแนะนำการใช้และเทคนิคการสืบค้นข้อมูล รองลงมา คือ การชี้แนะแหล่งข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ พรชนิตร์ สีนาราช และคณะ (2557) ที่พบว่า อาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาให้ห้องสมุดมีบริการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการใช้ฐานข้อมูลและเครื่องมือการสืบค้น

ต่าง ๆ พร้อมทั้งสอนเทคนิคการสืบค้นสารสนเทศ โดยเฉพาะการสืบค้นฐานข้อมูลเฉพาะสาขาวิชา นอกจากนี้ ผลการวิจัยของ Richardson et al. (2012) พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาเอกในกลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีความต้องการทราบถึงกลยุทธ์ในการสืบค้นข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อความต้องการ ซึ่งแตกต่างจากผลการวิจัยของ วราภรณ์ จันทศักดิ์ (2555) ที่พบว่า ผู้อำนวยการ หัวหน้ากลุ่มภารกิจ และบรรณารักษ์ประจำห้องสมุดคณะมองว่า บทบาทด้านการสอนหรือให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการสืบค้นสารสนเทศไม่มีความจำเป็น เนื่องจากเชื่อว่าปัจจุบันนักวิจัยมีศักยภาพด้านการสืบค้นสูง

4) ด้านการทบทวนวรรณกรรม

ผลการวิจัยของ Hart and Kleinveldt (2011) พบว่า นักวิจัยต้องการให้ห้องสมุดมีบทบาทในการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการทบทวนวรรณกรรม และผลการวิจัยของ Swinkels, Briddont, and Hall (2006) พบว่า บรรณารักษ์เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ทำให้การทบทวนวรรณกรรมประสบความสำเร็จ

5) ลิขสิทธิ์และทรัพย์สินทางปัญญา และการใช้โปรแกรมตรวจสอบการลักลอกผลงานวิชาการ

ผลการวิจัยของ Feng and Zhao (2015) พบว่า บทบาทของบรรณารักษ์ได้ขยายไปสู่การเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านสิทธิบัตร ซึ่งในระยะต้นบรรณารักษ์จะเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการสืบค้นสิทธิบัตร พร้อมทั้งสอดแทรกทักษะการสืบค้นสิทธิบัตรและให้คำปรึกษาไปพร้อม ๆ กัน สำหรับการที่ใช้โปรแกรมตรวจสอบการลักลอกผลงานวิชาการ ห้องสมุดควรดำเนินการให้บริการตรวจสอบการลักลอกผลงานและเรื่องลิขสิทธิ์ เช่น บริการโปรแกรม Turnitin

6) การเขียนบรรณานุกรมและรายการอ้างอิงในเนื้อหา และการใช้โปรแกรมจัดการบรรณานุกรม

ผลการวิจัยของ Hart and Kleinveldt (2011) พบว่า นักวิจัยต้องการให้ห้องสมุดมีบริการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับบรรณานุกรมและการเขียนอ้างอิง ส่วนด้านการใช้โปรแกรมจัดการบรรณานุกรม ผลการวิจัยของ พรชนิตว์ ลีนาราช และคณะ (2557) พบว่า อาจารย์และ

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาคาดหวังให้ห้องสมุดจัดให้มีการฝึกอบรมหรือสอนเกี่ยวกับการใช้โปรแกรมจัดการบรรณานุกรม

7) ด้านการเผยแพร่ผลงานวิจัย

ผลการวิจัยของ Richardson et al. (2012) พบว่า ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในรัฐควีนส์แลนด์ยังมีบริการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเผยแพร่ผลงานวิจัยให้แก่นักวิจัยเป็นรายบุคคล และได้มีการพัฒนาเครื่องมือสำหรับการเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้ง่ายและสะดวกมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม ผลงานการวิจัยของ วราภรณ์ จันทศักดิ์ (2555) ยังพบว่า ผู้อำนวยการ หัวหน้ากลุ่มภารกิจ และบรรณารักษ์ประจำห้องสมุดคณะ มองว่า บทบาทในการแนะนำหรือรวบรวมแหล่งตีพิมพ์บทความ ไม่มีความจำเป็นสำหรับนักวิจัย เพราะนักวิจัยย่อมทราบแหล่งตีพิมพ์ผลงานวิชาการในสาขาของตนเป็นอย่างดี

บทบาทการให้บริการ โดยให้บริการในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1) จัดหาและรวบรวมแหล่งทุน/แหล่งสนับสนุนทุนวิจัย

ผลการวิจัยของ Research Information Network (2010) พบว่า ในการหาแหล่งทุน นักวิจัยให้ความสนใจในการสนับสนุนด้านนี้น้อย เนื่องจากนักวิจัยมั่นใจในความสามารถของตนเองในการหาแหล่งทุนที่ทันสมัย

2) เขียนเค้าโครงร่างวิจัย

ผลการวิจัยของ กิตติยา สุทธิประภา และ สมาน ลอยฟ้า (2557) พบว่า นักศึกษาและอาจารย์เสนอแนะให้ห้องสมุดมีบริการรวบรวมโครงร่างวิจัย เพื่อใช้เป็นตัวอย่างในการเขียนเค้าโครงร่างวิจัย

3) สืบค้นสารสนเทศ

ผลการวิจัยของ พรชนิตว์ ลีนาราช และคณะ (2557) พบว่า อาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาคาดหวังให้ห้องสมุดมีบริการค้นหาข้อมูลจากฐานข้อมูล โดยบรรณารักษ์เป็นผู้ดำเนินการให้ นอกจากนี้ ยังเสนอแนะให้มีบริการช่วยสืบค้นและส่งข้อมูลตามความต้องการ บริการช่วยค้นหาต้นฉบับงานวิจัยหรือเอกสารฉบับเต็ม บริการรวบรวมสารสนเทศ และบริการค้นหาหนังสือเฉพาะทาง และผลการวิจัยของ Du and Evans (2011) พบว่า นักศึกษาในกลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพที่ต้องทำการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบและต้องตีพิมพ์ผลงานมีความต้องการทราบถึงกลยุทธ์ในการสืบค้นข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อความต้องการ

4) นำส่งเอกสาร

ผลการวิจัยของ วราภรณ์ จันทศักดิ์ (2555) ที่พบว่า ผู้อำนวยการ หัวหน้ากลุ่มภารกิจ และบรรณารักษ์ประจำห้องสมุดคณะ มองว่า นอกจากบรรณารักษ์จะสามารถช่วยสืบค้นและรวบรวมสารสนเทศที่นักวิจัยต้องการแล้ว ควรมีบริการนำส่งสารสนเทศตามที่นักวิจัยร้องขอด้วย

5) ทบทวนวรรณกรรม

ผลการวิจัยของ Murphy and Boden (2015) พบว่า บรรณารักษ์ที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 117 คน มีจำนวน 68 คน ที่เคยมีส่วนร่วมในการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ ซึ่งเคยทั้งมีส่วนร่วมในการสอนในชั้นเรียน ส่วนร่วมในการสนับสนุนการวิจัย และ ส่วนร่วมในการเป็นส่วนหนึ่งของทีมวิจัย โดยมีหน้าที่หลักในการรวบรวมสารสนเทศ เช่นเดียวกับกับผลการวิจัยของ Crum and Cooper (2013) ซึ่งพบว่า บทบาทที่เกิดขึ้นใหม่ในวงการบรรณารักษ์ห้องสมุดชีวการแพทย์ คือ บทบาทในการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ และผลการวิจัยของ Swinkels, Briddont, and Hall (2006) พบว่า นักกายภาพบำบัดยอมรับว่าบรรณารักษ์เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ โดยมีบทบาทสำคัญในขั้นตอนการสืบค้นสารสนเทศเพื่อรวบรวมวรรณกรรม

6) ลิขสิทธิ์และทรัพย์สินทางปัญญา และ การใช้โปรแกรมตรวจสอบการลักลอกผลงานวิชาการ

ผลการวิจัยของ กิตติยา สุทธิประภา และ สมาน ลอยฟ้า (2557) พบว่า นักศึกษาและอาจารย์เห็นว่า ห้องสมุดควรมีบริการตรวจสอบการลักลอกผลงานและลิขสิทธิ์ เช่น บริการโปรแกรม Turnitin นอกจากนี้ ผลการวิจัยของ Feng and Zhao (2015) พบว่า บรรณารักษ์สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมกับทีมวิจัย เพื่อให้บริการตรวจสอบฐานข้อมูลสิทธิบัตรทุก ๆ 3 เดือน เพื่อติดตามสิทธิบัตรที่เกิดขึ้นใหม่แล้วรายงานผลให้แก่นักวิจัย

7) ตรวจสอบความถูกต้องของบรรณานุกรมและรายการอ้างอิงในเนื้อหา

ผลการวิจัยของ กิตติยา สุทธิประภา และ สมาน ลอยฟ้า (2557) พบว่า นักศึกษาและอาจารย์เห็นว่า ห้องสมุดควรมีบริการตรวจสอบความถูกต้องในการเขียนอ้างอิงเอกสาร

8) เผยแพร่ผลงานวิจัย

ผลการวิจัยของ Richardson et al. (2012) พบว่า การสนับสนุนการวิจัยที่เป็นจุดแข็งของห้องสมุดมหาวิทยาลัยในรัฐควีนส์แลนด์ที่เกี่ยวข้องกับการเผยแพร่ผลงานวิจัย ได้แก่ การให้บริการวิเคราะห์ผลกระทบการวิจัยด้วยวิธีการ Bibliometrics การเก็บรวบรวมผลงานวิจัย และการพัฒนาคลังสถาบัน นอกจากนี้ ผลการวิจัยของ Du and Evans (2011) พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาเอกต้องการให้ห้องสมุดมีบริการตรวจสอบคุณภาพของวารสาร การหาค่าดัชนีผลกระทบของวารสาร และการตรวจสอบวารสารที่ผ่านการคัดกรองคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ Research Information Network (2010) พบว่า ห้องสมุดเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการเผยแพร่ผลงานวิจัยในด้านการวิเคราะห์การอ้างอิง เช่น ค่าดัชนีผลกระทบ และ เครื่องมืออื่น ๆ ที่ใช้ในการวัดคุณภาพการวิจัยจากการอ้างอิงด้วย และ ผลการวิจัยของ วราภรณ์ จันทร์คัต (2555) ยังพบว่า นักวิจัยต้องการให้ห้องสมุดมีบริการตรวจสอบการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการตีพิมพ์ผลงานทางวิชาการด้วย

บทบาทในการเป็นส่วนหนึ่งของทีมวิจัย

ผลการวิจัยของ Crum and Cooper (2013) ที่พบว่า บรรณารักษ์ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการเป็นผู้แต่งร่วมในส่วนของการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ อีกทั้งยังมีบทบาทอื่น ๆ และได้รับค่าตอบแทนเหมือนกับนักวิจัยในทีม ซึ่งผลการวิจัยของ Murphy and Boden (2015) พบว่า การเป็นส่วนหนึ่งของทีมวิจัยในการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบนั้น บรรณารักษ์มีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนากลยุทธ์การสืบค้นและการเลือกฐานข้อมูลมากที่สุด รองลงมา คือ การกำหนดคำถามการวิจัย การจัดการอ้างอิง การผลิตเอกสาร การเขียนรายงาน การเผยแพร่ผลงาน การเป็นหัวหน้าโครงการ การประเมินงานวิจัย การสกัดข้อมูล การจัดการโครงการ และการสังเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับ

สำหรับผลการวิจัยของ Swinkels, Briddont, and Hall (2006) พบว่า หน้าที่หลักของบรรณารักษ์เมื่อเข้าร่วมทีมวิจัย คือ การสืบค้นสารสนเทศ เนื่องจากการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบต้องอาศัยความเชี่ยวชาญของบรรณารักษ์ในการสืบค้นสารสนเทศ แต่ในทางกลับกันทางฝายนักวิจัยมองว่า ในขั้นตอนการคัดเลือกสารสนเทศนั้นต้องอาศัยความเชี่ยวชาญเฉพาะทางของนักวิจัย เนื่องจากนักวิจัยมีทั้งทักษะและประสบการณ์มากพอที่จะประเมินวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องได้ ดังนั้น เพื่อความสำเร็จของการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบจึงต้องอาศัยความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านของทุกฝ่าย

นอกจากบรรณารักษ์จะเป็นส่วนหนึ่งในทีมวิจัยโดยมีบทบาทในการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบแล้ว การเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องของสิทธิบัตรก็ทำให้บรรณารักษ์ถูกเชิญไปร่วมทีมวิจัยด้วย แม้ว่าโดยรวมแล้วหน้าที่ของบรรณารักษ์จะเน้นหนักไปทางด้านการสืบค้นสารสนเทศมากกว่า ดังผลการวิจัยของ Feng and Zhao (2015) พบว่า ในห้องสมุดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีหนานจิง (Nanjing Technology University Library) บรรณารักษ์ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการช่วยนักวิจัยในการใช้งานแหล่งข้อมูลสิทธิบัตรอย่างเต็มตัว โดยเข้าไปมีส่วนร่วมกับนักวิจัยในกระบวนการสืบค้นแล้วสอดแทรกทักษะการสืบค้นให้แก่ นักวิจัย เพื่อเป็นการพัฒนาสมรรถภาพการสืบค้น จากนั้น จะเข้าไปช่วยนักวิจัยในการวิเคราะห์ในเชิงลึกในเอกสารสิทธิบัตรที่สำคัญ รวมถึงช่วยตรวจสอบฐานข้อมูลสิทธิบัตรทุก ๆ 3 เดือน เพื่อติดตามสิทธิบัตรที่เกิดขึ้นใหม่แล้วรายงานผลแก่นักวิจัย ตลอดจนเข้าไปช่วยในเรื่องของการยื่นขอจดทะเบียนสิทธิบัตรโดยสืบค้นข้อมูลการจดทะเบียนสิทธิบัตรและกำหนดขอบเขตความคุ้มครองของสิ่งประดิษฐ์

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคาดหวังของอาจารย์มหาวิทยาลัยที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัยในห้องสมุดมหาวิทยาลัยวิจัย แห่งชาติด้านการให้คำปรึกษาและการให้บริการ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวม ข้อมูล วิธีดำเนินการวิจัยประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. การศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง
2. การกำหนดประชากรที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอผลการวิจัย

3.1 การศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องโดยการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของ บรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัยจากหนังสือ บทความวิชาการ บทความวิจัย งานวิจัย วิทยานิพนธ์ และฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ รวมถึงการ สืบค้นสารสนเทศจากอินเทอร์เน็ต

3.2 การกำหนดประชากรที่ใช้ในการวิจัย

มหาวิทยาลัยที่อยู่ในขอบเขตของการวิจัย คือ มหาวิทยาลัยที่ได้รับการแต่งตั้งเป็น มหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา 2552) จำนวน 9 แห่ง ดังนี้

- 1) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 2) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- 3) มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- 4) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- 5) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
- 6) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
- 7) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- 8) มหาวิทยาลัยมหิดล
- 9) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ประชากรที่ใช้การวิจัย คือ อาจารย์ประจำที่มีอายุการทำงานไม่เกิน 3 ปี หรือได้รับการบรรจุใหม่ ระหว่าง พ.ศ. 2556–2558 ซึ่งยังไม่มีตำแหน่งทางวิชาการ จากการสำรวจเบื้องต้นโดยการทำบันทึกขอข้อมูลอาจารย์ใหม่จากหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับข้อมูลบุคลากรของมหาวิทยาลัยวิจัย ทั้ง 9 แห่ง ในเดือนมกราคม 2558 และได้ทำการสำรวจอีกครั้งในเดือนตุลาคม 2558 พบว่า มหาวิทยาลัยวิจัยทั้ง 9 แห่ง มีประชากรที่เป็นอาจารย์ใหม่ที่มีคุณลักษณะดังกล่าว จำนวนทั้งสิ้น 1,684 คน

การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยได้ใช้สูตรคำนวณในกรณีที่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอนของ Yamane (1973: 125) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และมีความคลาดเคลื่อนเป็น 5% (0.05) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 323 คน นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างซึ่งจำแนกตามมหาวิทยาลัยด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยใช้วิธี

สุ่มอย่างง่าย หากที่ได้มีจำนวนกลุ่มตัวอย่างน้อยกว่า 20 คน จะใช้กลุ่มตัวอย่าง 20 คน ทำให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 339 คน

เมื่อทำการติดต่อขอเก็บรวบรวมข้อมูล พบว่า กลุ่มตัวอย่างของมหาวิทยาลัยมหิดลไม่สามารถให้ข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ได้ เนื่องจากได้รับแจ้งจากทางคณะต่าง ๆ ว่าต้องผ่านการขอรับรองจริยธรรมการวิจัยในคนก่อน และทางศูนย์ส่งเสริมจริยธรรมการวิจัยในคนได้แจ้งว่าบุคคลภายนอกที่จะสามารถเข้ามาทำวิจัยภายในมหาวิทยาลัยมหิดลต้องมีบุคลากรของมหาวิทยาลัยมหิดลเป็นผู้ประสานงาน เป็นที่ปรึกษา หรือร่วมอยู่ในคณะวิจัยเท่านั้น ผู้วิจัยจึงได้ทำการตัดจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของมหาวิทยาลัยมหิดลออก ทำให้เหลือมหาวิทยาลัยวิจัยจำนวน 8 แห่ง และเมื่อได้คำนวณหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างอีกครั้ง จึงคงเหลือกลุ่มประชากรจำนวน 1,370 คน และได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 322 คน ซึ่งจำแนกตามมหาวิทยาลัย ดังตารางที่ 1 และหลังจากสุ่มตัวอย่างของแต่ละมหาวิทยาลัยแล้ว ผู้วิจัยได้จำแนกกลุ่มตัวอย่างตามกลุ่มสาขา ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัย	จำนวน	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	350	79
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	125	28
มหาวิทยาลัยขอนแก่น	159	36
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	247	56
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี	70	20
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี	52	20
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	182	41
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	185	42
รวม	1,370	322

ตารางที่ 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามกลุ่มสาขา

กลุ่มสาขา	จำนวน	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	592	131
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	482	118
วิทยาศาสตร์สุขภาพ	296	73
รวม	1,370	322

3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามที่ส่งถึงกลุ่มตัวอย่างอาจารย์มหาวิทยาลัยที่ได้รับการบรรจุใหม่ระหว่าง พ.ศ. 2556–2558 ซึ่งยังไม่มีตำแหน่งทางวิชาการ ประกอบด้วยคำถามแบบปลายปิดและปลายเปิด เนื้อหาของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ประสบการณ์การใช้บริการสนับสนุนการวิจัย ลักษณะคำถามเป็นคำถามปลายปิดที่เลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียว ส่วนเรื่องที่เคยใช้บริการ ลักษณะคำถามเป็นคำถามปลายเปิด

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับความคาดหวังต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัย โดยผู้วิจัยได้จำแนกบทบาทของบรรณารักษ์ออกเป็น 2 บทบาท ได้แก่ บทบาทในการให้คำปรึกษาและบทบาทในการให้บริการ ลักษณะคำถามเป็นทั้งแบบปลายปิดและปลายเปิดที่ใช้มาตราประมาณค่าของลิเคิร์ต (Likert Scale) โดยกำหนดความคาดหวังออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

5	หมายถึง	มีความคาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุด (มส)
4	หมายถึง	มีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก (ม)
3	หมายถึง	มีความคาดหวังอยู่ในระดับปานกลาง (ป)
2	หมายถึง	มีความคาดหวังอยู่ในระดับน้อย (น)
1	หมายถึง	มีความคาดหวังอยู่ในระดับน้อยที่สุด (นส)

นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบในช่อง "ไม่มีความเห็น" ซึ่งไม่มีคะแนนและไม่นำข้อมูลมาหาค่าเฉลี่ยและแปลผล

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัย ลักษณะคำถามเป็นทั้งแบบปลายปิดและปลายเปิด โดยผู้วิจัยได้แบ่งคำถามออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัย เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัยในด้านการให้คำปรึกษาและการให้บริการ ลักษณะคำถามเป็นคำถามปลายเปิด

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการให้เครดิตบรรณารักษ์ในกรณีที่บรรณารักษ์ได้เข้ามามีส่วนช่วยให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ลักษณะคำถามเป็นคำถามปลายปิดที่เลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียว ส่วนรูปแบบการให้เครดิต ลักษณะคำถามเป็นคำถามปลายเปิด

3.4 การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดสอบกับอาจารย์ใหม่ในมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติที่ได้รับการบรรจุตั้งแต่เดือนมกราคม 2556-2558 ที่ยังไม่มีตำแหน่งทางวิชาการและไม่ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งสิ้น 16 คน เมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2558 และ

ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 15 ชุด ซึ่งพบว่า แบบสอบถามตอนที่ 2 ในส่วนของคำชี้แจงอาจจะยังไม่ชัดเจน ทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 15 คน ตอบไม่ครบทุกข้อ โดยผู้ตอบแบบสอบถามบางคนตอบหัวข้อย่อยแต่ไม่ตอบหัวข้อใหญ่

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ทำการแก้ไขในส่วนของคำชี้แจง โดยการเพิ่มขนาดตัวอักษรและพิมพ์ตัวหนาในบางวลี เพื่อเน้นให้เห็นชัดเจนยิ่งขึ้น รวมถึงได้เพิ่มเครื่องหมายลูกศรในส่วนของตารางแบบสอบถามข้อที่ต้องการให้ตอบ ดังต่อไปนี้

1. **จากเดิม** "โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคาดหวัง ทั้งหัวข้อใหญ่และหัวข้อย่อย" **แก้ไขเป็น** "โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคาดหวัง ทั้งหัวข้อใหญ่และหัวข้อย่อย"

2. เพิ่มเครื่องหมายลูกศร ในหัวข้อใหญ่ หัวข้อย่อย และข้อย่อย เพื่อให้ผู้ตอบทราบที่ต้องตอบในข้อนั้น ๆ ด้วย ดังตัวอย่าง

บทบาทที่คาดหวัง	ระดับความคาดหวัง					ไม่มี ความ เห็น
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
บทบาทในการให้คำปรึกษา --->						
1. ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับแหล่งทุน/แหล่งสนับสนุน ทุนวิจัย --->						
2. ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาเค้าโครงร่างวิจัย --->						

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้ว พร้อมด้วยสำเนาหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ให้กับอาจารย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจากมหาวิทยาลัยแห่งชาติ จำนวน 322 ชุด ทางไปรษณีย์ เมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2559 โดยกำหนดวันที่ส่งแบบสอบถามคืนภายในวันที่ 16 มีนาคม 2559 ปรากฏว่า เมื่อครบตามกำหนด ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 96 ชุด คิดเป็นร้อยละ 29.8 ของแบบสอบถามทั้งหมดที่ส่งไป จึงได้ติดตามทวงถามครั้งที่ 1 ผ่านทางโทรศัพท์ ระหว่างวันที่ 21-31 มีนาคม 2559 ซึ่งมีอาจารย์บางส่วนไม่สามารถติดต่อทางโทรศัพท์ได้โดยตรง จึงได้ทำการติดต่อผ่านทางเจ้าหน้าที่ธุรการของคณะและภาควิชา และมีอาจารย์อีกส่วนหนึ่งที่สามารถติดต่อผ่านทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ได้ โดยกำหนดวันส่งคืนแบบสอบถามภายในวันที่ 12 เมษายน 2559 เมื่อครบกำหนดได้รับแบบสอบถามคืน 87 ชุด รวมได้รับแบบสอบถาม 183 ชุด คิดเป็นร้อยละ 56.8

จากการที่ได้ติดตามทวงครั้งที่ 1 พบว่า จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนยังไม่ถึงร้อยละ 70 ผู้วิจัยจึงได้ติดตามทวงถามครั้งที่ 2 โดยผ่านทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อขอให้ส่งแบบสอบถามคืน ส่วนอาจารย์ที่ไม่มีที่อยู่จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามผ่านทางไปรษณีย์ อีกครั้งเมื่อวันที่ 18 เมษายน 2559 โดยได้กำหนดวันที่ส่งแบบสอบถามคืนภายในวันที่ 16 พฤษภาคม 2559 เมื่อครบกำหนดได้รับแบบสอบถามคืนอีก 32 ชุด รวมได้รับแบบสอบถามจำนวน 215 ชุด คิดเป็นร้อยละ 66.77 จึงได้ติดตามทวงครั้งที่ 3 ผ่านทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์อีกครั้ง เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2559 โดยกำหนดให้ส่งแบบสอบถามคืนภายในวันที่ 30 มิถุนายน 2559 เมื่อครบกำหนดได้รับแบบสอบถามคืนอีก 11 ชุด รวมได้รับแบบสอบถามคืนทั้งสิ้น 226 ชุด คิดเป็นร้อยละ 70.18 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด จำแนกเป็นแบบสอบถามที่ได้รับจากแต่ละมหาวิทยาลัย ดังนี้

ตารางที่ 3 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งและได้รับคืน จำแนกตามมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัย	จำนวนแบบสอบถาม	จำนวนแบบสอบถาม	ร้อยละ
	ที่ส่ง	ที่ได้รับคืน	
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	79	48	60.75
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	28	24	85.71
มหาวิทยาลัยขอนแก่น	36	29	80.55
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	56	41	73.21
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี	20	11	55.00
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี	20	14	70.00
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	41	33	80.48
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	42	26	61.90
รวม	322	226	70.18

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามทั้งหมดมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติด้านสังคมศาสตร์สำหรับวินโดวส์ (Statistical Package for the Social Science for Windows-SPSS) ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับประสบการณ์การใช้บริการจากบรรณารักษ์ในการทำวิจัยเพื่อจะได้นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาจัดกลุ่มเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ ผู้ที่ไม่เคยใช้บริการ และ ผู้ที่เคยใช้บริการ โดยผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ รวมถึงได้รวบรวมประสบการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถามในเรื่องที่เคยขอรับคำปรึกษาหรือขอรับบริการจากบรรณารักษ์ในการทำวิจัย พร้อมทั้งวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ด้วย

ตอนที่ 2 ข้อมูลที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคาดหวังต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัย ทั้งบทบาทในการให้คำปรึกษาและบทบาทในการให้บริการ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งกำหนดระดับความคาดหวังเป็น 5 ระดับ ดังนี้

5	หมายถึง	มีความคาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุด (มส)
4	หมายถึง	มีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก (ม)
3	หมายถึง	มีความคาดหวังอยู่ในระดับปานกลาง (ป)
2	หมายถึง	มีความคาดหวังอยู่ในระดับน้อย (น)
1	หมายถึง	มีความคาดหวังอยู่ในระดับน้อยที่สุด (นส)

จากนั้นได้กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยที่กำหนดไว้ ดังนี้

4.51 - 5.00	หมายถึง	มีความคาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุด (มส)
3.51 - 4.50	หมายถึง	มีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก (ม)
2.51 - 3.50	หมายถึง	มีความคาดหวังอยู่ในระดับปานกลาง (ป)
1.51 - 2.50	หมายถึง	มีความคาดหวังอยู่ในระดับน้อย (น)
1.00 - 1.50	หมายถึง	มีความคาดหวังอยู่ในระดับน้อยที่สุด (นส)

สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามที่เลือกตอบในช่อง "ไม่มีความเห็น" ผู้วิจัยจะไม่นำข้อมูลมาหาค่าเฉลี่ยและแปลผล โดยสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

N	หมายถึง	จำนวนประชากร
f	หมายถึง	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละข้อ
$\bar{x}$	หมายถึง	ค่าเฉลี่ย (Mean)
SD	หมายถึง	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้แยกวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อเสนอแนะจากคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัย ทั้งในบทบาทการให้คำปรึกษาและบทบาทการให้บริการ ซึ่งใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลโดยการจัดกลุ่มคำตอบในแต่ละบทบาทแยกย่อยออกเป็นด้านต่าง ๆ แล้วนำเสนอตามความถี่ของคำตอบ

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นต่อการให้เครดิตบรรณารักษ์ในกรณีที่บรรณารักษ์ได้เข้ามามีส่วนช่วยให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี รวมถึงลักษณะการให้เครดิต ซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์โดยการจัดกลุ่มคำตอบเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ให้เครดิต กลุ่มที่ให้เครดิตแบบมีเงื่อนไข และ กลุ่มที่ไม่ให้เครดิต พร้อมเหตุผลอธิบาย สำหรับกรณีที่ให้เครดิตจะจัดกลุ่มการให้เครดิตในลักษณะต่าง ๆ แล้วนำเสนอตามความถี่ของคำตอบ

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยยังได้ทำการจำแนกกลุ่มสาขาที่ผู้ตอบแบบสอบถามสังกัดเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1 มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

กลุ่มที่ 2 วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

กลุ่มที่ 3 วิทยาศาสตร์สุขภาพ

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการคำนวณหาค่าทางสถิติ และสรุปข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลที่ได้ในรูปแบบของการบรรยายพร้อมตารางประกอบ ดังรายละเอียดผลการวิเคราะห์ข้อมูลในบทที่ 4 ส่วนการสรุปผลการวิจัยและการอภิปรายผล พร้อมทั้งข้อเสนอแนะและความคิดเห็น ได้นำเสนอในบทที่ 5

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่องความคาดหวังของอาจารย์มหาวิทยาลัยที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัย ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นตารางประกอบคำบรรยาย ซึ่งแบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม (ตารางที่ 4 - 5)

ตอนที่ 2 ความคาดหวังของอาจารย์ที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัย
ในบทบาทการให้คำปรึกษา และ บทบาทการให้บริการ ได้แก่

- 1) ความคาดหวังของอาจารย์ที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัยในภาพรวม (ตารางที่ 6 - 7)
- 2) ความคาดหวังของอาจารย์ที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัยด้านการให้คำปรึกษา (ตารางที่ 8 - 9)
- 3) ความคาดหวังของอาจารย์ที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัยด้านการให้บริการ (ตารางที่ 10 - 11)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัย และ
ความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้เครดิตบรรณารักษ์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีรายละเอียดดังนี้

4.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 เป็นการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลของอาจารย์ ซึ่งจำแนกตามกลุ่มสาขา ประสพการณ์การใช้บริการจากบรรณารักษ์ และเรื่องที่เคยใช้บริการจากบรรณารักษ์ ดังนี้

4.1.1 กลุ่มสาขา

จากการศึกษาอาจารย์ที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 226 คน (ตารางที่ 4) พบว่า อาจารย์จำนวนมากที่สุด จำนวน 98 คน (ร้อยละ 43.37) อยู่ในกลุ่มสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ รองลงมาอยู่ในกลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 78 คน (ร้อยละ 34.51) และกลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ จำนวน 50 คน (ร้อยละ 22.12) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 จำนวนอาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามกลุ่มสาขา

กลุ่มสาขา	จำนวน	ร้อยละ
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	98	43.37
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	78	34.51
วิทยาศาสตร์สุขภาพ	50	22.12
รวม	226	100.00

4.1.2 การใช้บริการสนับสนุนการวิจัย

จากการที่ได้ศึกษาการใช้บริการสนับสนุนการวิจัยของอาจารย์ จำนวน 226 คน (ตารางที่ 5) พบว่า มีอาจารย์ที่ไม่เคยใช้บริการ จำนวน 143 คน (ร้อยละ 63.27) และอาจารย์ที่เคยใช้บริการ จำนวน 83 คน (ร้อยละ 36.73)

ตารางที่ 5 จำนวนอาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประสบการณ์การใช้บริการ
สนับสนุนการวิจัย

ประสบการณ์	จำนวน	ร้อยละ
เคย	83	36.73
ไม่เคย	143	63.27
รวม	226	100.00

จากอาจารย์ จำนวน 83 คน ที่เคยใช้บริการสนับสนุนการวิจัย สามารถจำแนกการใช้บริการ ออกเป็น 2 ด้าน คือ ด้านการขอคำปรึกษาหรือคำแนะนำ และ ด้านการขอรับบริการ ซึ่งพบว่า มีการขอคำปรึกษาหรือคำแนะนำในเรื่องเทคนิคการสืบค้นและวิธีการเข้าถึงแหล่งข้อมูลต่าง ๆ มากที่สุด (24 คน) รองลงมา คือ วิธีการใช้งานโปรแกรมจัดการบรรณานุกรม (12 คน) วิธีการใช้โปรแกรมตรวจสอบการลักลอบผลงานวิชาการ (4 คน) ฐานข้อมูลหรือแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการดาวน์โหลดบทความสำหรับทำวิจัย (2 คน) รูปแบบการเขียนบรรณานุกรมและการเขียนอ้างอิง (2 คน) และการทบทวนวรรณกรรม (1 คน)

ในด้านการขอรับบริการ พบว่า มีอาจารย์ที่เคยขอรับบริการในเรื่องการค้นข้อมูลและดาวน์โหลดเอกสารฉบับเต็มมากที่สุด (14 คน) รองลงมา คือ การสำเนาบทความหรือเอกสาร รวมถึงการยืมระหว่างห้องสมุด (13 คน) สั่งซื้อตำรา/บทความที่ไม่มีให้บริการในห้องสมุดหรือฐานข้อมูลของห้องสมุด (5 คน) หาตัวเล่มหนังสือหรือวารสารในห้องสมุดที่ไม่พบบนชั้น (1 คน) ตรวจสอบโครงร่างวิจัยและบทความวิจัยก่อนส่งตีพิมพ์ (1 คน) เขียนทบทวนวรรณกรรม (1 คน) และไม่ระบุ (3 คน)

4.2 ตอนที่ 2 ความคาดหวังของอาจารย์ที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัย

ตอนที่ 2 เป็นการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับความคาดหวังของอาจารย์ที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัยใน 2 บทบาท ได้แก่ บทบาทในการให้คำปรึกษา และบทบาทในการให้บริการ ซึ่งในแต่ละบทบาทจะจำแนกตามประสบการณ์การใช้บริการและกลุ่มสาขาวิชา ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีรายละเอียด ดังนี้

4.2.1 ความคาดหวังของอาจารย์ที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัย

ในภาพรวม

จากการศึกษาความคาดหวังของอาจารย์ที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัยในภาพรวม (ตารางที่ 6) พบว่า อาจารย์มีความคาดหวังต่อบทบาทในการให้คำปรึกษาและบทบาทในการให้บริการอยู่ในระดับปานกลาง คือ บทบาทการให้บริการ ($\bar{X}=3.33$, $SD=0.95$, $f=224$) และบทบาทการให้คำปรึกษา ($\bar{X}=3.17$, $SD=0.89$, $f=226$)

4.2.1.1 จำแนกตามประสบการณ์การใช้บริการสนับสนุนการวิจัย

เมื่อจำแนกตามประสบการณ์การใช้บริการสนับสนุนการวิจัย พบว่า อาจารย์ที่เคยใช้บริการมีค่าเฉลี่ยความคาดหวังต่อการสนับสนุนการวิจัยด้านบทบาทในการให้บริการ ($\bar{X}=3.44$, $SD=0.84$, $f=81$) มากกว่าบทบาทในการให้คำปรึกษา ($\bar{X}=3.26$, $SD=0.76$, $f=83$) และอาจารย์ที่ไม่เคยใช้บริการก็มีค่าเฉลี่ยความคาดหวังต่อการสนับสนุนการวิจัยด้านบทบาทในการให้บริการ ($\bar{X}=3.28$, $SD=1.00$, $f=143$) มากกว่าบทบาทในการให้คำปรึกษา ($\bar{X}=3.12$, $SD=0.96$, $f=143$) เช่นกัน

ตารางที่ 6 ความคาดหวังของอาจารย์ที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัยในภาพรวม จำแนกตามประสบการณ์การใช้บริการ

บทบาท	ระดับความคาดหวัง											
	อาจารย์ที่เคยใช้บริการ				อาจารย์ที่ไม่เคยใช้บริการ				รวม			
	(N = 83)				(N = 143)				(N = 226)			
	f	$\bar{X}$	SD	ปค.	f	$\bar{X}$	SD	ปค.	f	$\bar{X}$	SD	ปค.
บทบาทในการให้คำปรึกษา	83	3.26	0.76	ป	143	3.12	0.96	ป	226	3.17	0.89	ป
บทบาทในการให้บริการ	81	3.44	0.84	ป	143	3.28	1.00	ป	224	3.33	0.95	ป

4.2.1.2 จำแนกตามกลุ่มสาขา

จากการศึกษาความคาดหวังของอาจารย์ที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัย เมื่อจำแนกตามกลุ่มสาขา (ตารางที่ 7) พบว่า อาจารย์กลุ่มสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีความคาดหวังต่อบทบาทในการให้บริการ ($\bar{X}=3.46$, $SD=0.93$, $f=98$) มากกว่าบทบาทในการให้คำปรึกษา ($\bar{X}=3.30$, $SD=0.86$, $f=98$) อาจารย์กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีค่าเฉลี่ยความคาดหวังต่อบทบาทในการให้บริการ ($\bar{X}=3.25$, $SD=1.03$, $f=76$) มากกว่าบทบาทในการให้คำปรึกษา ($\bar{X}=3.06$, $SD=0.98$, $f=78$) เช่นกัน นอกจากนี้ อาจารย์กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพก็มีค่าเฉลี่ยความคาดหวังที่ไม่แตกต่างจากกลุ่มสาขาอื่น คือ มีความคาดหวังต่อบทบาทในการให้บริการ ($\bar{X}=3.21$, $SD=0.84$, $f=50$) มากกว่าบทบาทในการให้คำปรึกษา ($\bar{X}=3.07$, $SD=0.80$, $f=50$)

ตารางที่ 7 ความคาดหวังของอาจารย์ที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัย ในภาพรวม จำแนกตามกลุ่มสาขา

บทบาท	ระดับความคาดหวัง											
	มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (N = 98)				วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (N = 78)				วิทยาศาสตร์สุขภาพ (N = 50)			
	f	$\bar{X}$	SD	ปค.	f	$\bar{X}$	SD	ปค.	f	$\bar{X}$	SD	ปค.
บทบาทในการให้คำปรึกษา	98	3.30	0.86	ป	78	3.06	0.98	ป	50	3.07	0.80	ป
บทบาทในการให้บริการ	98	3.46	0.93	ป	76	3.25	1.03	ป	50	3.21	0.84	ป

4.2.2 ความคาดหวังของอาจารย์ที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัย

ด้านการให้คำปรึกษา

จากการศึกษาความคาดหวังของอาจารย์ที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัยด้านการให้คำปรึกษาโดยรวม (ตารางที่ 8) พบว่า อาจารย์มีค่าเฉลี่ยความคาดหวังอยู่ในระดับมาก 6 เรื่อง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 อันดับแรก ได้แก่ การแนะนำเทคนิคการสืบค้นสารสนเทศ ($\bar{X}=4.17$, $SD=1.11$, $f=226$) การแนะนำการใช้โปรแกรมตรวจสอบการลักลอบผลงานวิชาการ ($\bar{X}=4.01$, $SD=1.09$, $f=226$) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากันกับการแนะนำการใช้โปรแกรมจัดการ

บรรณานุกรม ($\bar{X}=4.01$, $SD=1.18$, $f=226$) และ การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเขียนบรรณานุกรมและรายการอ้างอิงในเนื้อหา ($\bar{X}=3.84$, $SD=1.21$, $f=226$)

สำหรับความคาดหวังต่อบทบาทในการให้คำปรึกษาโดยรวมที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางมี 4 เรื่อง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเผยแพร่ผลงานวิจัย ($\bar{X}=3.39$, $SD=1.17$, $f=226$) การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ($\bar{X}=2.81$, $SD=1.28$, $f=226$) การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการทบทวนวรรณกรรม ($\bar{X}=2.79$, $SD=1.18$, $f=226$) และการแนะนำการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ($\bar{X}=2.75$, $SD=1.40$, $f=226$)

ส่วนความคาดหวังที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยมี 4 เรื่อง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับแหล่งทุน/แหล่งสนับสนุนทุนวิจัย ($\bar{X}=2.49$, $SD=1.28$, $f=226$) การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูล ($\bar{X}=2.41$, $SD=1.25$, $f=226$) การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาเค้าโครงร่างวิจัย ($\bar{X}=2.29$, $SD=1.21$, $f=226$) และการแนะนำวิธีการเขียนเค้าโครงร่างวิจัย ($\bar{X}=2.27$, $SD=1.19$, $f=226$)

เมื่อพิจารณาในเรื่องการทบทวนวรรณกรรม พบว่า อาจารย์มีความคาดหวังในเรื่องต่าง ๆ อยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการรวบรวมวรรณกรรม ($\bar{X}=3.06$, $SD=1.29$, $f=226$) การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ ($\bar{X}=2.84$, $SD=1.30$, $f=226$) การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการสังเคราะห์วรรณกรรม ($\bar{X}=2.66$, $SD=1.24$, $f=226$) และ การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเขียนทบทวนวรรณกรรม ($\bar{X}=2.60$, $SD=1.19$, $f=226$)

เมื่อพิจารณาในเรื่องการเผยแพร่ผลงานวิจัย พบว่า อาจารย์มีความคาดหวังในเรื่องต่าง ๆ 2 ระดับ คือ ระดับมากและปานกลาง โดยเรื่องที่อาจารย์มีความคาดหวังอยู่ในระดับมากมี 3 เรื่อง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการนำส่ง/นำเข้าผลงานวิจัยสู่คลังสถาบัน ($\bar{X}=3.65$, $SD=1.26$, $f=226$) การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการตรวจสอบคุณภาพวารสาร ($\bar{X}=3.58$, $SD=1.29$, $f=226$) และ การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการตรวจสอบการอ้างอิงผลงานและดัชนี

ชี้วัดที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X}=3.55$, $SD=1.30$, $f=226$) ส่วนเรื่องที่ว่าอาจารย์มีความคาดหวังอยู่ในระดับปานกลาง มี 3 เรื่อง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับแหล่งเผยแพร่ผลงานวิจัย ($\bar{X}=3.32$, $SD=1.33$, $f=226$) การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับข้อกำหนดในการเผยแพร่ผลงานวิจัย ($\bar{X}=3.15$, $SD=1.33$, $f=226$) และ การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการตีพิมพ์ผลงานวิจัย ($\bar{X}=3.11$, $SD=1.35$, $f=226$)

4.2.2.1 ความคาดหวังด้านการให้คำปรึกษา จำแนกตามประสบการณ์

ความคาดหวังของอาจารย์ที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัย ด้านการให้คำปรึกษา จำแนกตามประสบการณ์การใช้บริการ มีดังนี้

1) ความคาดหวังของอาจารย์ที่เคยใช้บริการ

จากการศึกษาความคาดหวังของอาจารย์ที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัยด้านการให้คำปรึกษา (ตารางที่ 8) เมื่อพิจารณาจากอาจารย์ที่เคยใช้บริการ พบว่า อาจารย์มีความคาดหวังต่อบทบาทในการให้คำปรึกษาอยู่ในระดับมาก 6 เรื่อง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 อันดับแรก ได้แก่ การแนะนำเทคนิคการสืบค้นสารสนเทศ ($\bar{X}=4.35$, $SD=0.90$, $f=83$) การแนะนำการใช้โปรแกรมจัดการบรรณานุกรม ($\bar{X}=4.07$, $SD=1.07$, $f=83$) และ การแนะนำการใช้โปรแกรมตรวจสอบการลักลอบผลงานวิชาการ ($\bar{X}=4.01$, $SD=1.04$, $f=83$)

สำหรับความคาดหวังต่อบทบาทในการให้คำปรึกษาที่อยู่ในระดับปานกลาง มี 5 เรื่อง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 อันดับแรก ได้แก่ การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเผยแพร่ผลงานวิจัย ($\bar{X}=3.42$, $SD=1.19$, $f=83$) การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ($\bar{X}=2.96$, $SD=1.25$, $f=83$) และ การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการทบทวนวรรณกรรม ($\bar{X}=2.88$, $SD=1.17$, $f=83$)

ส่วนความคาดหวังต่อบทบาทในการให้คำปรึกษาที่อยู่ในระดับน้อยมี 3 เรื่อง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับแหล่งทุน/แหล่งสนับสนุนทุนวิจัย

($\bar{X}$ =2.42, SD=1.15, f=83) การแนะนำวิธีการเขียนเค้าโครงร่างวิจัย ($\bar{X}$ =2.36, SD=1.21, f=83) และการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาเค้าโครงร่างวิจัย ($\bar{X}$ =2.29, SD=1.11, f=83)

เมื่อพิจารณาในเรื่องการทบทวนวรรณกรรม พบว่า อาจารย์มีความคาดหวังในเรื่องต่าง ๆ อยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการรวบรวมวรรณกรรม ($\bar{X}$ =3.17, SD=1.27, f=83) การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ ($\bar{X}$ =2.92, SD=1.28, f=83) การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการสังเคราะห์วรรณกรรม ($\bar{X}$ =2.72, SD=1.23, f=83) และ การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเขียนทบทวนวรรณกรรม ($\bar{X}$ =2.70, SD=1.22, f=83)

เมื่อพิจารณาในเรื่องการเผยแพร่ผลงานวิจัย พบว่า อาจารย์มีความคาดหวังอยู่ 2 ระดับ คือ ระดับมากและปานกลาง โดยเรื่องที่อาจารย์มีความคาดหวังอยู่ในระดับมากมี 3 เรื่อง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการตรวจสอบคุณภาพวารสาร ($\bar{X}$ =3.65, SD=1.32, f=83) การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการตรวจสอบการอ้างอิงผลงานและดัชนีชี้วัดที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X}$ =3.61, SD=1.33, f=83) และ การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการนำส่ง/นำเข้าผลงานวิจัยสู่คลังสถาบัน ($\bar{X}$ =3.61, SD=1.31, f=83) ส่วนเรื่องที่อาจารย์มีความคาดหวังอยู่ในระดับปานกลางมี 3 เรื่อง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับแหล่งเผยแพร่ผลงานวิจัย ($\bar{X}$ =3.33, SD=1.34, f=83) การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการตีพิมพ์ผลงานวิจัย ($\bar{X}$ =3.19, SD=1.33, f=83) และการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับข้อกำหนดในการเผยแพร่ผลงานวิจัย ($\bar{X}$ =3.11, SD=1.28, f=83)

2) ความคาดหวังของอาจารย์ที่ไม่เคยใช้บริการ

จากการศึกษาความคาดหวังของอาจารย์ที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัยด้านการให้คำปรึกษา (ตารางที่ 8) เมื่อพิจารณาจากอาจารย์ที่ไม่เคยใช้บริการ พบว่า อาจารย์มีความคาดหวังต่อบทบาทในการให้คำปรึกษาอยู่ในระดับมาก 4 เรื่อง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ การแนะนำเทคนิคการสืบค้นสารสนเทศ ($\bar{X}$ =4.06, SD=1.21, f=143) การแนะนำการใช้โปรแกรมตรวจสอบการลักลอกผลงานวิชาการ ($\bar{X}$ =4.01, SD=1.12, f=143) การแนะนำการใช้

โปรแกรมจัดการบรรณานุกรม ($\bar{X}=3.97$, $SD=1.24$, $f=143$) และ การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเขียนบรรณานุกรมและรายการอ้างอิงในเนื้อหา ($\bar{X}=3.74$, $SD=1.25$, $f=143$)

สำหรับความคาดหวังต่อบทบาทในการให้คำปรึกษาที่อยู่ในระดับปานกลาง มี 7 เรื่อง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 อันดับแรก ได้แก่ การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับลิขสิทธิ์และทรัพย์สินทางปัญญา ($\bar{X}=3.49$, $SD=1.32$, $f=143$) การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับวิธีการประเมินสารสนเทศที่ได้รับ ($\bar{X}=3.40$, $SD=1.31$, $f=143$) และ การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเผยแพร่ผลงานวิจัย ($\bar{X}=3.38$, $SD=1.17$, $f=143$)

ส่วนความคาดหวังต่อบทบาทในการให้คำปรึกษาที่อยู่ในระดับน้อยมี 3 เรื่อง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาเค้าโครงร่างวิจัย ($\bar{X}=2.29$, $SD=1.27$, $f=143$) การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูล ($\bar{X}=2.28$, $SD=1.33$, $f=143$) และ การแนะนำวิธีการเขียนเค้าโครงร่างวิจัย ($\bar{X}=2.21$, $SD=1.17$, $f=143$)

เมื่อพิจารณาในเรื่องการทบทวนวรรณกรรม พบว่า อาจารย์มีความคาดหวังในเรื่องต่าง ๆ อยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการรวบรวมวรรณกรรม ($\bar{X}=2.99$, $SD=1.30$, $f=143$) การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ ($\bar{X}=2.80$, $SD=1.32$, $f=143$) การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการสังเคราะห์วรรณกรรม ($\bar{X}=2.63$, $SD=1.24$, $f=143$) และ การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเขียนทบทวนวรรณกรรม ($\bar{X}=2.54$, $SD=1.18$, $f=143$)

เมื่อพิจารณาในเรื่องการเผยแพร่ผลงานวิจัย พบว่า อาจารย์มีความคาดหวังในเรื่องต่าง ๆ 2 ระดับ คือ ระดับมากและปานกลาง โดยเรื่องที่อาจารย์มีความคาดหวังอยู่ในระดับมากมี 3 เรื่อง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการนำส่ง/นำเข้าผลงานวิจัยสู่คลังสถาบัน ($\bar{X}=3.67$, $SD=1.24$, $f=143$) การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการตรวจสอบคุณภาพวารสาร ($\bar{X}=3.53$, $SD=1.28$, $f=143$) และ การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการตรวจสอบการอ้างอิงผลงานและดัชนีชี้วัดที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X}=3.52$, $SD=1.28$, $f=143$) ส่วนเรื่องที่อาจารย์มีความคาดหวังอยู่ในระดับปานกลาง

มี 3 เรื่อง ได้แก่ การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับแหล่งเผยแพร่ผลงานวิจัย ($\bar{X}=3.32$, $SD=1.32$, $f=143$) การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับข้อกำหนดในการเผยแพร่ผลงานวิจัย ($\bar{X}=3.18$, $SD=1.36$) และ การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการตีพิมพ์ผลงานวิจัย ($\bar{X}=3.06$, $SD=1.37$, $f=143$)

ตารางที่ 8 ความคาดหวังของอาจารย์ที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัยด้านการให้คำปรึกษา จำแนกตามประสบการณ์การใช้บริการ

บทบาท ด้านการให้คำปรึกษา	ระดับความคาดหวัง											
	อาจารย์ที่เคยใช้บริการ (N =83)				อาจารย์ที่ไม่เคยใช้บริการ (N = 143)				รวม (N = 226)			
	f	$\bar{x}$	SD	ปค.	f	$\bar{x}$	SD	ปค.	f	$\bar{x}$	SD	ปค.
ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับแหล่งทุน/แหล่งสนับสนุนทุนวิจัย	83	2.42	1.15	น	143	2.53	1.36	ป	226	2.49	1.28	น
ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาเค้าโครงร่างวิจัย	83	2.29	1.11	น	143	2.29	1.27	น	226	2.29	1.21	น
แนะนำวิธีการเขียนเค้าโครงร่างวิจัย	83	2.36	1.21	น	143	2.21	1.17	น	226	2.27	1.19	น
แนะนำเทคนิคการสืบค้นสารสนเทศ	83	4.35	0.90	ม	143	4.06	1.21	ม	226	4.17	1.11	ม
ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับวิธีการประเมินสารสนเทศที่ได้รับ	83	3.76	1.13	ม	143	3.40	1.31	ป	226	3.59	1.25	ม
ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับทบทวนวรรณกรรม	83	2.88	1.17	ป	143	2.74	1.18	ป	226	2.79	1.18	ป
- การรวบรวมวรรณกรรม	83	3.17	1.27	ป	143	2.99	1.30	ป	226	3.06	1.29	ป
- การสังเคราะห์วรรณกรรม	83	2.72	1.23	ป	143	2.63	1.24	ป	226	2.66	1.24	ป
- การเขียนทบทวนวรรณกรรม	83	2.70	1.22	ป	143	2.54	1.18	ป	226	2.60	1.19	ป
- การทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ	83	2.92	1.28	ป	143	2.80	1.32	ป	226	2.84	1.30	ป
ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย	83	2.96	1.25	ป	143	2.71	1.29	ป	226	2.81	1.28	ป

ตารางที่ 8 ความคาดหวังของอาจารย์ที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัย

ด้านการให้คำปรึกษา จำแนกตามประสบการณ์การใช้บริการ (ต่อ)

บทบาท	ระดับความคาดหวัง											
	อาจารย์ที่เคยใช้บริการ				อาจารย์ที่ไม่เคยใช้บริการ				รวม			
	(N = 83)				(N = 143)				(N = 226)			
ด้านการให้คำปรึกษา	f	$\bar{x}$	SD	ปค.	f	$\bar{x}$	SD	ปค.	f	$\bar{x}$	SD	ปค.
ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูล	83	2.64	1.07	ป	143	2.28	1.33	น	226	2.41	1.25	น
แนะนำการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ	83	2.86	1.29	ป	143	2.69	1.46	ป	226	2.75	1.40	ป
ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับลิขสิทธิ์และทรัพย์สินทางปัญญา	83	3.60	1.13	ม	143	3.49	1.32	ป	226	3.53	1.25	ม
แนะนำการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ	83	2.86	1.29	ป	143	2.69	1.46	ป	226	2.75	1.40	ป
ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับลิขสิทธิ์และทรัพย์สินทางปัญญา	83	3.60	1.13	ม	143	3.49	1.32	ป	226	3.53	1.25	ม
แนะนำการใช้โปรแกรมจัดการบรรณานุกรม	83	4.07	1.07	ม	143	3.97	1.24	ม	226	4.01	1.18	ม
ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเผยแพร่ผลงานวิจัย	83	3.42	1.19	ป	143	3.38	1.17	ป	226	3.39	1.17	ป
- แหล่งเผยแพร่ผลงานวิจัย	83	3.33	1.34	ป	143	3.32	1.32	ป	226	3.32	1.33	ป
- ข้อกำหนดในการเผยแพร่ผลงานวิจัย	83	3.11	1.28	ป	143	3.18	1.36	ป	226	3.15	1.33	ป
- การตีพิมพ์ผลงานวิจัย	83	3.19	1.33	ป	143	3.06	1.37	ป	226	3.11	1.35	ป
- การตรวจสอบคุณภาพวารสาร	83	3.65	1.32	ม	143	3.53	1.28	ม	226	3.58	1.29	ม
- การตรวจสอบการอ้างอิงผลงานและดัชนีชี้วัดที่เกี่ยวข้อง	83	3.61	1.33	ม	143	3.52	1.28	ม	226	3.55	1.30	ม
- การนำส่ง/นำเข้าผลงานวิจัยสู่คลังสถาบัน	83	3.61	1.31	ม	143	3.67	1.24	ม	226	3.65	1.26	ม

4.2.2.2 ความคาดหวังด้านการให้คำปรึกษา จำแนกตามกลุ่มสาขา

ความคาดหวังของอาจารย์ที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษีในการสนับสนุนการวิจัยด้านการให้คำปรึกษา จำแนกตามกลุ่มสาขา มีดังนี้

1) ความคาดหวังของอาจารย์กลุ่มสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

จากการศึกษาความคาดหวังของอาจารย์กลุ่มสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษีในการสนับสนุนการวิจัยด้านการให้คำปรึกษา (ตารางที่ 9) พบว่า อาจารย์มีความคาดหวังต่อบทบาทในการให้คำปรึกษาอยู่ในระดับมาก 6 เรื่อง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 อันดับแรก ได้แก่ การแนะนำเทคนิคการสืบค้นสารสนเทศ ($\bar{X}=4.36$, $SD=0.93$, $f=98$) การแนะนำการใช้โปรแกรมจัดการบรรณานุกรม ($\bar{X}=4.15$, $SD=1.14$, $f=98$) และ การแนะนำการใช้โปรแกรมตรวจสอบการลักลอบผลงานวิชาการ ($\bar{X}=4.14$, $SD=0.96$, $f=98$)

สำหรับความคาดหวังที่มีต่อบทบาทในการให้คำปรึกษาที่อยู่ในระดับปานกลางมี 6 เรื่อง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 อันดับแรก ได้แก่ การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเผยแพร่ผลงานวิจัย ($\bar{X}=3.43$, $SD=1.23$, $f=98$) การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ($\bar{X}=2.95$, $SD=1.37$, $f=98$) และ การแนะนำการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ($\bar{X}=2.86$, $SD=1.53$, $f=98$)

ส่วนความคาดหวังต่อบทบาทการให้คำปรึกษาที่อยู่ในระดับน้อยมี 2 เรื่อง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาเค้าโครงร่างวิจัย ($\bar{X}=2.46$, $SD=1.29$, $f=98$) และการแนะนำวิธีการเขียนเค้าโครงร่างวิจัย ($\bar{X}=2.40$, $SD=1.20$, $f=98$)

เมื่อพิจารณาในเรื่องการทบทวนวรรณกรรม พบว่า อาจารย์กลุ่มสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีความคาดหวังอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการรวบรวมวรรณกรรม ($\bar{X}=3.13$, $SD=1.32$, $f=98$) การให้คำปรึกษา

เกี่ยวกับการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ ($\bar{X}=2.89$, $SD=1.36$, $f=98$) การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการสังเคราะห์วรรณกรรม ($\bar{X}=2.69$, $SD=1.27$, $f=98$) และ การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเขียนทบทวนวรรณกรรม ($\bar{X}=2.61$, $SD=1.22$, $f=98$)

เมื่อพิจารณาในเรื่องการเผยแพร่ผลงานวิจัย พบว่า อาจารย์กลุ่มสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีความคาดหวังในเรื่องต่าง ๆ อยู่ในระดับมาก 3 เรื่อง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการนำส่ง/นำเข้าผลงานวิจัยสู่คลังสถาบัน ($\bar{X}=3.69$, $SD=1.33$, $f=98$) การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการตรวจสอบการอ้างอิงผลงานและดัชนีชี้วัดที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X}=3.63$, $SD=1.38$, $f=98$) และ การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการตรวจสอบคุณภาพวารสาร ($\bar{X}=3.58$, $SD=1.39$, $f=98$) สำหรับความคาดหวังที่อยู่ในระดับปานกลางมี 3 เรื่อง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับแหล่งเผยแพร่ผลงานวิจัย ($\bar{X}=3.35$, $SD=1.41$, $f=98$) การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการตีพิมพ์ผลงานวิจัย ($\bar{X}=3.19$, $SD=1.40$, $f=98$) และ การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับข้อกำหนดในการเผยแพร่ผลงานวิจัย ($\bar{X}=3.14$, $SD=1.38$, $f=98$)

2) ความคาดหวังของอาจารย์กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

จากการศึกษาความคาดหวังของอาจารย์กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัยด้านการให้คำปรึกษา (ตารางที่ 9) พบว่า อาจารย์มีความคาดหวังต่อบทบาทในการให้คำปรึกษาอยู่ในระดับมาก 4 เรื่อง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ การแนะนำการใช้โปรแกรมตรวจสอบการลักลอกผลงานวิชาการ ($\bar{X}=4.04$, $SD=1.13$, $f=78$) การแนะนำเทคนิคการสืบค้นสารสนเทศ ($\bar{X}=3.91$, $SD=1.31$, $f=78$) การแนะนำการใช้โปรแกรมจัดการบรรณานุกรม ($\bar{X}=3.85$, $SD=1.30$, $f=78$) และ การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเขียนบรรณานุกรมและรายการอ้างอิงในเนื้อหา ($\bar{X}=3.67$, $SD=1.29$, $f=78$)

สำหรับความคาดหวังที่มีต่อบทบาทในการให้คำปรึกษาที่อยู่ในระดับปานกลางมี 6 เรื่อง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับวิธีการประเมินสารสนเทศที่ได้รับ ($\bar{X}=3.47$, $SD=1.35$, $f=78$) การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับลิขสิทธิ์และทรัพย์สิน

ทางปัญญา ($\bar{X}=3.44$, $SD=1.28$, $f=78$) และ การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเผยแพร่ผลงานวิจัย ($\bar{X}=3.34$, $SD=1.12$, $f=78$)

ส่วนความคาดหวังต่อบทบาทในการให้คำปรึกษาที่อยู่ในระดับน้อยมี 4 เรื่อง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับแหล่งทุน/แหล่งสนับสนุนทุนวิจัย ($\bar{X}=2.46$, $SD=1.40$, $f=78$) การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูล ($\bar{X}=2.26$, $SD=1.22$, $f=78$) การแนะนำวิธีการเขียนเค้าโครงร่างวิจัย ($\bar{X}=2.23$, $SD=1.28$, $f=78$) และ การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาเค้าโครงร่างวิจัย ($\bar{X}=2.19$, $SD=1.22$, $f=78$)

เมื่อพิจารณาในเรื่องการทบทวนวรรณกรรม พบว่า อาจารย์กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีความคาดหวังอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการรวบรวมวรรณกรรม ($\bar{X}=2.97$, $SD=1.30$, $f=78$) การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ ($\bar{X}=2.78$, $SD=1.26$, $f=78$) การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการสังเคราะห์วรรณกรรม ($\bar{X}=2.65$, $SD=1.28$, $f=78$) และ การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเขียนทบทวนวรรณกรรม ($\bar{X}=2.60$, $SD=1.22$, $f=78$)

เมื่อพิจารณาในเรื่องการเผยแพร่ผลงานวิจัย พบว่า อาจารย์กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีความคาดหวังในเรื่องต่าง ๆ อยู่ในระดับมาก 2 เรื่อง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการนำส่ง/นำเข้าผลงานวิจัยสู่คลังสถาบัน ($\bar{X}=3.63$, $SD=1.27$, $f=78$) และ การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการตรวจสอบคุณภาพวารสาร ($\bar{X}=3.55$, $SD=1.24$, $f=78$) สำหรับความคาดหวังที่อยู่ในระดับปานกลางมี 4 เรื่อง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการตรวจสอบการอ้างอิงผลงานและดัชนีชี้วัดที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X}=3.47$, $SD = 1.18$, $f=78$) การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับแหล่งเผยแพร่ผลงานวิจัย ($\bar{X}=3.23$, $SD=1.27$, $f=78$) การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับข้อกำหนดในการเผยแพร่ผลงานวิจัย ($\bar{X}=3.09$, $SD=1.26$, $f=78$) และ การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการตีพิมพ์ผลงานวิจัย ($\bar{X}=3.04$, $SD=1.32$, $f=78$)

3) ความคาดหวังของอาจารย์กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

จากการศึกษาความคาดหวังของอาจารย์กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัยด้านการให้คำปรึกษา (ตารางที่ 9) พบว่า อาจารย์มีความคาดหวังต่อบทบาทในการให้คำปรึกษาอยู่ในระดับมาก 5 เรื่อง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 อันดับแรก ได้แก่ การแนะนำเทคนิคการสืบค้นสารสนเทศ ($\bar{X}=4.20$, $SD=1.03$, $f=50$) การแนะนำการใช้โปรแกรมจัดการบรรณานุกรม ($\bar{X}=3.98$, $SD=1.04$, $f=50$) และ การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเขียนบรรณานุกรมและรายการอ้างอิงในเนื้อหา ($\bar{X}=3.76$, $SD=1.22$, $f=50$)

สำหรับความคาดหวังที่มีต่อบทบาทในการให้คำปรึกษาที่อยู่ในระดับปานกลางมี 5 เรื่อง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 อันดับแรก ได้แก่ การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเผยแพร่ผลงานวิจัย ($\bar{X}=3.41$, $SD=1.14$, $f=50$) การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับลิขสิทธิ์และทรัพย์สินทางปัญญา ($\bar{X}=3.26$, $SD=1.29$, $f=50$) และ การแนะนำการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ($\bar{X}=2.78$, $SD=1.18$, $f=50$)

ส่วนความคาดหวังต่อบทบาทการให้คำปรึกษาที่อยู่ในระดับน้อยมี 4 เรื่อง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูล ($\bar{X}=2.36$, $SD=1.10$, $f=50$) การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับแหล่งทุน/แหล่งสนับสนุนทุนวิจัย ($\bar{X}=2.24$, $SD=1.08$, $f=50$) การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาเค้าโครงร่างวิจัย ($\bar{X}=2.12$, $SD=1.00$, $f=50$) และ การแนะนำวิธีการเขียนเค้าโครงร่างวิจัย ($\bar{X}=2.06$, $SD=0.98$, $f=50$)

เมื่อพิจารณาในเรื่องการทบทวนวรรณกรรม พบว่า อาจารย์กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีความคาดหวังในเรื่องต่าง ๆ อยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการรวบรวมวรรณกรรม ($\bar{X}=3.04$, $SD=1.21$, $f=50$) การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ ($\bar{X}=2.84$, $SD=1.28$, $f=50$) การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการสังเคราะห์วรรณกรรม ($\bar{X}=2.62$, $SD=1.12$, $f=50$) และ การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเขียนทบทวนวรรณกรรม ($\bar{X}=2.56$, $SD=1.11$, $f=50$)

เมื่อพิจารณาในเรื่องการเผยแพร่ผลงานวิจัย พบว่า อาจารย์กลุ่มสาขา
วิทยาศาสตร์สุขภาพมีความคาดหวังในเรื่องต่าง ๆ ที่อยู่ในระดับมาก 3 เรื่อง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย
ได้แก่ การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการนำส่ง/นำเข้าผลงานวิจัยสู่คลังสถาบัน ($\bar{X}=3.60$, $SD=1.14$, $f=50$)
ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากันกับการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการตรวจสอบคุณภาพวารสาร ($\bar{X}=3.60$, $SD=1.20$,
 $f=50$) การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการตรวจสอบการอ้างอิงผลงานและดัชนีชี้วัดที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X}=3.52$,
 $SD=1.33$, $f=50$) และ การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับแหล่งเผยแพร่ผลงานวิจัย ($\bar{X}=3.42$, $SD=1.26$, $f=50$)
สำหรับความคาดหวังที่อยู่ในระดับปานกลางมี 3 เรื่อง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ การให้
คำปรึกษาเกี่ยวกับแหล่งเผยแพร่ผลงานวิจัย ($\bar{X}=3.42$, $SD=1.26$, $f=50$) การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับ
ข้อกำหนดในการเผยแพร่ผลงานวิจัย ($\bar{X}=3.28$, $SD=1.33$, $f=50$) และ การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการ
ตีพิมพ์ผลงานวิจัย ($\bar{X}=3.06$, $SD=1.33$, $f=50$)

**ตารางที่ 9 ความคาดหวังของอาจารย์ที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุน
การวิจัยด้านการให้คำปรึกษา จำแนกตามกลุ่มสาขา**

บทบาทด้านการให้ คำปรึกษา	ระดับความคาดหวัง											
	มนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ (N = 98)				วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี (N = 78)				วิทยาศาสตร์ สุขภาพ (N = 50)			
	f	$\bar{x}$	SD	ปค.	f	$\bar{x}$	SD	ปค.	f	$\bar{x}$	SD	ปค.
ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับแหล่ง ทุน/แหล่งสนับสนุนทุน วิจัย	98	2.64	1.27	ป	78	2.46	1.40	น	50	2.24	1.08	น
ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการ พัฒนาเค้าโครงร่างวิจัย	98	2.46	1.29	น	78	2.19	1.22	น	50	2.12	1.00	น
แนะนำวิธีการเขียน เค้าโครงร่างวิจัย	98	2.40	1.20	น	78	2.23	1.28	น	50	2.06	0.98	น
แนะนำเทคนิคการสืบค้น สารสนเทศ	98	4.36	0.93	ม	78	3.91	1.31	ม	50	4.20	1.03	ม
ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับ วิธีการประเมิน สารสนเทศที่ได้รับ	98	3.67	1.20	ม	78	3.47	1.35	ป	50	3.60	1.21	ม

ตารางที่ 9 ความคาดหวังของอาจารย์ที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัย
ด้านการให้คำปรึกษา จำแนกตามกลุ่มสาขา (ต่อ)

บทบาทด้านการให้ คำปรึกษา	ระดับความคาดหวัง											
	มนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ (N = 98)				วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี (N = 78)				วิทยาศาสตร์ สุขภาพ (N = 50)			
	f	$\bar{x}$	SD	ปค.	f	$\bar{x}$	SD	ปค.	f	$\bar{x}$	SD	ปค.
ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการ ทบทวนวรรณกรรม	98	2.83	1.21	ป	78	2.75	1.21	ป	50	2.76	1.09	ป
- การรวบรวม วรรณกรรม	98	3.13	1.32	ป	78	2.97	1.30	ป	50	3.04	1.21	ป
- การสังเคราะห์ วรรณกรรม	98	2.69	1.27	ป	78	2.65	1.28	ป	50	2.62	1.12	ป
- การเขียนบททวน วรรณกรรม	98	2.61	1.22	ป	78	2.60	1.22	ป	50	2.56	1.11	ป
- การทบทวน วรรณกรรมอย่าง เป็นระบบ	98	2.89	1.36	ป	78	2.78	1.26	ป	50	2.84	1.28	ป
ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการ เก็บรวบรวมข้อมูลใน การวิจัย	98	2.95	1.37	ป	78	2.67	1.29	ป	50	2.74	1.07	ป
ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการ วิเคราะห์ข้อมูล	98	2.56	1.34	ป	78	2.26	1.22	น	50	2.36	1.10	น
แนะนำการใช้โปรแกรม สำเร็จรูปทางสถิติ	98	2.86	1.53	ป	78	2.60	1.36	ป	50	2.78	1.18	ป
ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับ ลิขสิทธิ์และทรัพย์สิน ทางปัญญา	98	3.74	1.18	ม	78	3.44	1.28	ป	50	3.26	1.29	ป
แนะนำการใช้โปรแกรม ตรวจสอบการลักลอก ผลงานวิชาการ	98	4.14	0.96	ม	78	4.04	1.13	ม	50	3.72	1.21	ม
ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการ เขียนบรรณานุกรม และรายการอ้างอิงใน เนื้อหา	98	4.01	1.12	ม	78	3.67	1.29	ม	50	3.76	1.22	ม
แนะนำการใช้โปรแกรม จัดการบรรณานุกรม	98	4.15	1.14	ม	78	3.85	1.30	ม	50	3.98	1.04	ม

ตารางที่ 9 ความคาดหวังของอาจารย์ที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัย

ด้านการให้คำปรึกษา จำแนกตามกลุ่มสาขา (ต่อ)

บทบาทด้านการให้ คำปรึกษา	ระดับความคาดหวัง											
	มนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ (N = 98)				วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี (N = 78)				วิทยาศาสตร์ สุขภาพ (N = 50)			
	f	$\bar{x}$	SD	ปค.	f	$\bar{x}$	SD	ปค.	f	$\bar{x}$	SD	ปค.
ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการ เผยแพร่ผลงานวิจัย	98	3.43	1.23	ป	78	3.34	1.12	ป	50	3.41	1.14	ป
- แหล่งเผยแพร่ผลงาน วิจัย	98	3.35	1.41	ป	78	3.23	1.27	ป	50	3.42	1.26	ป
- ข้อกำหนดในการ เผยแพร่ผลงาน วิจัย	98	3.14	1.38	ป	78	3.09	1.26	ป	50	3.28	1.33	ป
- การตีพิมพ์ผลงานวิจัย	98	3.19	1.40	ป	78	3.04	1.32	ป	50	3.06	1.33	ป
- การตรวจสอบ คุณภาพวารสาร	98	3.58	1.39	ม	78	3.55	1.24	ม	50	3.60	1.20	ม
- การตรวจสอบการ อ้างอิงผลงานและ ดัชนีชี้วัดที่เกี่ยวข้อง	98	3.63	1.38	ม	78	3.47	1.18	ป	50	3.52	1.33	ม
- การนำส่ง/นำเข้า ผลงานวิจัยสู่คลัง สถาบัน	98	3.69	1.33	ม	78	3.63	1.27	ม	50	3.60	1.14	ม

4.2.3 ความคาดหวังของอาจารย์ที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัย

ด้านการให้บริการ

จากการศึกษาความคาดหวังของอาจารย์ที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัยด้านการให้บริการในภาพรวม (ตารางที่ 10) พบว่า อาจารย์มีความคาดหวังต่อบทบาทการให้บริการอยู่ในระดับมาก 6 เรื่อง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 อันดับแรก ได้แก่ การสืบค้นสารสนเทศ ($\bar{X}=4.07$, $SD=1.16$, $f=225$) การตรวจสอบการลักลอกผลงานวิชาการ ($\bar{X}=3.89$, $SD=1.21$, $f=225$) และ การตรวจสอบความถูกต้องของบรรณานุกรมและรายการอ้างอิงในเนื้อหา ($\bar{X}=3.81$, $SD=1.24$, $f=225$)

สำหรับความคาดหวังต่อบทบาทในการให้บริการที่อยู่ในระดับปานกลางมี 5 เรื่อง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 อันดับแรก ได้แก่ การประเมินสารสนเทศที่ได้รับ ($\bar{X}=3.45$, $SD=1.27$, $f=225$) การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ($\bar{X}=2.90$, $SD=1.39$, $f=225$) และ การทบทวนวรรณกรรม ($\bar{X}=2.81$, $SD=1.19$, $f=225$) ส่วนความคาดหวังต่อบทบาทในการให้บริการที่อยู่ในระดับน้อยมี 1 เรื่อง ได้แก่ การเขียนเค้าโครงร่างวิจัย ($\bar{X}=2.48$, $SD=1.17$, $f=225$)

เมื่อพิจารณาในเรื่องการนำส่งเอกสาร พบว่า อาจารย์มีความคาดหวังในการนำส่งเอกสารรูปแบบต่าง ๆ อยู่ในระดับมากที่สุด เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{X}=3.73$, $SD=1.20$, $f=225$) สิ่งพิมพ์ที่เป็นรูปเล่ม ($\bar{X}=3.68$, $SD=1.19$, $f=225$) และสำเนาเอกสาร ($\bar{X}=3.60$, $SD=1.23$, $f=225$)

เมื่อพิจารณาในเรื่องการทบทวนวรรณกรรม พบว่า อาจารย์มีความคาดหวังในเรื่องต่าง ๆ อยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ การรวบรวมวรรณกรรม ($\bar{X}=3.05$, $SD=1.31$, $f=225$) การสังเคราะห์วรรณกรรม ($\bar{X}=2.76$, $SD=1.22$, $f=225$) การทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ ($\bar{X}=2.74$, $SD=1.29$, $f=225$) และการเขียนทบทวนวรรณกรรม ($\bar{X}=2.72$, $SD=1.23$, $f=225$)

เมื่อพิจารณาในเรื่องการเผยแพร่ผลงานวิจัย พบว่า อาจารย์มีความคาดหวังในเรื่องต่าง ๆ อยู่ในระดับมากที่สุดเกือบทั้งหมด เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 อันดับแรก ได้แก่ การนำส่ง/นำเข้าผลงานวิจัยสู่คลังสถาบัน ($\bar{X}=3.76$, $SD=1.28$, $f=225$) การตรวจสอบคุณภาพวารสาร ($\bar{X}=3.61$, $SD=1.28$, $f=225$) และ การรวบรวมแหล่งเผยแพร่ผลงานวิจัย ($\bar{X}=3.60$, $SD=1.27$, $f=225$) ยกเว้น การตรวจสอบและแก้ไขรูปแบบผลงานตามข้อกำหนดของแหล่งเผยแพร่ ($\bar{X}=3.36$, $SD=1.30$, $f=225$) ซึ่งอาจารย์มีความคาดหวังอยู่ในระดับปานกลาง

4.2.3.1 ความคาดหวังด้านการให้บริการ จำแนกตามประสบการณ์การใช้บริการ

ความคาดหวังของอาจารย์ที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัยด้านการให้บริการ จำแนกตามประสบการณ์การใช้บริการ มีดังนี้

1) ความคาดหวังของอาจารย์ที่เคยใช้บริการ

จากการศึกษาความคาดหวังของอาจารย์ที่เคยใช้บริการที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัยด้านการให้บริการ (ตารางที่ 10) พบว่า อาจารย์มีความคาดหวังต่อบทบาทในการให้บริการอยู่ในระดับมาก 7 เรื่อง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 อันดับแรก ได้แก่ การสืบค้นสารสนเทศ ($\bar{X}=4.26$, $SD=0.93$, $f=82$) การตรวจสอบการลักลอบผลงานวิชาการ ($\bar{X}=3.99$, $SD=1.11$, $f=82$) และ การตรวจสอบความถูกต้องของบรรณานุกรมและรายการอ้างอิงในเนื้อหา ($\bar{X}=3.95$, $SD=1.09$, $f=82$)

สำหรับความคาดหวังต่อบทบาทในการให้บริการที่อยู่ในระดับปานกลางมี 5 เรื่อง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 อันดับแรก ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ($\bar{X}=2.99$, $SD=1.29$, $f=82$) การทบทวนวรรณกรรม ($\bar{X}=2.91$, $SD=1.11$, $f=82$) และ การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ($\bar{X}=2.84$, $SD=1.33$, $f=82$)

เมื่อพิจารณาในเรื่องการนำส่งเอกสาร พบว่า อาจารย์มีความคาดหวังในการนำส่งเอกสารรูปแบบต่าง ๆ อยู่ในระดับมากที่สุด เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{X}=3.78$, $SD=1.19$, $f=82$) สิ่งพิมพ์ที่เป็นรูปเล่ม ($\bar{X}=3.73$, $SD=1.14$, $f=82$) และ สำเนาเอกสาร ($\bar{X}=3.59$, $SD=1.22$, $f=82$)

เมื่อพิจารณาในเรื่องการทบทวนวรรณกรรม พบว่า อาจารย์มีความคาดหวังในเรื่องต่าง ๆ อยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ การรวบรวมวรรณกรรม ($\bar{X}=3.11$, $SD=1.24$, $f=82$) การทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ ($\bar{X}=2.89$, $SD=1.24$,

f=82) การสังเคราะห์วรรณกรรม ($\bar{X}=2.85$, $SD=1.13$, $f=82$) และการเขียนบททวนวรรณกรรม ($\bar{X}=2.79$, $SD=1.15$, $f=82$)

เมื่อพิจารณาในเรื่องการเผยแพร่ผลงานวิจัย พบว่า อาจารย์มีความคาดหวังในเรื่องต่าง ๆ อยู่ในระดับมากเกือบทั้งหมด เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 อันดับแรก ได้แก่ การนำส่ง/นำเข้าผลงานวิจัยสู่คลังสถาบัน ($\bar{X}=3.88$, $SD=1.21$, $f=82$) การตรวจสอบคุณภาพวารสาร ($\bar{X}=3.78$, $SD=1.21$, $f=82$) และ การตรวจสอบการอ้างอิงผลงานและดัชนีชี้วัดที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X}=3.72$, $SD=1.23$, $f=82$) ยกเว้นการตรวจสอบและแก้ไขรูปแบบผลงานตามข้อกำหนดของแหล่งเผยแพร่ ($\bar{X}=3.43$, $SD=1.27$, $f=82$) ที่อาจารย์มีความคาดหวังอยู่ในระดับปานกลาง

2) ความคาดหวังของอาจารย์ที่ไม่เคยใช้บริการ

จากการศึกษาความคาดหวังของอาจารย์ที่ไม่เคยใช้บริการที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัยด้านการให้บริการ (ตารางที่ 10) พบว่า อาจารย์มีความคาดหวังต่อบทบาทในการให้บริการอยู่ในระดับมาก 6 เรื่อง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 อันดับแรก ได้แก่ การสืบค้นสารสนเทศ ($\bar{X}=3.96$, $SD=1.27$, $f=143$) การตรวจสอบการลักลอบผลงานวิชาการ ($\bar{X}=3.87$, $SD=1.26$, $f=143$) และ การตรวจสอบความถูกต้องของบรรณานุกรมและรายการอ้างอิงในเนื้อหา ($\bar{X}=3.73$, $SD=1.32$, $f=143$)

สำหรับความคาดหวังต่อบทบาทในการให้บริการที่อยู่ในระดับปานกลางมี 5 เรื่อง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 อันดับแรก ได้แก่ การประเมินสารสนเทศที่ได้รับ ($\bar{X}=3.38$, $SD=1.29$, $f=143$) การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ($\bar{X}=2.85$, $SD=1.44$, $f=143$) และการทบทวนวรรณกรรม ($\bar{X}=2.76$, $SD=1.23$, $f=143$) สำหรับความคาดหวังต่อบทบาทในการให้บริการที่อยู่ในระดับน้อยมี 1 เรื่อง ได้แก่ การเขียนเค้าโครงร่างวิจัย ($\bar{X}=2.38$, $SD=1.18$, $f=143$)

เมื่อพิจารณาในเรื่องการนำส่งเอกสาร พบว่า อาจารย์มีความคาดหวังในการนำส่งเอกสารรูปแบบต่าง ๆ อยู่ในระดับมากที่สุด เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{X}=3.70$, $SD=1.20$, $f=143$) สิ่งพิมพ์ที่เป็นรูปเล่ม ($\bar{X}=3.64$, $SD=1.21$, $f=143$) และสำเนาเอกสาร ($\bar{X}=3.60$, $SD=1.25$, $f=143$)

เมื่อพิจารณาในเรื่องการทบทวนวรรณกรรม พบว่า อาจารย์มีความคาดหวังในเรื่องต่าง ๆ อยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ การรวบรวมวรรณกรรม ($\bar{X}=3.01$, $SD=1.35$, $f=143$) การสังเคราะห์วรรณกรรม ($\bar{X}=2.70$, $SD=1.26$, $f=143$) การเขียนทบทวนวรรณกรรม ($\bar{X}=2.67$, $SD=1.28$, $f=143$) และ การทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ ($\bar{X}=2.65$, $SD=1.31$, $f=143$)

เมื่อพิจารณาในเรื่องการเผยแพร่ผลงานวิจัย พบว่า อาจารย์มีความคาดหวังในเรื่องต่าง ๆ 2 ระดับ คือ ระดับมากและปานกลาง โดยเรื่องที่อาจารย์มีความคาดหวังอยู่ในระดับมากมี 3 เรื่อง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ การนำส่ง/นำเข้าผลงานวิจัยสู่คลังสถาบัน ($\bar{X}=3.69$, $SD=1.32$, $f=143$) การรวบรวมแหล่งเผยแพร่ผลงานวิจัย ($\bar{X}=3.57$, $SD=1.29$, $f=143$) และ การตรวจสอบคุณภาพวารสาร ($\bar{X}=3.52$, $SD=1.31$, $f=143$) ส่วนเรื่องที่อาจารย์มีความคาดหวังอยู่ในระดับปานกลางมี 3 เรื่อง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ การรวบรวมข้อกำหนดในการเผยแพร่ผลงานในวารสารต่าง ๆ ($\bar{X}=3.50$, $SD=1.29$, $f=143$) การตรวจสอบการอ้างอิงผลงานและดัชนีชี้วัดที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X}=3.49$, $SD=1.36$, $f=143$) และ การตรวจสอบและแก้ไขรูปแบบผลงานตามข้อกำหนดของแหล่งเผยแพร่ ($\bar{X}=3.31$, $SD=1.32$, $f=143$)

ตารางที่ 10 ความคาดหวังของอาจารย์ที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุน
การวิจัยด้านการให้บริการ จำแนกตามประสบการณ์การใช้บริการ

บทบาทด้านการให้บริการ	ระดับความคาดหวัง											
	อาจารย์ที่เคยใช้บริการ				อาจารย์ที่ไม่เคยใช้บริการ				รวม			
	(N = 83)				(N = 143)				(N = 226)			
	f	$\bar{x}$	SD	ปค.	f	$\bar{x}$	SD	ปค.	f	$\bar{x}$	SD	ปค.
จัดหาและรวบรวมแหล่ง ทุน/แหล่งสนับสนุนทุน วิจัย	81	2.74	1.16	ป	143	2.73	1.28	ป	224	2.73	1.24	ป
เขียนเค้าโครงร่างวิจัย	82	2.67	1.14	ป	143	2.38	1.18	น	225	2.48	1.17	น
สืบค้นสารสนเทศ	82	4.26	0.93	ม	143	3.96	1.27	ม	225	4.07	1.16	ม
นำส่งเอกสาร	82	3.70	1.12	ม	143	3.65	1.16	ม	225	3.67	1.14	ม
- สิ่งพิมพ์ที่เป็นรูปเล่ม	82	3.73	1.14	ม	143	3.64	1.21	ม	225	3.68	1.19	ม
- สื่ออิเล็กทรอนิกส์	82	3.78	1.19	ม	143	3.70	1.20	ม	225	3.73	1.20	ม
- สำเนาเอกสาร	82	3.59	1.22	ม	143	3.60	1.25	ม	225	3.60	1.23	ม
ประเมินสารสนเทศที่ ได้รับ	82	3.56	1.22	ม	143	3.38	1.29	ป	225	3.45	1.27	ป
ทบทวนวรรณกรรม	82	2.91	1.11	ป	143	2.76	1.23	ป	225	2.81	1.19	ป
- รวบรวมวรรณกรรม	82	3.11	1.24	ป	143	3.01	1.35	ป	225	3.05	1.31	ป
- สังเคราะห์ วรรณกรรม	82	2.85	1.13	ป	143	2.70	1.26	ป	225	2.76	1.22	ป
- เขียนบททวน วรรณกรรม	82	2.79	1.15	ป	143	2.67	1.28	ป	225	2.72	1.23	ป
- ทบทวนวรรณกรรม อย่างเป็นระบบ	82	2.89	1.24	ป	143	2.65	1.31	ป	225	2.74	1.29	ป
เก็บรวบรวมข้อมูลใน การวิจัย	82	2.84	1.33	ป	143	2.66	1.39	ป	225	2.73	1.37	ป
วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ โปรแกรมสำเร็จรูป ทางสถิติ	82	2.99	1.29	ป	143	2.85	1.44	ป	225	2.90	1.39	ป
ตรวจสอบการลักลอก ผลงานวิชาการ	82	3.99	1.11	ม	143	3.87	1.26	ม	225	3.89	1.21	ม
ตรวจสอบความถูกต้อง ของบรรณานุกรม และรายการ อ้างอิงในเนื้อหา	82	3.95	1.09	ม	143	3.73	1.32	ม	225	3.81	1.24	ม

ตารางที่ 10 ความคาดหวังของอาจารย์ที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัย
ด้านการให้บริการ จำแนกตามประสบการณ์การใช้บริการ (ต่อ)

บทบาทด้านการให้บริการ	ระดับความคาดหวัง											
	อาจารย์ที่เคยใช้บริการ (N = 83)				อาจารย์ที่ไม่เคยใช้บริการ (N = 143)				รวม (N = 226)			
	f	$\bar{x}$	SD	ปค.	f	$\bar{x}$	SD	ปค.	f	$\bar{x}$	SD	ปค.
จัดการบรรณานุกรมและ รายการอ้างอิงด้วย โปรแกรมจัดการ บรรณานุกรม	82	3.88	1.13	ม	143	3.70	1.35	ม	225	3.76	1.28	ม
ให้บริการเกี่ยวกับการ เผยแพร่ผลงานวิจัย	82	3.67	1.12	ม	143	3.51	1.21	ม	225	3.57	1.18	ม
- รวบรวมแหล่งเผยแพร่ ผลงานวิจัย	82	3.63	1.25	ม	143	3.57	1.29	ม	225	3.60	1.27	ม
- รวบรวมข้อกำหนดใน การเผยแพร่ผลงานใน วารสารต่าง ๆ	82	3.60	1.20	ม	143	3.50	1.29	ป	225	3.54	1.25	ม
- ตรวจสอบและแก้ไข รูปแบบผลงานตาม ข้อกำหนดของแหล่ง เผยแพร่	82	3.43	1.27	ป	143	3.31	1.32	ป	225	3.36	1.30	ป
- ตรวจสอบคุณภาพ วารสาร	82	3.78	1.21	ม	143	3.52	1.31	ม	225	3.61	1.28	ม
- ตรวจสอบการอ้างอิง ผลงานและดัชนีชี้วัดที่ เกี่ยวข้อง	82	3.72	1.23	ม	143	3.49	1.36	ป	225	3.57	1.32	ม
- นำส่ง/นำเข้าผลงาน วิจัยสู่คลังสถาบัน	82	3.88	1.21	ม	143	3.69	1.32	ม	225	3.76	1.28	ม

4.2.3.2 ความคาดหวังด้านการให้บริการ จำแนกตามกลุ่มสาขา

ความคาดหวังของอาจารย์ที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุน
การวิจัยด้านการให้บริการ จำแนกตามกลุ่มสาขา มีดังนี้

1) ความคาดหวังของอาจารย์กลุ่มสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

จากการศึกษาความคาดหวังของอาจารย์กลุ่มสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัยด้านการให้บริการ (ตารางที่ 11) พบว่า อาจารย์มีความคาดหวังต่อบทบาทในการให้บริการอยู่ในระดับมาก 7 เรื่อง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 อันดับแรก ได้แก่ การสืบค้นสารสนเทศ ($\bar{X}=4.19$, $SD=1.07$, $f=98$) การตรวจสอบความถูกต้องของบรรณานุกรมและรายการอ้างอิงในเนื้อหา ($\bar{X}=4.04$, $SD=1.17$, $f=98$) และ การตรวจสอบการลักลอกผลงานวิชาการ ($\bar{X}=4.00$, $SD=1.11$, $f=98$)

สำหรับความคาดหวังต่อบทบาทในการให้บริการที่อยู่ในระดับปานกลางมี 5 เรื่อง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 อันดับแรก ได้แก่ การทบทวนวรรณกรรม ($\bar{X}=2.97$, $SD=1.18$, $f=98$) การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ($\bar{X}=2.97$, $SD=1.52$, $f=98$) และ การจัดหาและรวบรวมแหล่งทุน/แหล่งสนับสนุนทุนวิจัย ($\bar{X}=2.92$, $SD=1.26$, $f=98$)

เมื่อพิจารณาในเรื่อง*การนำส่งเอกสาร* พบว่า อาจารย์กลุ่มสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีความคาดหวังเกี่ยวกับการนำส่งเอกสารรูปแบบต่าง ๆ อยู่ในระดับมากทั้งหมด เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{X}=3.79$, $SD=1.17$, $f=98$) สิ่งพิมพ์ที่เป็นรูปเล่ม ($\bar{X}=3.72$, $SD=1.11$, $f=98$) และ สำเนาเอกสาร ($\bar{X}=3.60$, $SD=1.21$, $f=98$)

เมื่อพิจารณาในเรื่อง*การทบทวนวรรณกรรม* พบว่า อาจารย์กลุ่มสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีความคาดหวังในเรื่องต่าง ๆ อยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ การรวบรวมวรรณกรรม ($\bar{X}=3.28$, $SD=1.28$, $f=98$) การสังเคราะห์วรรณกรรม ($\bar{X}=2.90$, $SD=1.24$, $f=98$) การเขียนทบทวนวรรณกรรม ($\bar{X}=2.86$, $SD=1.24$, $f=98$) และการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ ($\bar{X}=2.86$, $SD=1.33$, $f=98$)

เมื่อพิจารณาในเรื่อง*การเผยแพร่ผลงานวิจัย* พบว่า อาจารย์กลุ่มสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีความคาดหวังในเรื่องต่าง ๆ อยู่ในระดับมากเกือบทั้งหมด โดยเรื่องที่

อาจารย์มีความคาดหวังอยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 อันดับแรก ได้แก่ การนำส่ง/นำเข้าผลงานวิจัยสู่คลังสถาบัน ($\bar{X}=3.91$, $SD=1.28$, $f=98$) การตรวจสอบคุณภาพวารสาร ($\bar{X}=3.73$, $SD=1.31$, $f=98$) และ การรวบรวมแหล่งเผยแพร่ผลงานวิจัย ($\bar{X}=3.70$, $SD=1.32$, $f=98$) ส่วนเรื่องที่อาจารย์มีความคาดหวังอยู่ในระดับปานกลางมี 1 เรื่อง คือ การตรวจสอบและแก้ไขรูปแบบผลงานตามข้อกำหนดของแหล่งเผยแพร่ ($\bar{X}=3.49$, $SD=1.33$, $f=98$)

2) ความคาดหวังของอาจารย์กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

จากการศึกษาความคาดหวังของอาจารย์กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัยด้านการให้บริการ (ตารางที่ 11) พบว่า อาจารย์มีความคาดหวังต่อบทบาทในการให้บริการอยู่ในระดับมาก 5 เรื่อง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 อันดับแรก ได้แก่ การสืบค้นสารสนเทศ ($\bar{X}=3.87$, $SD=1.33$, $f=77$) การตรวจสอบการลักลอกผลงานวิชาการ ($\bar{X}=3.87$, $SD=1.31$, $f=77$) และ การนำส่งเอกสาร ($\bar{X}=3.65$, $SD=1.22$, $f=77$)

สำหรับความคาดหวังต่อบทบาทในการให้บริการที่อยู่ในระดับปานกลางมี 6 เรื่อง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 อันดับแรก ได้แก่ การเผยแพร่ผลงานวิจัย ($\bar{X}=3.47$, $SD=1.18$, $f=77$) การประเมินสารสนเทศที่ได้รับ ($\bar{X}=3.36$, $SD=1.31$, $f=77$) และการทบทวนวรรณกรรม ($\bar{X}=2.81$, $SD=1.22$, $f=77$) ส่วนความคาดหวังต่อบทบาทในการให้บริการที่อยู่ในระดับน้อยมี 1 เรื่อง คือ การเขียนเค้าโครงร่างวิจัย ($\bar{X}=2.45$, $SD=1.26$, $f=77$)

เมื่อพิจารณาในเรื่องการนำส่งเอกสาร พบว่า อาจารย์กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีความคาดหวังเกี่ยวกับการนำส่งเอกสารรูปแบบต่าง ๆ อยู่ในระดับมากทั้งหมด เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{X}=3.70$, $SD=1.27$, $f=77$) สิ่งพิมพ์ที่เป็นรูปเล่ม ($\bar{X}=3.64$, $SD=1.30$, $f=77$) และ สำเนาเอกสาร ($\bar{X}=3.61$, $SD=1.29$, $f=77$)

เมื่อพิจารณาในเรื่องการทบทวนวรรณกรรม พบว่า อาจารย์กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีความคาดหวังอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ การรวบรวมวรรณกรรม ($\bar{X}=2.97$, $SD=1.35$, $f=77$) การสังเคราะห์วรรณกรรม ($\bar{X}=2.77$, $SD=1.23$, $f=77$) การทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ ($\bar{X}=2.75$, $SD=1.24$, $f=77$) และ การเขียนทบทวนวรรณกรรม ($\bar{X}=2.73$, $SD=1.23$, $f=77$)

เมื่อพิจารณาในเรื่องการเผยแพร่ผลงานวิจัย พบว่า อาจารย์กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก 2 เรื่อง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ การนำส่ง/นำเข้าผลงานวิจัยสู่คลังสถาบัน ($\bar{X}=3.74$, $SD=1.26$, $f=77$) และ การรวบรวมแหล่งเผยแพร่ผลงานวิจัย ($\bar{X}=3.53$, $SD=1.27$, $f=77$) ส่วนเรื่องที่อาจารย์มีความคาดหวังอยู่ในระดับปานกลางมี 4 เรื่อง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ การตรวจสอบคุณภาพวารสาร ($\bar{X}=3.48$, $SD=1.28$, $f=77$) การตรวจสอบการอ้างอิงผลงานและดัชนีชี้วัดที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X}=3.45$, $SD=1.23$, $f=77$) การรวบรวมข้อกำหนดในการเผยแพร่ผลงานในวารสารต่าง ๆ ($\bar{X}=3.43$, $SD=1.26$, $f=77$) และ การตรวจสอบและแก้ไขรูปแบบผลงานตามข้อกำหนดของแหล่งเผยแพร่ ($\bar{X}=3.21$, $SD=1.31$, $f=77$)

3) ความคาดหวังของอาจารย์กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

จากการศึกษาความคาดหวังของอาจารย์กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัยด้านการให้บริการ (ตารางที่ 11) พบว่า อาจารย์มีความคาดหวังต่อบทบาทในการให้บริการอยู่ในระดับมาก 5 เรื่อง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 อันดับแรก ได้แก่ การสืบค้นสารสนเทศ ($\bar{X}=4.12$, $SD=1.02$, $f=50$) การตรวจสอบความถูกต้องของบรรณานุกรมและรายการอ้างอิงในเนื้อหา ($\bar{X}=3.74$, $SD=1.12$, $f=50$) และ การตรวจสอบการลักลอกผลงานวิชาการ ($\bar{X}=3.72$, $SD=1.21$, $f=50$)

สำหรับความคาดหวังต่อบทบาทในการให้บริการที่อยู่ในระดับปานกลางมี 5 เรื่อง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 อันดับแรก ได้แก่ การเผยแพร่ผลงานวิจัย ($\bar{X}=3.49$, $SD=1.16$, $f=50$) การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ($\bar{X}=2.98$, $SD=1.22$, $f=50$) และ การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ($\bar{X}=2.56$, $SD=1.30$, $f=50$)

ส่วนความคาดหวังต่อบทบาทในการให้บริการที่อยู่ในระดับน้อยมี 2 เรื่อง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ การจัดหาและรวบรวมแหล่งทุน/แหล่งสนับสนุนทุนวิจัย ($\bar{X}=2.34$, $SD=1.10$, $f=50$) และ การเขียนเค้าโครงร่างวิจัย ($\bar{X}=2.26$, $SD=0.96$, $f=50$)

เมื่อพิจารณาในเรื่อง*การนำส่งเอกสาร* พบว่า อาจารย์กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีความคาดหวังเกี่ยวกับการนำส่งเอกสารรูปแบบต่าง ๆ อยู่ในระดับมากที่สุด เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{X}=3.66$, $SD=1.15$, $f=50$) สิ่งพิมพ์ที่เป็นรูปเล่ม ($\bar{X}=3.64$, $SD=1.17$, $f=50$) และสำเนาเอกสาร ($\bar{X}=3.56$, $SD=1.21$, $f=50$)

เมื่อพิจารณาในเรื่อง*การทบทวนวรรณกรรม* พบว่า อาจารย์กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีความคาดหวังอยู่ในระดับปานกลาง 1 เรื่อง คือ การรวบรวมวรรณกรรม ($\bar{X}=2.72$, $SD=1.25$, $f=50$) ส่วนเรื่องที่อาจารย์มีความคาดหวังอยู่ในระดับน้อยมี 3 เรื่อง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ การทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ ($\bar{X}=2.48$, $SD=1.27$, $f=50$) การสังเคราะห์วรรณกรรม ($\bar{X}=2.46$, $SD=1.11$, $f=50$) และ การเขียนทบทวนวรรณกรรม ($\bar{X}=2.42$, $SD=1.18$, $f=50$)

เมื่อพิจารณาในเรื่อง*การเผยแพร่ผลงานวิจัย* พบว่า อาจารย์กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก 2 เรื่อง คือ การตรวจสอบคุณภาพวารสาร ($\bar{X}=3.58$, $SD=1.20$, $f=50$) และการตรวจสอบการอ้างอิงผลงานและดัชนีชี้วัดที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X}=3.56$, $SD=1.33$, $f=50$) ส่วนเรื่องที่อาจารย์มีความคาดหวังอยู่ในระดับปานกลางมี 4 เรื่อง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ การรวบรวมข้อกำหนดในการเผยแพร่ผลงานในวารสารต่าง ๆ ($\bar{X}=3.50$, $SD=1.23$, $f=50$) การรวบรวมแหล่งเผยแพร่ผลงานวิจัย ($\bar{X}=3.48$, $SD=1.18$, $f=50$) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากันกับการ

นำส่ง/นำเข้าผลงานวิจัยสู่คลังสถาบัน ($\bar{X}$ =3.48, SD =1.30, f =50) และ การตรวจสอบและแก้ไขรูปแบบผลงานตามข้อกำหนดของแหล่งเผยแพร่ ($\bar{X}$ =3.32, SD =1.22, f =50)

ตารางที่ 11 ความคาดหวังของอาจารย์ที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัยด้านการให้บริการ จำแนกตามกลุ่มสาขา

บทบาทด้านการให้บริการ	ระดับความคาดหวัง											
	มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (N = 98)				วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (N = 78)				วิทยาศาสตร์สุขภาพ (N = 50)			
	f	$\bar{x}$	SD	ปค.	f	$\bar{x}$	SD	ปค.	f	$\bar{x}$	SD	ปค.
จัดหาและรวบรวมแหล่งทุน / แหล่งสนับสนุนทุนวิจัย	98	2.92	1.26	ป	76	2.75	1.26	ป	50	2.34	1.10	น
เขียนเค้าโครงร่างวิจัย	98	2.62	1.19	ป	77	2.45	1.26	น	50	2.26	0.96	น
สืบค้นสารสนเทศ	98	4.19	1.07	ม	77	3.87	1.33	ม	50	4.12	1.02	ม
นำส่งเอกสาร	98	3.70	1.11	ม	77	3.65	1.22	ม	50	3.62	1.12	ม
- สิ่งพิมพ์ที่เป็นรูปเล่ม	98	3.72	1.11	ม	77	3.64	1.30	ม	50	3.64	1.17	ม
- สื่ออิเล็กทรอนิกส์	98	3.79	1.17	ม	77	3.70	1.27	ม	50	3.66	1.15	ม
- สำเนาเอกสาร	98	3.60	1.21	ม	77	3.61	1.29	ม	50	3.56	1.21	ม
ประเมินสารสนเทศที่ได้รับ	98	3.59	1.30	ม	77	3.36	1.31	ป	50	3.30	1.13	ป
ทบทวนวรรณกรรม	98	2.97	1.18	ป	77	2.81	1.22	ป	50	2.52	1.11	ป
- รวบรวมวรรณกรรม	98	3.28	1.28	ป	77	2.97	1.35	ป	50	2.72	1.25	ป
- สังเคราะห์วรรณกรรม	98	2.90	1.24	ป	77	2.77	1.23	ป	50	2.46	1.11	น
- เขียนทบทวนวรรณกรรม	98	2.86	1.24	ป	77	2.73	1.23	ป	50	2.42	1.18	น
- ทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ	98	2.86	1.33	ป	77	2.75	1.24	ป	50	2.48	1.27	น
เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย	98	2.81	1.43	ป	77	2.74	1.35	ป	50	2.56	1.30	ป
วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ	98	2.97	1.52	ป	77	2.75	1.32	ป	50	2.98	1.22	ป
ตรวจสอบการลักลอบผลงานวิชาการ	98	4.00	1.11	ม	77	3.87	1.31	ม	50	3.72	1.21	ม
ตรวจสอบความถูกต้องของบรรณานุกรมและรายการอ้างอิงในเนื้อหา	98	4.04	1.17	ม	77	3.57	1.36	ม	50	3.74	1.12	ม
จัดการบรรณานุกรมและรายการอ้างอิงด้วยโปรแกรมจัดการบรรณานุกรม	98	3.91	1.24	ม	77	3.62	1.41	ม	50	3.70	1.11	ม

ตารางที่ 11 ความคาดหวังของอาจารย์ที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัย
ด้านการให้บริการ จำแนกตามกลุ่มสาขา (ต่อ)

บทบาทด้านการให้บริการ	ระดับความคาดหวัง											
	มนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ (N = 98)				วิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี (N = 78)				วิทยาศาสตร์ สุขภาพ (N = 50)			
	f	$\bar{x}$	SD	ปค.	f	$\bar{x}$	SD	ปค.	f	$\bar{x}$	SD	ปค.
ให้บริการเกี่ยวกับการ เผยแพร่ผลงานวิจัย	98	3.69	1.20	ม	77	3.47	1.18	ป	50	3.49	1.16	ป
- รวบรวมแหล่งเผยแพร่ ผลงานวิจัย	98	3.70	1.32	ม	77	3.53	1.27	ม	50	3.48	1.18	ป
- รวบรวมข้อกำหนดใน การเผยแพร่ผลงานใน วารสารต่างๆ	98	3.64	1.26	ม	77	3.43	1.26	ป	50	3.50	1.23	ป
- ตรวจสอบและแก้ไข รูปแบบผลงานตาม ข้อกำหนดของแหล่ง เผยแพร่	98	3.49	1.33	ป	77	3.21	1.31	ป	50	3.32	1.22	ป
- ตรวจสอบคุณภาพ วารสาร	98	3.73	1.31	ม	77	3.48	1.28	ป	50	3.58	1.20	ม
- ตรวจสอบการอ้างอิง ผลงานและดัชนีชี้วัดที่ เกี่ยวข้อง	98	3.67	1.40	ม	77	3.45	1.23	ป	50	3.56	1.33	ม
- นำส่ง/นำเข้าผลงาน วิจัยสู่คลังสถาบัน	98	3.91	1.28	ม	77	3.74	1.26	ม	50	3.48	1.30	ป

4.3 ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัย และ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้เครดิตบรรณารักษ์

ตอนที่ 3 จำแนกออกเป็น 2 ส่วน โดยส่วนที่ 1 เป็นการนำเสนอข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัยใน 2 บทบาท คือ บทบาทในการให้คำปรึกษา และ บทบาทในการให้บริการ สำหรับส่วนที่ 2 เป็นการนำเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้เครดิตบรรณารักษ์ในกรณีที่บรรณารักษ์ได้เข้ามามีส่วนร่วมช่วยในกระบวนการวิจัย รวมถึงลักษณะการให้เครดิตแก่บรรณารักษ์ ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีรายละเอียด ดังนี้

4.3.1 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัย

อาจารย์จำนวน 122 คน ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้จำแนกข้อเสนอแนะออกเป็น 5 เรื่อง ได้แก่ บทบาทในการให้คำปรึกษา บทบาทในการให้บริการ บทบาทในการสนับสนุนการวิจัยในภาพรวม สมรรถนะของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัย และความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

4.3.1.1 บทบาทในการให้คำปรึกษา (78 คน)

อาจารย์จำนวน 78 คน ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทการให้คำปรึกษาในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

เทคนิคการสืบค้นสารสนเทศ (28 คน) ได้แก่

- 1) ควรเน้นให้คำปรึกษาในเรื่องแหล่งสืบค้นสารสนเทศที่หลากหลายและครอบคลุม รวมถึงเทคนิคการสืบค้นและการเข้าถึงสารสนเทศที่สะดวก รวดเร็ว และน่าเชื่อถือ (27 คน)
- 2) ควรให้คำปรึกษาและช่วยเหลือเกี่ยวกับวิธีการสืบค้นสารสนเทศจากแหล่งที่ยากแก่การเข้าถึง (1 คน)

การเผยแพร่ผลงานวิจัย (27 คน) ได้แก่

- 1) ควรให้คำปรึกษาเกี่ยวกับวิธีการคัดเลือกวารสารที่มีคุณภาพสำหรับตีพิมพ์ผลงานวิจัยทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ และขั้นตอนหรือข้อกำหนดในการเผยแพร่ผลงาน (15 คน)
- 2) ควรให้คำปรึกษาเรื่องคุณภาพของวารสารและการหาค่าดัชนีผลกระทบ (8 คน)
- 3) ควรมีบรรณารักษ์ที่มีความเชี่ยวชาญด้านรูปแบบการตีพิมพ์ผลงานวิจัยในสายงานเฉพาะที่ต้องใช้โปรแกรม LaTeX สำหรับจัดเรียงพิมพ์และสร้างสูตรคณิตศาสตร์ (1 คน)

4) ควรให้คำปรึกษาเกี่ยวกับรายชื่อวารสารหรือฐานข้อมูลวารสารที่มหาวิทยาลัยต้องการให้ตีพิมพ์ พร้อมวิธีการเข้าถึงวารสารเหล่านั้น (1 คน)

5) ควรให้คำปรึกษาเกี่ยวกับวิธีการตรวจสอบปริมาณการอ้างอิงบทความของตนเอง (1 คน)

6) ควรให้คำแนะนำวิธีการตรวจสอบรายชื่อสำนักพิมพ์/วารสารที่อยู่ใน Beall's List หรือเข้าข่ายเป็นวารสารที่ไม่ควรส่งผลงานไปตีพิมพ์ (1 คน)

การใช้โปรแกรมตรวจสอบการลักลอกผลงานวิชาการ (6 คน) ได้แก่

- ขอให้มีการจัดให้มีการอบรมวิธีการใช้โปรแกรมตรวจสอบการลักลอกผลงานวิชาการ (6 คน)

การเขียนบรรณานุกรมและการอ้างอิงในเนื้อหา (5 คน) ได้แก่

- ต้องการให้มีการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับหลักการเขียนบรรณานุกรมและการอ้างอิงในเนื้อหาที่ถูกต้อง (5 คน)

การใช้โปรแกรมจัดการบรรณานุกรม (4 คน) ได้แก่

- ขอให้มีการแนะนำหรือให้คำปรึกษาเกี่ยวกับวิธีการใช้โปรแกรมจัดการบรรณานุกรม เช่น EndNote เป็นต้น (4 คน)

การทบทวนวรรณกรรม (2 คน) ได้แก่

1) ควรให้คำปรึกษาในแง่ของการทบทวนวรรณกรรมตั้งแต่เริ่มขั้นตอนของการเขียนโครงร่างงานวิจัย (1 คน)

2) ควรให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการรวบรวมสารสนเทศเพื่อทบทวนวรรณกรรมที่มีการเผยแพร่ล่าสุดและทันสมัย (1 คน)

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย (2 คน) ได้แก่

- บรรณารักษ์ควรสามารถให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเลือกใช้ระเบียบวิธีวิจัยที่ถูกต้องและเหมาะสม รวมถึงการวิเคราะห์ข้อมูลได้ (2 คน)

ลิขสิทธิ์และทรัพย์สินทางปัญญา (2 คน) ได้แก่

- ควรให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการป้องกันการละเมิดลิขสิทธิ์ และควรมีระบบการให้คำปรึกษาเรื่องการสืบค้นสิทธิบัตร (2 คน)

วิธีการประเมินสารสนเทศที่ได้รับ (1 คน) ได้แก่

- ควรให้คำปรึกษาเกี่ยวกับวิธีการตรวจสอบความน่าเชื่อถือหรือแหล่งที่มาของงานวิจัย (1 คน)

แหล่งทุน/แหล่งสนับสนุนทุนวิจัย (1 คน) ได้แก่

- ต้องการให้มีการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการจัดหาทุนวิจัย (1 คน)

4.3.1.2 บทบาทในการให้บริการ (56 คน)

อาจารย์จำนวน 56 คน ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทการให้บริการในเรื่องต่าง ๆ ตามลำดับ ดังนี้

สืบค้นสารสนเทศ (13 คน) ได้แก่

- 1) ควรเน้นบริการสืบค้นสารสนเทศที่เป็นเอกสารฉบับเต็มที่เกี่ยวข้องกับประเด็นวิจัยสำหรับใช้ทบทวนวรรณกรรมและเขียนอภิปรายผล (8 คน)
- 2) ควรให้การช่วยเหลือในการสืบค้นเอกสารที่นักวิจัยไม่สามารถสืบค้นด้วยตนเองได้ หรือ ประสานงานเพื่อขอยืมระหว่างห้องสมุด / ขอสำเนาเอกสาร / ส่งไฟล์เอกสารอิเล็กทรอนิกส์จากหน่วยงานภายนอก (2 คน)
- 3) ช่วยค้นหาวรรณกรรมเก่า ๆ ข้อมูลจากหนังสือหายาก และประสานงานด้านข้อมูลจากสถาบันหรือหน่วยงานภายนอกมหาวิทยาลัย (2 คน)
- 4) ควรมีแอปพลิเคชันคู่มือการสืบค้นหรือเข้าถึงแหล่งสืบค้นต่าง ๆ สำหรับอุปกรณ์สื่อสาร (1 คน)

เผยแพร่ผลงานวิจัย (10 คน) ได้แก่

- 1) ควรมีบริการจัดรูปแบบเอกสารให้ตรงกับข้อกำหนดของวารสารต่าง ๆ หรือจัดรูปเล่ม พร้อมทั้งตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสมก่อนส่งตีพิมพ์และเผยแพร่ผลงาน (4 คน)
- 2) ควรมีการจัดทำฐานข้อมูลคลังสถาบันให้เข้าถึงง่ายและทันสมัย พร้อมทั้งบริการนำส่งข้อมูลเข้าคลังสถาบันอย่างทันท่วงที (3 คน)
- 3) ควรมีบริการรวบรวมแหล่งตีพิมพ์ผลงานวิจัยที่มีคุณภาพและหลักเกณฑ์การตีพิมพ์ในวารสารต่าง ๆ (3 คน)

ตรวจสอบการลักลอบผลงานวิชาการ (5 คน) ได้แก่

- 1) ควรมีบริการการตรวจสอบการลักลอบผลงานวิชาการก่อนที่จะส่งตีพิมพ์หรือส่งไปนำเสนอในการประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ (4 คน)
- 2) การให้บริการตรวจสอบการลักลอบผลงานวิชาการนับว่าเป็นบริการที่ดีเพื่อให้คุณภาพงานวิจัยสูงขึ้น มีคุณค่า และรักษาจริยธรรมการวิจัย (1 คน)

ตรวจสอบความถูกต้องของบรรณานุกรมและรายการอ้างอิง (5 คน) ได้แก่

- 1) ควรมีบริการตรวจสอบบรรณานุกรม (4 คน)
- 2) ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบว่ามีการด้านบรรณานุกรมและอ้างอิง (1 คน)

ทบทวนวรรณกรรม (3 คน) ได้แก่

- 1) ควรให้บริการเกี่ยวกับการรวบรวมวรรณกรรม รวมถึงแนะนำวรรณกรรมที่เหมาะสมและทันสมัย (1 คน)
- 2) บรรณารักษ์ควรมีบทบาทในการคัดเลือก จัดเก็บ รวบรวมผลงานวิจัย พร้อมทั้งสังเคราะห์อย่างเป็นระบบในขั้นต้น เพื่อให้ง่ายและรวดเร็วต่อการนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป (1 คน)
- 3) ช่วยเพิ่มบทบาทการให้บริการทบทวนวรรณกรรมให้เป็นรูปธรรมกว่านี้ อีกทั้งควรให้บริการช่วยเหลือในทุกกระบวนการ เพื่อแบ่งเบาภาระและลดระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย โดยเฉพาะในส่วนของการรวบรวมเอกสารได้มากขึ้น (1 คน)

จัดการบรรณานุกรมและรายการอ้างอิงด้วยโปรแกรมจัดการบรรณานุกรม (3 คน) ได้แก่

- ควรมีบริการจัดการบรรณานุกรม เพื่อจะได้ช่วยลดระยะเวลาในการทำรายการวิจัย (3 คน)

นำส่งเอกสาร (2 คน) ได้แก่

- ควรมีบริการช่วยสืบค้น พร้อมทั้งช่วยส่งไฟล์เอกสารอิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นวิจัยตามคำร้องขอ (2 คน)

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ (2 คน) ได้แก่

- 1) ควรมีบรรณารักษ์ที่มีความสามารถในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ผลการวิจัยไว้ให้บริการด้วย (1 คน)
- 2) ควรมีบริการวิเคราะห์ผลการวิจัยด้วย (1 คน)

บริการอื่น ๆ (13 คน) ได้แก่

- 1) ควรมีบริการแนะนำหรือแจ้งเกี่ยวกับงานวิจัยใหม่ประจำเดือน เพื่อให้การติดตามงานวิจัยเป็นไปได้อย่างรวดเร็ว (3 คน)
- 2) ควรมีบริการเป็นผู้ช่วยวิจัยหรือเข้ามาเป็นส่วนร่วมในทีมวิจัย (2 คน)
- 3) ควรมีบริการตรวจสอบสำนวนภาษาในการเขียนโครงร่างวิจัยและบทความ (2 คน)
- 4) ควรมีบริการรวบรวมแหล่งทุนสนับสนุนการวิจัย พร้อมทั้งรับตรวจสอบเอกสารและส่งเอกสารต่าง ๆ ไปยังแหล่งสนับสนุนทุนวิจัย (1 คน)
- 5) ควรมีบริการตรวจสอบภาษาอังกฤษโดยชาวต่างชาติเจ้าของภาษา และเปิดบริการห้องสำหรับนักวิจัย 24 ชั่วโมง (1 คน)
- 6) ควรให้บริการโปรแกรมที่ใช้สำหรับทำวิจัยที่ห้องสมุด หากผู้ใช้บริการประสบปัญหาระหว่างปฏิบัติงานจะได้สามารถสอบถามได้ทันที (1 คน)
- 7) ควรมีบริการรวบรวมรายชื่อตำราหรือเอกสารสำหรับทำวิจัยตามคำขอ (1 คน)
- 8) ควรมีบริการจัดรูปเล่มและพิสูจน์อักษร (1 คน)
- 9) ควรมีการเก็บรวบรวมรายการหัวข้องานวิจัยของอาจารย์ในแต่ละคณะ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาหัวข้อวิจัยไม่ให้ซ้ำกันหรือใช้สำหรับพิจารณาต่อยอดงานวิจัยต่อไป (1 คน)

4.3.1.3 บทบาทการสนับสนุนการวิจัยในภาพรวม (36 คน)

อาจารย์จำนวน 36 คน ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทการสนับสนุนการวิจัยในภาพรวมตามลำดับ ดังนี้

1) ควรมีบริการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือต่าง ๆ เช่น เครื่องมือสืบค้น โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โปรแกรมจัดการบรรณานุกรม และอื่น ๆ ซึ่งหากไม่มีบรรณารักษ์ที่เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวก็ควรเชิญวิทยากรมาฝึกอบรมให้กับผู้ที่สนใจ (10 คน)

2) ควรมีการประชุมสัมพันธ์ขอบเขตของบทบาทบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัยที่ชัดเจนและให้บริการเชิงรุก (9 คน)

3) ควรมีจุดบริการสนับสนุนการวิจัยแบบครบวงจร โดยมีตารางให้ผู้ใช้บริการลงเวลาเข้ารับบริการ หรือ มีตารางนัดเพื่อขอใช้บริการขอคำปรึกษาหรือขอรับการฝึกอบรมการใช้เครื่องมือต่าง ๆ ทั้งที่เคาน์เตอร์บริการโดยตรงหรือผ่านทางออนไลน์ นอกจากนี้ ควรมีรายชื่อและช่องทางติดต่อผู้ที่ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาหรือให้บริการแบบแยกเฉพาะด้านเพื่อจะได้ขอรับคำปรึกษาหรือบริการได้ตรงจุด (7 คน)

4) การให้บริการสนับสนุนการวิจัยควรติดต่อได้สะดวก รวดเร็ว เข้าถึงง่าย และ ควรมีสายด่วนให้คำปรึกษา ซึ่งทำหน้าที่ให้คำปรึกษาและแนะนำให้ปฏิบัติไปพร้อม ๆ กันได้ทันที (3 คน)

5) หากบรรณารักษ์สามารถให้คำปรึกษาและบริการที่ดี มีประสิทธิภาพ ก็จะสามารถลดภาระให้แก่อาจารย์ผู้ทำวิจัยได้เป็นอย่างดี ทำให้อาจารย์สามารถใช้เวลาในการทำวิจัยและสังเคราะห์ข้อมูลได้อย่างเต็มที่ งานวิจัยก็จะออกมาดีมีคุณภาพและปริมาณมาก (1 คน)

6) ควรมีการสร้างชุมชนนักวิชาการในสาขาต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ที่กำลังทำวิจัยกับนักวิชาการที่เชี่ยวชาญในสาขาใดสาขาหนึ่งได้พบปะและพูดคุยกันในบรรยากาศที่เป็นกันเอง (1 คน)

7) ควรมีระบบพัฒนาคุณภาพการให้บริการสนับสนุนการวิจัยในห้องสมุดมหาวิทยาลัยทุกแห่งให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน และจัดให้มีการอบรมเกี่ยวกับการทำวิจัยให้แก่บรรณารักษ์โดยผู้เชี่ยวชาญเป็นระยะ ๆ (1 คน)

8) ควรแสดงวุฒิการศึกษาของผู้ให้คำปรึกษาหรือผู้ให้บริการสนับสนุนการวิจัยด้วย เพื่อการันตีความน่าเชื่อถือ (1 คน)

9) ควรขยายบทบาทไปสู่การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการดำเนินการวิจัยตั้งแต่การพัฒนาโครงสร้าง การเก็บรวบรวมข้อมูล การทบทวนวรรณกรรม การทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ ไปจนถึงการเผยแพร่ผลงาน (1 คน)

10) ควรเน้นให้บริการที่เกี่ยวข้องกับเอกสาร เช่น การค้นหาเอกสารฉบับเต็ม และตรวจสอบการลักลอบผลงานวิชาการ เป็นต้น (1 คน)

11) บทบาทการให้บริการอาจจะยังไม่เด่นเท่าการให้คำปรึกษา ดังนั้นควรมุ่งเน้นไปที่บทบาทการให้คำปรึกษามากกว่า (1 คน)

4.3.1.4 สมรรถนะของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัย (27 คน)

อาจารย์จำนวน 27 คน ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสมรรถนะของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1) สามารถให้คำปรึกษาในเรื่องสารสนเทศที่ใช้ในการทำวิจัย ตั้งแต่วิธีการสืบค้นสารสนเทศ การจัดการบรรณานุกรม และการเผยแพร่ผลงานวิจัย (8 คน)

2) ให้การสนับสนุนการวิจัยในเชิงรุกมากขึ้น พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์ให้ผู้ใช้บริการทราบถึงขอบเขตการสนับสนุนการวิจัย (7 คน)

3) ต้องรู้กว้าง รู้จริง รู้รอบ เกี่ยวกับแหล่งค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลได้ในหลายศาสตร์หลายแขนง และควรมีทักษะในการสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลต่าง ๆ เป็นอย่างดี (5 คน)

4) มีความรู้เรื่องการทำวิจัยเป็นอย่างดี (1 คน)

5) สามารถให้คำปรึกษาเกี่ยวกับเทคนิคการค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลได้เป็นอย่างดี หากประจำอยู่ในห้องสมุดคณะและห้องสมุดที่มีเอกสารเฉพาะสาขาควรมีความรู้ทางด้านนั้น ๆ อย่างลึกซึ้ง (1 คน)

6) ควรมีความรู้และความพร้อมในด้านการใช้โปรแกรมเพื่อการวิจัย (1 คน)

7) ต้องมีทั้งความรู้เชิงเทคนิคทั่วไปในการช่วยการค้นคว้าและความรู้เฉพาะด้านในการให้คำปรึกษาค้นคว้าหัวข้อเฉพาะ (1 คน)

8) สามารถให้คำแนะนำในการวิจัยตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการและควรทราบแหล่งข้อมูลหรือบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญในศาสตร์นั้น ๆ และเป็นตัวกลางในการติดต่อประสานงาน (1 คน)

9) เข้าใจขอบเขตความต้องการของผู้วิจัยในด้านการค้นหาสารสนเทศมากกว่านี้ (1 คน)

10) มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และ ด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ (1 คน)

4.3.1.5 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ (19 คน)

อาจารย์จำนวน 19 คน ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับบทบาทการสนับสนุนการวิจัยของบรรณารักษ์ ตามลำดับ ดังนี้

1) ไม่ทราบว่าบรรณารักษ์มีบทบาทในการสนับสนุนการวิจัยด้วย จึงไม่เคยใช้บริการ เพราะคิดว่าบรรณารักษ์ไม่น่าจะสามารถให้การสนับสนุนการวิจัยได้ (6 คน)

2) เนื่องจากงานวิจัยมีหลายสาขา แต่ละสาขาก็เป็นแบบเฉพาะทาง มีรูปแบบการทำวิจัย การรายงานผลการวิจัย และการนำเสนอที่ไม่เหมือนกัน โอกาสที่บรรณารักษ์จะสามารถให้คำปรึกษาจึงมีค่อนข้างน้อย เพราะว่าบรรณารักษ์ส่วนใหญ่จบการศึกษาในสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ อาจจะไม่เคยศึกษาหรือมีความรู้ในสาขาอื่นมาก่อน การให้คำปรึกษาในด้านการวิจัยจึงน่าจะเป็นไปได้ยาก ดังนั้น บรรณารักษ์ควรให้คำปรึกษาเฉพาะส่วนที่มีความเหมือนกัน เช่น การสืบค้นข้อมูล การตรวจสอบการลักลอบผลงานวิชาการ การเขียนบรรณานุกรมและการอ้างอิงในเนื้อหา เป็นต้น (6 คน)

3) บรรณารักษ์ไม่จำเป็นต้องให้คำปรึกษาแก่อาจารย์หรือนักวิจัย เพราะส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาเอก ซึ่งจะทราบวิธีการทำวิจัยในขั้นตอนต่าง ๆ แล้ว การให้คำปรึกษาจึงน่าจะเหมาะสำหรับการให้คำปรึกษาแก่นักศึกษามากกว่า (2 คน)

4) ไม่เห็นด้วยและไม่คาดหวังที่บรรณารักษ์จะเข้ามาสนับสนุนการวิจัย เนื่องจากทางมหาวิทยาลัยได้จัดให้มีหน่วยงานที่ดูแลด้านนี้โดยเฉพาะ ดังนั้น เพื่อไม่ให้หน้าที่ซ้ำซ้อน บรรณารักษ์จึงควรทำหน้าที่ให้คำปรึกษาในด้านสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยมากกว่าการให้

คำปรึกษาเกี่ยวกับกระบวนการวิจัย เพราะกระบวนการวิจัยต่าง ๆ ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ที่มีประสบการณ์ตรงในสาขานั้น ๆ น่าจะสามารถให้คำปรึกษาได้ชัดเจนกว่า (2 คน)

5) ด้วยเนื้อหาและงานวิจัยนั้นไม่ถือเป็นบทบาทที่สำคัญในการให้คำปรึกษา แต่ในส่วนของแหล่งทุนต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอก สมควรอย่างยิ่งที่จะได้รับข่าวสารที่ทันสมัยอย่างทันท่วงที (1 คน)

6) ต้องการให้มหาวิทยาลัยต่าง ๆ เป็นภาคีในการใช้ฐานข้อมูลร่วมกัน เนื่องจากฐานข้อมูลไม่เพียงพอต่อความต้องการ (1 คน)

7) บทบาทในการให้บริการทบทวนวรรณกรรมและการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย น่าจะเป็นประโยชน์ต่อนิสิต/นักศึกษาในระดับปริญญาตรีและปริญญาโท เพื่อให้สามารถดำเนินการวิจัยได้ดีมากขึ้น (1 คน)

4.3.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้เครดิตบรรณารักษ์

อาจารย์จำนวน 183 คน ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้เครดิตบรรณารักษ์ในกรณีที่บรรณารักษ์เข้ามามีส่วนช่วยให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี โดยรายละเอียดของความคิดเห็นมีดังต่อไปนี้

4.3.2.1 ให้เครดิต (149 คน)

อาจารย์จำนวน 149 คน มีความคิดเห็นว่าสมควรให้เครดิตบรรณารักษ์
ดังนี้

1) ให้เครดิตโดยการระบุในกิตติกรรมประกาศ (87 คน)

เหตุผลที่อาจารย์เห็นว่าสมควรให้เครดิตบรรณารักษ์โดยการระบุในกิตติกรรมประกาศ คือ

1) เป็นมารยาทของการทำวิจัยที่ต้องกล่าวขอบคุณผู้ที่มีส่วนช่วยให้งานวิจัยในบางส่วนประสบความสำเร็จ (81 คน)

2) การระบุชื่อบรรณารักษ์เป็นผู้ช่วยเหลือในกิตติกรรมประกาศ อาจจะช่วยส่งเสริมกำลังใจให้บรรณารักษ์ได้ตระหนักถึงความสำคัญของงานที่ส่งผลต่อความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการและสังคมโดยรวม อีกทั้งยังสามารถเก็บรวบรวมเป็นผลงานสำหรับใช้ประกอบการประเมินผลงานต่อไป แต่หากได้รับคำตอบแทนจากผู้วิจัยไปแล้วไม่จำเป็นต้องกล่าวถึง เพราะถือเป็นการว่าจ้าง (6 คน)

2) ให้เครดิตโดยการให้เป็นผู้ร่วมวิจัยหรือผู้ช่วยวิจัย (9 คน)

เหตุผลที่อาจารย์เห็นว่าสมควรให้เครดิตบรรณารักษ์โดยการให้เป็นผู้ร่วมวิจัยหรือผู้ช่วยวิจัย คือ

1) การมีส่วนร่วมในงานวิจัยไม่ว่าจะด้านใด ๆ ก็ถือว่าเป็นผู้ร่วมวิจัยคนหนึ่งเช่นกัน ซึ่งการเป็นผู้ร่วมวิจัยนี้อาจจะเป็นประโยชน์ในการพิจารณาความดีความชอบของบรรณารักษ์ (5 คน)

2) เนื่องจากบรรณารักษ์เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการสืบค้นสารสนเทศและการเผยแพร่ผลงานวิจัย ไม่ว่าจะเข้ามาช่วยเหลือในฐานะผู้ให้คำปรึกษาหรือผู้ให้บริการ โดยมีการตกลงกันกับทีมวิจัยและแบ่งสัดส่วนงานที่ชัดเจนก็ควรให้บรรณารักษ์เป็นหนึ่งในผู้ร่วมวิจัยด้วย (3 คน)

3) สมควรให้บรรณารักษ์เป็นผู้ช่วยวิจัยและมีรายได้จากการช่วยเหลืองานวิจัยเหล่านั้น (1 คน)

3) ให้เครดิตโดยการให้เป็นผู้เขียนร่วม (3 คน)

เหตุผลที่อาจารย์เห็นว่าสมควรให้เครดิตบรรณารักษ์โดยการให้เป็นผู้เขียนร่วม คือ กรณีที่บรรณารักษ์เข้ามามีส่วนร่วมค่อนข้างมากในเรื่องของการตีพิมพ์ผลงาน หรือ ทำงานที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเกินกว่า 30% ก็จะทำให้เป็นผู้เขียนร่วม

4) ให้เครดิตแต่ไม่ได้ระบุรูปแบบ (50 คน)

อาจารย์ จำนวน 50 คน เห็นสมควรให้เครดิตบรรณารักษ์แต่ไม่ได้ระบุรูปแบบว่าจะให้เครดิตในรูปแบบใด

4.3.2.2 ให้เครดิตแบบมีเงื่อนไข (31 คน)

เงื่อนไขที่อาจารย์จะนำมาพิจารณาให้เครดิตบรรณารักษ์ คือ

- 1) ขึ้นอยู่กับสัดส่วนการมีส่วนร่วมของบรรณารักษ์และลักษณะของงานที่เข้ามามีส่วนร่วมในงานวิจัย กล่าวคือ ถ้าช่วยในระดับมาก เช่น ช่วยหาวรรณกรรม เขียนโครงร่างวิจัย เก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล ถือว่ามีส่วนช่วยมาก ก็คงให้เป็นผู้ช่วยวิจัยหรือทีมวิจัยได้ แต่ถ้าช่วยในระดับน้อยถึงปานกลาง เช่น ช่วยตรวจสอบคำดัชนีผลกระทบของวารสาร หรือ ช่วยตรวจสอบการลักลอกผลงานวิชาการ ก็อาจจะกล่าวขอบคุณในกิตติกรรมประกาศ (24 คน)
- 2) การให้คำปรึกษาหรือให้บริการทั่วไปตามปกติก็อาจจะกล่าวขอบคุณหรือระบุในกิตติกรรมประกาศ แต่ถ้าหากเป็นการให้คำปรึกษาหรือให้ความช่วยเหลือด้านการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมทางสถิติ ก็อาจจะใส่ชื่อเป็นผู้เขียนร่วม ทั้งนี้ ต้องขึ้นอยู่กับปริมาณงานที่เข้ามามีส่วนร่วมด้วย (2 คน)
- 3) ต้องพิจารณาการมีส่วนร่วมก่อนว่าจะสามารถให้เครดิตได้ในระดับใด เพราะประการแรก คือ ไม่สามารถใส่เป็นชื่อผู้ร่วมวิจัยได้ถ้าไม่ได้เป็นผู้ร่วมวิจัยในโครงการ และประการที่สอง คือ ถ้าเป็นไปได้ก็จะเขียนขอบคุณในกิตติกรรมประกาศมากกว่า (1 คน)
- 4) ขึ้นอยู่กับภาระงานของบรรณารักษ์ หากการช่วยเหลือเป็นหน้าที่ส่วนหนึ่งของภาระงานอยู่แล้วก็ไม่จำเป็นต้องให้เครดิต เพราะไม่ได้สังเคราะห์วรรณกรรมหรือมีส่วนในขั้นตอนการทำวิจัย แต่ถ้ามีส่วนเกี่ยวข้องกับการเผยแพร่วรรณกรรม การทบทวนวรรณกรรมอย่าง เป็นระบบก็เห็นสมควรให้เครดิต (1 คน)

5) ต้องดูว่าบรรณารักษ์เข้ามามีส่วนร่วมในด้านใด ถ้าช่วยตรวจสอบรูปแบบบรรณานุกรม ซึ่งไม่มีความเกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิจัยก็ไม่สมควรให้เครดิตในการเป็นผู้แต่งร่วม แต่อาจจะกล่าวถึงในกิตติกรรมประกาศ แต่ถ้ามีบทบาทหน้าที่ที่มีผลกับเนื้อหาวิจัย เช่น มีการเรียบเรียง วิเคราะห์ และมีส่วนร่วมในการจัดเกลาเนื้อหาในส่วนของบททวนวรรณกรรมก็สมควรได้รับเครดิตเป็นผู้แต่งร่วม (1 คน)

6) ขึ้นอยู่กับการมีส่วนร่วม ถ้าหากมีส่วนร่วมมากและตกลงกันตั้งแต่แรกก็สามารถให้เครดิตได้ (1 คน)

7) กรณีแนะนำการให้บริการค้นหาข้อมูลต่าง ๆ ก็ยังไม่ควรให้เครดิต แต่ถ้าบรรณารักษ์สามารถแนะนำให้ได้ข้อมูลมากกว่านั้น เช่น แนะนำงานวิจัยใหม่ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อวิจัยได้เป็นอย่างดีก็สมควรให้เครดิตโดยการกล่าวขอบคุณในกิตติกรรมประกาศ (1 คน)

4.3.2.3 ไม่ให้เครดิต (3 คน)

อาจารย์จำนวน 3 คน มีความคิดเห็นที่ไม่จำเป็นต้องให้เครดิตบรรณารักษ์ในกรณีที่เข้ามามีส่วนช่วยในงานวิจัย ดังนี้

1) ไม่จำเป็นต้องให้เครดิตเพราะเป็นการบริการจากห้องสมุด ซึ่งบรรณารักษ์มีหน้าที่ในการสนับสนุนการค้นคว้าและวิจัยอยู่แล้ว (2 คน)

2) อาจจะไม่ได้ให้เครดิตในส่วนของงานวิจัย แต่จะทำบันทึกถึงผู้บังคับบัญชาระดับสูงของห้องสมุด เพื่อเป็นการประเมินคุณภาพการทำงาน ซึ่งจะส่งผลต่อการปรับขึ้นเงินเดือน (1 คน)

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทนี้เป็นการเสนอผลการวิจัย เรื่อง ความคาดหวังของอาจารย์มหาวิทยาลัยที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัย ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมติฐานของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน ข้อเสนอแนะ และแนวทางสำหรับการวิจัยในอนาคต ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความคาดหวังของอาจารย์มหาวิทยาลัยที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัยในห้องสมุดมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติด้านการให้คำปรึกษาและการให้บริการ

5.2 สมมติฐานของการวิจัย

อาจารย์มหาวิทยาลัยคาดหวังต่อบทบาทของบรรณารักษ์ด้านการทบทวนวรรณกรรมและด้านการให้บริการสืบค้นสารสนเทศในระดับมาก

5.3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ อาจารย์ประจำที่มีอายุการทำงานไม่เกิน 3 ปี หรือได้รับการบรรจุใหม่ระหว่าง พ.ศ. 2556–2558 ซึ่งยังไม่มีตำแหน่งทางวิชาการ จากมหาวิทยาลัยแห่งชาติ 9 แห่ง จำนวนทั้งสิ้น 1,684 คน และได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 339 คน เนื่องจากไม่สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างของมหาวิทยาลัยมหิดล จึงได้ทำการคำนวณหากลุ่มตัวอย่างอีกครั้ง ทำให้คงเหลือมหาวิทยาลัยวิจัย 8 แห่ง ประชากรจำนวน 1,370 คน และได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 322 คน

ผลปรากฏว่า จากแบบสอบถามที่ส่งไปจำนวน 322 ชุด ได้รับตอบกลับคืนมาจำนวน 226 ชุด (ร้อยละ 70.18) โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคาดหวังของอาจารย์ที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัย
ในบทบาทการให้คำปรึกษา และ บทบาทการให้บริการ ได้แก่

- 1) ความคาดหวังของอาจารย์ที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัยในภาพรวม
- 2) ความคาดหวังของอาจารย์ที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัยด้านการให้คำปรึกษา
- 3) ความคาดหวังของอาจารย์ที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัยด้านการให้บริการ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัย และ
ความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้เครดิตบรรณารักษ์

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งผลการวิจัยสามารถสรุปและอภิปรายได้ดังนี้

5.4 สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

5.4.1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากผลการศึกษา พบว่า อาจารย์ที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 226 คน จำแนกเป็นอาจารย์ในกลุ่มสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 98 คน (ร้อยละ 43.37) กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 78 คน (ร้อยละ 34.51) และกลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ จำนวน 50 คน (ร้อยละ 22.12)

เมื่อจำแนกตามประสบการณ์การใช้บริการสนับสนุนการวิจัย พบว่า อาจารย์ที่ไม่เคยใช้บริการมีจำนวน 143 คน (ร้อยละ 63.27) และมีผู้ที่เคยใช้บริการ จำนวน 83 คน (ร้อยละ 36.73)

เมื่อพิจารณาจากประสบการณ์การใช้บริการ พบว่า จากผู้เคยใช้ 83 คน เคยขอรับคำปรึกษาในเรื่องเทคนิคการสืบค้นและวิธีการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศต่าง ๆ มากที่สุด (24 คน) และเคยขอรับบริการในเรื่องการสืบค้นสารสนเทศและดาวน์โหลดเอกสารฉบับเต็มมากที่สุด (14 คน) จะเห็นได้ว่า อาจารย์ที่เคยมีประสบการณ์การใช้บริการจำนวนมากที่สุดจะขอรับคำปรึกษาและขอรับบริการจากบรรณารักษ์ในเรื่องการสืบค้นสารสนเทศ (Swinkels, Briddont, and Hall 2006)

5.4.2 ความคาดหวังของอาจารย์ที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัย ในบทบาทการให้คำปรึกษา และ บทบาทการให้บริการ

จากการศึกษาความคาดหวังของอาจารย์ที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัย สามารถสรุปได้ดังนี้

5.4.2.1 ความคาดหวังของอาจารย์ที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการ สนับสนุนการวิจัยในภาพรวม

ผลการศึกษาความคาดหวังต่อบทบาทในการให้คำปรึกษาและบทบาทในการให้บริการในภาพรวม พบว่า อาจารย์ จำนวน 226 คน มีความคาดหวังต่อบทบาทในการให้คำปรึกษา ($\bar{X}=3.17$, $SD=0.89$, $f=226$) และบทบาทในการให้บริการ ($\bar{X}=3.33$, $SD=0.95$, $f=224$) อยู่ในระดับปานกลาง

1) ความคาดหวังของอาจารย์จำแนกตามประสบการณ์การใช้บริการ สนับสนุนการวิจัย

จากการศึกษาความคาดหวังของอาจารย์ที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัย จำแนกตามประสบการณ์การใช้บริการสนับสนุนการวิจัย (ตารางที่ 6) พบว่า ทั้งอาจารย์ที่เคยใช้บริการและไม่เคยใช้บริการมีค่าเฉลี่ยความคาดหวังต่อการสนับสนุนการวิจัยด้านบทบาทในการให้บริการมากกว่าบทบาทในการให้คำปรึกษา และเป็นที่น่าสนใจว่า อาจารย์ที่เคยมีประสบการณ์การใช้บริการมีความคาดหวังต่อบทบาทการให้บริการ ($\bar{X}=3.44$, $SD=0.84$, $f=81$) มากกว่าอาจารย์ที่ไม่เคยใช้บริการ ($\bar{X}=3.28$, $SD=1.00$, $f=143$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอาจารย์ที่เคยใช้บริการทราบว่าบรรณารักษ์สามารถช่วยสนับสนุนการวิจัยในเรื่องต่าง ๆ ได้ ภายหลังจากที่เคยใช้บริการมาแล้ว ส่วนอาจารย์ที่ไม่เคยใช้บริการมีความคาดหวังต่อบทบาทการสนับสนุนการวิจัยน้อยกว่าอาจารย์ที่เคยใช้บริการนั้น อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามบางคนได้แสดงความคิดเห็นในส่วนของข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัยว่า เนื่องจากมหาวิทยาลัยมีหน่วยงานสนับสนุนการวิจัยโดยตรงอยู่แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องใช้บริการจากบรรณารักษ์ อีกทั้งยังคิดว่าบรรณารักษ์ไม่น่าจะสามารถให้การสนับสนุนการวิจัยได้ เพราะมีประสบการณ์ด้านการทำวิจัยน้อย จึงไม่มีความรู้ความเข้าใจที่ลึกซึ้งซึ่งเกี่ยวกับการทำวิจัย รวมถึงอาจารย์และนักวิจัยส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาเอกมีประสบการณ์ด้านการทำวิจัยมาบ้างแล้ว

2) ความคาดหวังของอาจารย์จำแนกตามกลุ่มสาขา

จากการศึกษาความคาดหวังของอาจารย์ที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัย เมื่อจำแนกตามกลุ่มสาขา (ตารางที่ 7) พบว่า อาจารย์ในทุกกลุ่มสาขา มีความคาดหวังในด้านการให้บริการมากกว่าการให้คำปรึกษา ซึ่งค่าเฉลี่ยความคาดหวังในด้านการบริการของอาจารย์กลุ่มสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มากที่สุด ($\bar{X}=3.46$, $SD=0.93$, $f=98$) รองลงมาคือ กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ($\bar{X}=3.25$, $SD=1.03$, $f=76$) และ กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ($\bar{X}=3.21$, $SD=0.84$, $f=50$) ตามลำดับ สำหรับความคาดหวังในด้านการให้คำปรึกษานั้น พบว่า ค่าเฉลี่ยความคาดหวังในด้านการให้คำปรึกษาของอาจารย์กลุ่มสาขามนุษยศาสตร์และ

สังคมศาสตร์มากที่สุด ($\bar{X}=3.30$, $SD=0.86$, $f=98$) รองลงมา คือ กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ($\bar{X}=3.07$, $SD=0.80$, $f=50$) และกลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ($\bar{X}=3.06$, $SD=0.98$, $f=78$) ตามลำดับ

สาเหตุที่อาจารย์แต่ละสาขามีความคาดหวังด้านการให้บริการมากกว่าการให้คำปรึกษานั้นอาจเป็นเพราะว่า บรรณารักษ์สามารถช่วยลดระยะเวลาในการทำวิจัยได้ในบางขั้นตอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในขั้นตอนสืบค้นสารสนเทศ การนำส่งเอกสาร และการเผยแพร่ผลงานวิจัย ส่วนในด้านการให้คำปรึกษานั้น อาจารย์อาจจะมองว่า การวิจัยมีมากมายหลายสาขา ซึ่งแต่ละสาขามีรูปแบบการทำวิจัย การรายงานผลการวิจัย และการนำเสนอที่ไม่เหมือนกัน โดยเฉพาะการวิจัยในกลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ และ กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ในขณะที่บรรณารักษ์ส่วนใหญ่จบการศึกษาในสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ อาจารย์จึงไม่คาดหวังว่าบรรณารักษ์จะสามารถสนับสนุนในการให้คำปรึกษาได้

5.4.2.2 ความคาดหวังของอาจารย์ที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัย ด้านการให้คำปรึกษา

จากการศึกษาความคาดหวังของอาจารย์ที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัยด้านการให้คำปรึกษา มีผลสรุปดังนี้

1) ความคาดหวังด้านการให้คำปรึกษาโดยรวม

ผลการศึกษาความคาดหวังของอาจารย์ที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัยด้านการให้คำปรึกษาโดยรวม (ตารางที่ 8) พบว่า อาจารย์ จำนวน 226 คน มีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ซึ่งเรื่องที่อาจารย์มีความคาดหวังอยู่ในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การแนะนำเทคนิคการสืบค้นสารสนเทศ ($\bar{X}=4.17$, $SD=1.11$, $f=226$)

จากผลการศึกษาที่พบว่า เรื่องที่อาจารย์มีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การแนะนำเทคนิคการสืบค้นสารสนเทศ อาจเป็นเพราะอาจารย์เห็นว่า บทบาทดังกล่าวนี้เป็นบทบาทที่บรรณารักษ์ควรทำ ดังเช่นผลการศึกษาของ กิตติยา สุทธิประภา และ สมาน ลอยฟ้า (2557) ที่พบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ของ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มีความเห็นว่า บทบาทที่ห้องสมุดควรดำเนินการสนับสนุนการวิจัยมากที่สุด คือ การแนะนำการใช้ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์และเทคนิคการสืบค้นสารสนเทศ

ส่วนเรื่องที่อาจารย์คาดหวังในระดับน้อย ได้แก่ การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับ แหล่งทุน/แหล่งสนับสนุนทุนวิจัย ($\bar{X}=2.49$, $SD=1.28$, $f=226$) การวิเคราะห์ข้อมูล ($\bar{X}=2.41$, $SD=1.25$, $f=226$) การพัฒนาเค้าโครงร่างวิจัย ($\bar{X}=2.29$, $SD=1.21$, $f=226$) และการเขียนเค้าโครงร่างวิจัย ($\bar{X}=2.27$, $SD=1.19$, $f=226$) สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Research Information Network (2010) ที่พบว่า นักวิจัยให้ความสนใจในการขอคำปรึกษาในเรื่องของแหล่งทุนวิจัย/แหล่งสนับสนุนทุนวิจัยน้อย เนื่องจากนักวิจัยมั่นใจในความสามารถของตนเองว่าสามารถหาแหล่งทุนที่ทันสมัยได้ด้วยตนเอง ส่วนในเรื่องของการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับเค้าโครงร่างวิจัยนั้น ถึงแม้ว่านักวิจัยจะคาดหวังในเรื่องนี้น้อย แต่อย่างไรก็ตาม ยังมีนักวิจัยของมหาวิทยาลัยในแอฟริกาใต้ที่ยังคงต้องการให้ห้องสมุดมีบทบาทในการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับหัวข้อการวิจัยและการเขียนเค้าโครงร่างการวิจัยอยู่ (Hart and Kleinveldt 2011)

เมื่อพิจารณาในเรื่องการทบทวนวรรณกรรมโดยภาพรวม ($\bar{X}=2.79$, $SD=1.18$, $f=226$) พบว่า อาจารย์มีความคาดหวังในเรื่องการทบทวนวรรณกรรมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความคาดหวังในเรื่องต่าง ๆ อยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดในเรื่องการรวบรวมวรรณกรรม ($\bar{X}=3.06$, $SD=1.29$, $f=226$) **ผลการศึกษาครั้งนี้ จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานในส่วนที่ว่า อาจารย์มหาวิทยาลัยคาดหวังต่อบทบาทของบรรณารักษ์ด้านการทบทวนวรรณกรรมในระดับมาก** ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอาจารย์เห็นว่า การวิจัยในสาขาต่าง ๆ นั้น มีเนื้อหาเฉพาะทางที่ผู้ที่เกี่ยวข้องหรือมีประสบการณ์ตรงในแต่ละสาขาเท่านั้นที่จะสามารถเข้าใจได้ลึกซึ้งและสามารถให้คำปรึกษาได้มากกว่าบรรณารักษ์ อย่างไรก็ตาม เหตุที่นักวิจัยยังต้องการให้ห้องสมุดมีบริการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการทบทวนวรรณกรรม (Hart and Kleinveldt 2011) อาจเป็นเพราะ

นักวิจัยเห็นว่าบรรณารักษ์เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ทำให้การทบทวนวรรณกรรมประสบความสำเร็จยิ่งขึ้น (Swinkels, Briddont, and Hall 2006)

เมื่อพิจารณาในเรื่องการเผยแพร่ผลงานวิจัย พบว่า อาจารย์มีความคาดหวังในเรื่องต่าง ๆ ทั้งในระดับมากและระดับปานกลาง โดยเรื่องที่อาจารย์มีความคาดหวังอยู่ในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การนำส่ง/นำเข้าผลงานวิจัยสู่คลังสถาบัน ($\bar{X}=3.65$, $SD=1.26$, $f=226$) ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะต้องการเผยแพร่ผลงานของตนเองให้สามารถเข้าถึงได้ง่ายและใช้งานได้ในระยะยาว (Kim 2011)

2) ความคาดหวังด้านการให้คำปรึกษา จำแนกตามประสบการณ์

จากการศึกษาความคาดหวังของอาจารย์ที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัยด้านการให้คำปรึกษา เมื่อจำแนกตามประสบการณ์การใช้บริการ (ตารางที่ 8) พบว่า ทั้งอาจารย์ที่เคยใช้บริการและไม่เคยใช้บริการมีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ซึ่งเรื่องที่อาจารย์ทั้งสองกลุ่มมีความคาดหวังในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การแนะนำเทคนิคการสืบค้นสารสนเทศ ($\bar{X}=4.35$, $SD=0.90$, $f=83$ และ $\bar{X}=4.06$, $SD=1.21$, $f=143$ ตามลำดับ)

เมื่อพิจารณาในเรื่องการทบทวนวรรณกรรม พบว่า ทั้งอาจารย์ที่เคยใช้บริการและไม่เคยใช้บริการมีความคาดหวังในเรื่องต่าง ๆ อยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด ซึ่งเรื่องที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การรวบรวมวรรณกรรม ($\bar{X}=3.17$, $SD=1.27$, $f=83$ และ $\bar{X}=2.99$, $SD=1.30$, $f=143$ ตามลำดับ)

เมื่อพิจารณาในเรื่องการเผยแพร่ผลงานวิจัย พบว่า ทั้งอาจารย์ที่เคยใช้บริการและไม่เคยใช้บริการมีความคาดหวังในเรื่องต่าง ๆ อยู่ในระดับมากและระดับปานกลาง สำหรับเรื่องที่อาจารย์มีความคาดหวังอยู่ในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยสูงสุดนั้น พบว่า มีความแตกต่างกัน โดยเรื่องที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสำหรับกลุ่มอาจารย์ที่เคยใช้บริการ คือ การตรวจสอบคุณภาพวารสาร

($\bar{X}=3.65$, $SD=1.32$, $f=83$) ส่วนเรื่องที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสำหรับกลุ่มอาจารย์ที่ไม่เคยใช้บริการ คือ การนำส่ง/นำเข้าผลงานวิจัยสู่คลังสถาบัน ($\bar{X}=3.67$, $SD=1.24$, $f=143$)

3) ความคาดหวังด้านการให้คำปรึกษา จำแนกตามกลุ่มสาขา

จากการศึกษาความคาดหวังของอาจารย์ที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัยด้านการให้คำปรึกษา เมื่อจำแนกตามกลุ่มสาขา (ตารางที่ 9) พบว่า อาจารย์ในกลุ่มสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย

เมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มสาขา พบว่า อาจารย์กลุ่มสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และกลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มีความคาดหวังด้านการให้คำปรึกษาอยู่ในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเหมือนกันในเรื่องการแนะนำเทคนิคการสืบค้นสารสนเทศ ($\bar{X}=4.36$, $SD=0.93$, $f=98$ และ $\bar{X}=4.20$, $SD=1.03$, $f=50$ ตามลำดับ) ส่วนอาจารย์กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีค่าเฉลี่ยสูงสุดในเรื่องการแนะนำการใช้โปรแกรมตรวจสอบการลักลอกผลงานวิชาการ ($\bar{X}=4.04$, $SD=1.13$, $f=78$)

เมื่อพิจารณาในเรื่องการทบทวนวรรณกรรม พบว่า อาจารย์กลุ่มสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ และกลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีความคาดหวังในเรื่องต่าง ๆ อยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด ซึ่งเรื่องที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การรวบรวมวรรณกรรม ($\bar{X}=3.13$, $SD=1.32$, $f=98$; $\bar{X}=3.04$, $SD=1.21$, $f=50$; $\bar{X}=2.97$, $SD=1.30$, $f=78$ ตามลำดับ)

เมื่อพิจารณาในเรื่องการเผยแพร่ผลงานวิจัย พบว่า อาจารย์กลุ่มสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มีความคาดหวังในเรื่องต่าง ๆ อยู่ในระดับมาก และ ระดับปานกลาง แต่เรื่องที่อาจารย์มีความคาดหวังอยู่ในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเหมือนกันในเรื่องการนำส่ง/นำเข้าผลงานวิจัยสู่คลัง

สถาบัน ($\bar{X}=3.69$, $SD=1.33$, $f=98$; $\bar{X}=3.63$, $SD=1.27$, $f=78$; $\bar{X}=3.60$, $SD=1.14$, $f=50$ ตามลำดับ) นอกจากนี้ อาจารย์กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพยังมีเรื่องที่คาดหวังอยู่ในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่เท่ากัน คือ การตรวจสอบคุณภาพวารสาร ($\bar{X}=3.60$, $SD=1.20$, $f=50$) ทั้งนี้ เนื่องจากจำนวนการตีพิมพ์ผลงานวิจัยในวารสารวิชาการที่มีคุณภาพระดับชาติหรือระดับนานาชาติถูกกำหนดให้เป็นตัวชี้วัดคุณภาพการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา ด้วยเหตุนี้ อาจารย์ในกลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และ กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพจึงมีความคาดหวังด้านการให้คำปรึกษาในเรื่องการตรวจสอบคุณภาพวารสารในระดับมาก

5.4.2.3 ความคาดหวังของอาจารย์ที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัย ด้านการให้บริการ

จากการศึกษาความคาดหวังของอาจารย์ที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัยด้านการให้บริการ มีผลสรุปดังนี้

1) ความคาดหวังด้านการให้บริการโดยรวม

ผลการศึกษาความคาดหวังของอาจารย์ที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัยด้านการให้บริการโดยรวม (ตารางที่ 10) พบว่า อาจารย์มีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ซึ่งเรื่องที่อาจารย์มีความคาดหวังอยู่ในระดับมากและเรื่องที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสืบค้นสารสนเทศ ($\bar{X}=4.07$, $SD=1.16$, $f=225$) ซึ่งผลการศึกษารั้งนี้ปฏิบัติตามสมมติฐานในส่วนที่ว่า อาจารย์มหาวิทยาลัยคาดหวังต่อบทบาทของบรรณารักษ์ด้านการให้บริการสืบค้นสารสนเทศในระดับมาก เนื่องจากการให้บริการสืบค้นสารสนเทศเป็นกระบวนการที่สำคัญในการทำวิจัย ซึ่งบรรณารักษ์มักจะได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญในด้านนี้ (Swinkels, Briddont, and Hall 2006) และการให้บริการสืบค้นสารสนเทศอาจช่วยลดภาระและระยะเวลาในการทำวิจัยได้ในระดับหนึ่ง ดังนั้น อาจารย์จึงคาดหวังในบทบาทการให้บริการสืบค้นสารสนเทศอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับกับผลการวิจัยของพรชนิตว์ สีนาราช และคณะ (2557) ที่พบว่า อาจารย์และ

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาคาดหวังให้ห้องสมุดมีบริการค้นหาข้อมูลจากฐานข้อมูลต่าง ๆ โดยบรรณารักษ์เป็นผู้ดำเนินการให้

เมื่อพิจารณาในเรื่องการนำส่งเอกสาร พบว่า อาจารย์มีความคาดหวังในการนำส่งเอกสารอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.67$, $SD=1.14$, $f=225$) และมีความคาดหวังในเรื่องเอกสารรูปแบบต่าง ๆ อยู่ในระดับมากทั้งหมด โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดในเรื่องสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{X}=3.73$, $SD=1.20$, $f=225$) ซึ่งอาจเป็นเพราะว่า ปัจจุบันเอกสารในรูปแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์สามารถเข้าถึงได้ง่ายมีจำนวนมากและมาจากแหล่งสารสนเทศที่หลากหลาย สามารถนำมาใช้ได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว อย่างไรก็ตาม ผู้อำนวยการ หัวหน้ากลุ่มภารกิจ และบรรณารักษ์ประจำห้องสมุดคณะที่สังกัดสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มีความเห็นว่า ห้องสมุดควรมีบริการนำส่งสารสนเทศควบคู่ไปกับการให้บริการสืบค้นและรวบรวมสารสนเทศตามที่นักวิจัยร้องขอด้วย (วารสารณัฏ จันทาคัต 2555)

เมื่อพิจารณาในเรื่องการทบทวนวรรณกรรม พบว่า อาจารย์มีความคาดหวังอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดในเรื่องการรวบรวมวรรณกรรม ($\bar{X}=3.05$, $SD=1.31$, $f=225$) **ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ไม่เป็นไปตามสมมติฐานในส่วนที่ว่า อาจารย์มหาวิทยาลัยคาดหวังต่อบทบาทของบรรณารักษ์ด้านการทบทวนวรรณกรรมในระดับมาก** ทั้งนี้ อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถาม 1 คนได้แสดงความคิดเห็นว่า บรรณารักษ์ไม่สามารถช่วยสนับสนุนการวิจัยในเรื่องการให้บริการทบทวนวรรณกรรมให้แก่อาจารย์ได้ แต่บริการนี้อาจจะเป็นประโยชน์ต่อนิสิต/นักศึกษาในระดับปริญญาตรีและปริญญาโทมากกว่า เพื่อให้สามารถดำเนินการวิจัยได้ดีมากขึ้น ดังที่ปรากฏในส่วนของข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัย แม้ว่าอาจารย์ไม่คาดหวังต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการทบทวนวรรณกรรมในระดับมากดังที่กล่าวมาข้างต้น แต่อาจารย์ยังต้องการให้บรรณารักษ์มีบทบาทในการทบทวนวรรณกรรม โดยเสนอว่า ควรเพิ่มบทบาทการให้บริการทบทวนวรรณกรรมให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น อีกทั้งควรให้บริการช่วยเหลือในทุกกระบวนการของการทบทวนวรรณกรรม เพื่อจะได้ช่วยแบ่งเบาภาระและลดระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย โดยเฉพาะในส่วนของการรวบรวมวรรณกรรม นอกจากนี้ ยังได้เสนอแนะให้บรรณารักษ์มีบทบาทในการคัดเลือก จัดเก็บ รวบรวมผลงานวิจัย พร้อมทั้งสังเคราะห์วรรณกรรมอย่างเป็นระบบในขั้นต้น เพื่อให้ง่ายและรวดเร็วต่อการนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป อย่างไรก็ตาม บทบาท

การทบทวนวรรณกรรมก็จัดว่าเป็นบทบาทที่สำคัญอีกบทบาทหนึ่งของบรรณารักษ์ ดังปรากฏในผลการวิจัยของ Swinkels, Briddont, and Hall (2006) ที่พบว่า นักวิจัยในด้านกายภาพบำบัดยอมรับว่าบรรณารักษ์เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการทบทวนวรรณกรรม โดยเฉพาะบทบาทสำคัญในขั้นตอนการสืบค้นสารสนเทศเพื่อรวบรวมวรรณกรรม เช่นเดียวกับกับผลการวิจัยของ Crum and Cooper (2013) ที่พบว่า บทบาทที่เกิดขึ้นใหม่ในวงการบรรณารักษ์ห้องสมุดชีวการแพทย์ (Biomedical Libraries) คือ บทบาทในการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ แม้ว่าบรรณารักษ์จะไม่สามารถเข้าร่วมการวิจัยได้ในทุกขั้นตอนก็ตาม แต่นักวิจัยในสาขานี้ยอมรับว่ามีความจำเป็นที่จะต้องมีการวิจัยไว้คอยให้การช่วยเหลือและสนับสนุนอย่างน้อยก็ในเรื่องการรวบรวมวรรณกรรม นอกจากนี้ ผลการวิจัยของ Murphy and Boden (2015) พบว่า บรรณารักษ์ส่วนหนึ่งเคยมีส่วนร่วมในการทบทวนวรรณกรรมมาแล้วหลายครั้ง ซึ่งมีทั้งการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการวิจัยและการเป็นส่วนหนึ่งของทีมวิจัย ในอนาคตจึงอาจเป็นไปได้ว่าบรรณารักษ์จะได้รับการยอมรับให้เข้ามามีบทบาทในการทบทวนวรรณกรรมมากยิ่งขึ้น

เมื่อพิจารณาในเรื่องการเผยแพร่ผลงานวิจัย พบว่า อาจารย์มีความคาดหวังในเรื่องต่าง ๆ อยู่ในระดับมากเกือบทั้งหมด โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดในเรื่องการนำส่ง/นำเข้าผลงานวิจัยสู่คลังสถาบัน ($\bar{X}=3.76$, $SD=1.28$, $f=225$) บทบาทในเรื่องการพัฒนาคลังสถาบันนี้จะเห็นได้จากงานวิจัยของ Richardson et al. (2012) พบว่า การสนับสนุนการวิจัยที่เป็นจุดแข็งของห้องสมุดมหาวิทยาลัยในรัฐควีนส์แลนด์ที่เกี่ยวข้องกับการเผยแพร่ผลงานวิจัยเรื่องหนึ่ง คือ การพัฒนาคลังสถาบันเพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัย

2) ความคาดหวังด้านการให้บริการ จำแนกตามประสบการณ์

จากการศึกษาความคาดหวังของอาจารย์ที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัยด้านการให้บริการ เมื่อจำแนกตามประสบการณ์การให้บริการ (ตารางที่ 10) พบว่า อาจารย์ที่เคยใช้บริการมีความคาดหวังอยู่ในระดับมากและและมีค่าเฉลี่ยสูงสุดในเรื่องการให้บริการสืบค้นสารสนเทศ ($\bar{X}=4.26$, $SD=0.93$, $f=82$) เช่นเดียวกับกับอาจารย์ที่ไม่เคยใช้บริการ ($\bar{X}=3.96$, $SD=1.27$, $f=143$)

เมื่อพิจารณาในเรื่องการนำส่งเอกสาร พบว่า ทั้งอาจารย์กลุ่มที่เคยใช้บริการและไม่เคยใช้บริการมีความคาดหวังในการนำส่งเอกสารรูปแบบต่าง ๆ อยู่ในระดับมากทั้งหมด และรูปแบบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{X}=3.78$, $SD=1.19$, $f=82$; $\bar{X}=3.70$, $SD=1.20$, $f=143$ ตามลำดับ) รองลงมา คือ สิ่งพิมพ์ที่เป็นรูปเล่ม ($\bar{X}=3.73$, $SD=1.14$, $f=82$; $\bar{X}=3.64$, $SD=1.21$, $f=143$ ตามลำดับ) ซึ่งค่าเฉลี่ยของการนำส่งเอกสารทั้งสองรูปแบบใกล้เคียงกัน

เมื่อพิจารณาในเรื่องการทบทวนวรรณกรรม พบว่า อาจารย์ทั้งกลุ่มที่เคยใช้บริการและกลุ่มที่ไม่เคยใช้บริการมีความคาดหวังอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด ($\bar{X}=2.91$, $SD=1.11$, $f=82$ และ $\bar{X}=2.76$, $SD=1.23$, $f=143$ ตามลำดับ) ซึ่งเรื่องที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การรวบรวมวรรณกรรม ($\bar{X}=3.11$, $SD=1.24$, $f=82$ และ $\bar{X}=3.01$, $SD=1.35$, $f=143$ ตามลำดับ) ทั้งนี้ งานวิจัยของ Swinkels, Briddont, and Hall (2006) ได้ระบุว่า ในกระบวนการทบทวนวรรณกรรมนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำงานร่วมกันกับบรรณารักษ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในขั้นตอนการรวบรวมวรรณกรรม เนื่องจากบรรณารักษ์เป็นผู้เชี่ยวชาญในด้านกลยุทธ์การสืบค้นสารสนเทศ จึงสามารถรวบรวมและคัดเลือกวรรณกรรมหรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ส่วนเรื่องการเผยแพร่ผลงานวิจัยนั้น พบว่า ทั้งอาจารย์กลุ่มที่เคยใช้บริการและกลุ่มที่ไม่เคยใช้บริการมีความคาดหวังอยู่ในระดับมากและระดับปานกลาง ซึ่งเรื่องที่อาจารย์มีความคาดหวังอยู่ในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การนำส่ง/นำเข้าผลงานวิจัยสู่คลังสถาบัน ($\bar{X}=3.88$, $SD=1.21$, $f=82$ และ $\bar{X}=3.69$, $SD=1.32$, $f=143$ ตามลำดับ)

3) ความคาดหวังด้านการให้บริการ จำแนกตามกลุ่มสาขา

จากการศึกษาความคาดหวังของอาจารย์ที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัยด้านการให้บริการ เมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มสาขา (ตารางที่ 11) พบว่า อาจารย์กลุ่มสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีความคาดหวังด้านการให้บริการอยู่ในระดับมากและระดับปานกลาง ส่วนกลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ และ กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีความคาดหวังด้านการให้บริการอยู่ทั้งในระดับมาก ระดับปานกลาง และ ระดับน้อย โดยเรื่องที่มี

ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสืบค้นสารสนเทศ ($\bar{X}=4.19$, $SD=1.07$, $f=98$; $\bar{X}=4.12$, $SD=1.02$, $f=50$ และ $\bar{X}=3.87$, $SD=1.33$, $f=77$ ตามลำดับ) นอกจากนี้ยังพบว่า อาจารย์กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีเรื่องที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและเท่ากัน 2 เรื่อง คือ การสืบค้นสารสนเทศ ($\bar{X}=3.87$, $SD=1.33$, $f=77$) และ การตรวจสอบการลักลอบผลงานวิชาการ ($\bar{X}=3.87$, $SD=1.31$, $f=77$)

เมื่อพิจารณาในเรื่องการนำส่งเอกสาร พบว่า อาจารย์ทั้งกลุ่มสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มีความคาดหวังเกี่ยวกับการนำส่งเอกสารอยู่ในระดับมากทั้งหมด ($\bar{X}=3.70$, $SD=1.11$, $f=98$; $\bar{X}=3.64$, $SD=1.22$, $f=77$ และ $\bar{X}=3.62$, $SD=1.12$, $f=50$ ตามลำดับ) โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดในเรื่องสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{X}=3.79$, $SD=1.17$, $f=98$; $\bar{X}=3.70$, $SD=1.27$, $f=77$ และ $\bar{X}=3.66$, $SD=1.15$, $f=50$ ตามลำดับ)

เมื่อพิจารณาในเรื่องการทบทวนวรรณกรรม พบว่า อาจารย์กลุ่มสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และ กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีความคาดหวังในเรื่องต่าง ๆ อยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด ส่วนอาจารย์ในกลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีความคาดหวังในเรื่องดังกล่าวอยู่ในระดับปานกลางและระดับน้อย ซึ่งเรื่องที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การรวบรวมวรรณกรรม ($\bar{X}=3.28$, $SD=1.28$, $f=98$; $\bar{X}=2.97$, $SD=1.35$, $f=77$ และ $\bar{X}=2.72$, $SD=1.25$, $f=50$ ตามลำดับ) ทั้งนี้ เป็นที่น่าสังเกตว่า อาจารย์กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีความคาดหวังในเรื่องต่าง ๆ ในระดับปานกลางเพียงเรื่องเดียว คือ การรวบรวมวรรณกรรม ($\bar{X}=2.72$, $SD=1.25$, $f=50$) ส่วนเรื่องอื่น ๆ มีความคาดหวังอยู่ในระดับน้อย ซึ่งได้แก่ การทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ ($\bar{X}=2.48$, $SD=1.27$, $f=50$) การสังเคราะห์วรรณกรรม ($\bar{X}=2.46$, $SD=1.11$, $f=50$) และการเขียนทบทวนวรรณกรรม ($\bar{X}=2.42$, $SD=1.27$, $f=50$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาในเรื่องการเผยแพร่ผลงานวิจัย พบว่า อาจารย์กลุ่มสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีความคาดหวังในเรื่องต่าง ๆ อยู่ในระดับมากเกือบทั้งหมด ส่วนอาจารย์ในกลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และ กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มีความคาดหวังในระดับมากและระดับปานกลาง โดยเรื่องที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดนั้นแตกต่างกัน ซึ่งกลุ่มสาขามนุษยศาสตร์

และสังคมศาสตร์ และ กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีค่าเฉลี่ยความคาดหวังสูงสุดในเรื่อง การนำส่ง/นำเข้าผลงานวิจัยสู่คลังสถาบัน ($\bar{X}=3.91$, $SD=1.28$, $f=98$ และ $\bar{X}=3.74$, $SD=1.26$, $f=77$ ตามลำดับ) แต่อาจารย์กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีค่าเฉลี่ยความคาดหวังสูงสุดในเรื่อง การตรวจสอบคุณภาพวารสาร ($\bar{X}=3.58$, $SD=1.20$, $f=50$)

5.4.3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัย และความคิดเห็น เกี่ยวกับการให้เครดิตบรรณารักษ์

จากผลการศึกษาความคาดหวังของอาจารย์มหาวิทยาลัย จำนวน 8 แห่ง พบว่า อาจารย์จำนวน 122 คน ได้ให้ข้อเสนอแนะและความคิดเห็น โดยจำแนกออกเป็น 2 ประเด็น คือ บทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัย และ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้เครดิตบรรณารักษ์ โดยเรียงลำดับตามจำนวนผู้เสนอแนะ และเป็นข้อเสนอแนะที่มีผู้เสนอ 5 คน ขึ้นไป ดังนี้

5.4.3.1 บทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัย

บทบาทในการให้คำปรึกษา

- 1) ควรเน้นให้คำปรึกษาในเรื่องแหล่งสืบค้นสารสนเทศที่หลากหลายและครอบคลุม รวมถึงเทคนิคการสืบค้นและเข้าถึงสารสนเทศที่สะดวก รวดเร็ว และน่าเชื่อถือ (27 คน)
- 2) ควรให้คำปรึกษาเกี่ยวกับวิธีคัดเลือกวารสารที่มีคุณภาพสำหรับตีพิมพ์ผลงานวิจัยทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ การตรวจสอบคุณภาพของวารสารและการหาค่าดัชนีผลกระทบ รวมถึงขั้นตอนหรือข้อกำหนดในการเผยแพร่ผลงาน (15 คน)
- 3) ควรให้คำปรึกษาเรื่องคุณภาพของวารสารและการหาค่าดัชนีผลกระทบ (8 คน)
- 4) ควรจัดให้มีการอบรมวิธีการใช้โปรแกรมตรวจสอบการลักลอกผลงานวิชาการ (6 คน)

5) ควรให้คำปรึกษาเกี่ยวกับหลักการเขียนบรรณานุกรมและการอ้างอิงในเนื้อหาที่
ถูกต้อง (5 คน)

บทบาทในการให้บริการ

ควรเน้นให้บริการสืบค้นสารสนเทศที่เป็นเอกสารฉบับเต็มที่เกี่ยวข้องกับ
ประเด็นวิจัยสำหรับใช้ทบทวนวรรณกรรมและเขียนอภิปรายผล (8 คน)

สมรรถนะของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัย

- 1) ควรมีความสามารถให้คำปรึกษาในเรื่องสารสนเทศที่ใช้ในการทำวิจัย
ตั้งแต่วิธีการสืบค้นสารสนเทศ การจัดการบรรณานุกรม และการเผยแพร่ผลงานวิจัย (8 คน)
- 2) ควรให้การสนับสนุนการวิจัยในเชิงรุกมากขึ้น พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์ให้
ผู้ใช้บริการทราบถึงขอบเขตการสนับสนุนการวิจัย (7 คน)
- 3) ต้องรู้กว้าง รู้จริง รู้รอบ เกี่ยวกับแหล่งค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลได้ใน
หลายศาสตร์หลายแขนง และควรมีทักษะในการสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลต่าง ๆ เป็นอย่างดี (5 คน)

บทบาทการสนับสนุนการวิจัยในภาพรวม

- 1) ควรมีการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือต่าง ๆ เช่น เครื่องมือ
สืบค้น โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โปรแกรมจัดการบรรณานุกรม และอื่นๆ ซึ่งหากไม่มีบรรณารักษ์ที่
เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวก็ควรเชิญวิทยากรมาฝึกอบรมให้กับผู้ที่สนใจ (10 คน)
- 2) ควรมีการประชาสัมพันธ์ขอบเขตการสนับสนุนการวิจัยของบรรณารักษ์ที่ชัดเจน
และให้บริการเชิงรุกมากขึ้น (9 คน)
- 3) ควรมีจุดบริการสนับสนุนการวิจัยแบบครบวงจร โดยมีตารางให้ผู้ใช้บริการลง
เวลาเข้ารับบริการ หรือ มีตารางนัดเพื่อขอใช้บริการขอคำปรึกษาหรือขอรับการฝึกอบรมการใช้
เครื่องมือต่าง ๆ ทั้งที่เคาน์เตอร์บริการโดยตรงหรือผ่านทางออนไลน์ นอกจากนี้ ควรมีรายชื่อและ

ช่องทางติดต่อผู้ที่ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาหรือให้บริการแบบแยกเฉพาะด้านเพื่อจะได้ขอรับคำปรึกษาหรือบริการได้ตรงจุด (7 คน)

5.4.3.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้เครดิตบรรณารักษ์

อาจารย์ จำนวน 183 คน ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้เครดิตบรรณารักษ์ในกรณีที่บรรณารักษ์ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งในงานวิจัย ซึ่งจำแนกออกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มที่เห็นว่าสมควรให้เครดิต 149 คน กลุ่มที่เห็นว่าสมควรให้เครดิตแบบมีเงื่อนไข 31 คน และกลุ่มที่เห็นว่าไม่สมควรให้เครดิต 3 คน ดังนี้

สมควรให้เครดิต

- 1) ให้เครดิตโดยการระบุในกิตติกรรมประกาศ (87 คน)
- 2) ให้เครดิตแต่ไม่ได้ระบุรูปแบบ (50 คน)
- 3) ให้เครดิตโดยการให้เป็นผู้ร่วมวิจัยหรือผู้ช่วยวิจัย (9 คน)
- 4) ให้เครดิตโดยการให้เป็นผู้เขียนร่วม (3 คน)

สมควรให้เครดิตแบบมีเงื่อนไข (31 คน) โดยเงื่อนไขที่อาจารย์จะนำมา

พิจารณาให้เครดิตบรรณารักษ์ขึ้นอยู่กับสัดส่วนการมีส่วนร่วมของบรรณารักษ์และลักษณะของงานที่เข้ามามีส่วนร่วมในงานวิจัย

ไม่สมควรให้เครดิต (3 คน) โดยให้เหตุผลว่า การสนับสนุนการวิจัยเป็นการบริการจากห้องสมุด ซึ่งบรรณารักษ์มีหน้าที่ในการสนับสนุนการค้นคว้าและวิจัยอยู่แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องให้เครดิต

5.5 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

ผลการศึกษาจากงานวิจัยมีทั้งเป็นไปตามสมมติฐานและไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ดังนี้

ผลการวิจัยที่เป็นไปตามสมมติฐาน ได้แก่

สมมติฐานที่ว่า อาจารย์มหาวิทยาลัยคาดหวังต่อบทบาทของบรรณารักษ์ด้านการให้บริการสืบค้นสารสนเทศในระดับมาก ผลการวิจัย พบว่า บริการที่อาจารย์มีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสืบค้นสารสนเทศ ($\bar{X}=4.07$, $SD=1.16$, $f=225$)

ผลการวิจัยที่ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ได้แก่

สมมติฐานที่ว่า อาจารย์มหาวิทยาลัยคาดหวังต่อบทบาทของบรรณารักษ์ด้านการทบทวนวรรณกรรมในระดับมาก เนื่องจากอาจารย์คาดหวังในเรื่องดังกล่าวในระดับปานกลาง ดังนี้

1) ด้านการให้คำปรึกษา

ผลการวิจัย พบว่า อาจารย์มีความคาดหวังต่อบทบาทของบรรณารักษ์ด้านการให้คำปรึกษาในเรื่องการทบทวนวรรณกรรมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.79$, $SD=1.18$, $f=226$)

2) ด้านการให้บริการ

ผลการวิจัย พบว่า อาจารย์มีความคาดหวังต่อบทบาทของบรรณารักษ์ด้านการให้บริการในเรื่องการทบทวนวรรณกรรมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.81$, $SD=1.19$, $f=225$)

5.6 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

การศึกษาความคาดหวังของอาจารย์มหาวิทยาลัยที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัยสามารถใช้เป็นแนวทางให้แก่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติและห้องสมุดมหาวิทยาลัยอื่น ๆ เพื่อสนับสนุนการวิจัยที่ตอบสนองความต้องการของอาจารย์ มีดังนี้

5.6.1 ห้องสมุด

- 1) ควรมีบริการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือต่าง ๆ เช่น เครื่องมือสืบค้น โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โปรแกรมจัดการบรรณานุกรม และอื่น ๆ ซึ่งหากไม่มีบรรณารักษ์ที่เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวก็ควรเชิญวิทยากรมาฝึกอบรมให้กับผู้ที่สนใจ
- 2) ควรมีการประชาสัมพันธ์ขอบเขตของบทบาทบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัยที่ชัดเจนและให้บริการเชิงรุกมากขึ้น
- 3) ควรมีจุดบริการสนับสนุนการวิจัยแบบครบวงจร โดยมีตารางให้ผู้ใช้บริการลงเวลาเข้ารับบริการ หรือ มีตารางนัดเพื่อขอใช้บริการขอคำปรึกษาหรือขอรับการฝึกอบรมการใช้เครื่องมือต่าง ๆ ทั้งที่เคาน์เตอร์บริการโดยตรงหรือผ่านทางออนไลน์ นอกจากนี้ ควรมีรายชื่อและช่องทางติดต่อผู้ที่ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาหรือให้บริการแบบแยกเฉพาะด้านเพื่อจะได้ขอรับคำปรึกษาหรือบริการได้ตรงจุด
- 4) ควรมีบริการอื่น ๆ เพิ่มเติม ได้แก่
  - บริการแนะนำหรือแจ้งเกี่ยวกับงานวิจัยใหม่ ๆ ประจำเดือน
  - บริการรวบรวมรายการหัวข้อวิจัยของอาจารย์ในแต่ละสาขา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาหัวข้อวิจัยไม่ให้ซ้ำกันหรือใช้สำหรับพิจารณาต่อยอดงานวิจัย

5.6.2 บรรณารักษ์

1) ควรพัฒนาตนเองในเรื่องการทำวิจัยหรือสร้างประสบการณ์ในการทำวิจัย พร้อมทั้งศึกษาระเบียบวิธีวิจัยของกลุ่มสาขาต่าง ๆ เพื่อจะได้ทราบกระบวนการในการทำวิจัยตั้งแต่เริ่มต้นจนจบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องสารสนเทศที่ใช้ในการทำวิจัย เช่น วิธีการสืบค้นสารสนเทศ การจัดการบรรณานุกรม การเผยแพร่ผลงานวิจัย รวมถึงแหล่งหรือบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญในศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อเป็นตัวกลางในการติดต่อประสานงาน

2) ควรให้การสนับสนุนการวิจัยในเชิงรุกมากขึ้น โดยออกไปพบนักวิจัยเพื่อให้คำปรึกษาและให้บริการเกี่ยวกับการทำวิจัยถึงห้องทำงาน พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์ให้ผู้ให้บริการทราบถึงขอบเขตการสนับสนุนการวิจัย

3) ควรพัฒนาทักษะการสืบค้นสารสนเทศอย่างสม่ำเสมอ เพื่อจะได้ชำนาญในการสืบค้นสารสนเทศและรู้ในศาสตร์ที่หลากหลาย

5.7 แนวทางสำหรับการวิจัยในอนาคต

1. ศึกษาความคาดหวังของอาจารย์มหาวิทยาลัยของรัฐอื่น ๆ และเอกชนต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัย

2. ศึกษาสมรรถนะของบรรณารักษ์ที่ให้บริการสนับสนุนการวิจัย

รายการอ้างอิง

- Buranen, L. "A safe place: the role of librarians and writing centers in addressing citation practices and plagiarism." Knowledge Quest 37, 3 (2009): 24-34.
- Childress, D. "Citation tools in academic libraries." Reference & User Services Quarterly 51, 2 (2011): 143-152.
- Columbia University Libraries. "Research support." [Online]. Available: <http://library.columbia.edu/research.html> 2015. Retrieved August 31, 2015.
- Crum, J. A., and Cooper, I. D. "Emerging roles for biomedical librarians: a survey of current practice, challenges, and changes." Journal of Medical Library Association 101, 4 (2013): 278-286.
- Debnath, J. "Plagiarism: a silent epidemic in scientific writing—reasons, recognition and remedies." Medical Journal Armed Forces India 72, 2 (2016): 164-167.
- Du, J. T., and Evans, N. "Academic library services support for research information seeking." Australian Academic & Research Libraries 42, 2 (2011): 103-120.
- Feltes, C., et al. Envisioning the future of science libraries at academic research institutions: a discussion. New York: Banbury Center at Cold Spring harbor Laboratory, 2012.
- Feng, J., and Zhao, N. "A new role of Chinese academic librarians—the development of embedded patent information services at Nanjing Technology University Library, China." The Journal of Academic Librarianship 41, 3 (2015): 292-300.
- Gore, S. "A librarian by any other name: the role of the informationist on a clinical research team." Journal of eScience Librarianship 2, 1 (2013): 20-24.
- Group of Eight. The role and importance of research intensive universities in the contemporary world. Turner: Turner: Group of Eight House, 2013.
- Harris, M. R. "The librarian's roles in the systematic review process: a case study." Journal of the Medical Library Association 93, 1 (2005): 81-87.
- Hart, G., and Kleinveldt, L. "The role of an academic library in research: researchers' perspectives at a South African University of Technology." South African Journal of Libraries and Information Science 77, 1 (2011): 37-50.

- Harvard University Library. "Research support." [Online]. Available: <http://library.harvard.edu/> 2015. Retrieved August 31, 2015.
- Kim, J. "Motivations of faculty self-archiving in institutional repositories." The Journal of Academic Librarianship 37, 3 (2011): 246-254.
- Loughborough University Library London. "Research support." [Online]. Available: <http://www.lboro.ac.uk/services/library/london/researchsupport/> 2016. Retrieved September 14, 2016.
- Mitchell, E. T. "Research support: the new mission for libraries." Journal of Web Librarianship 7, 1 (2013): 109-113.
- Murphy, S. A., and Boden, C. "Benchmarking participation of Canadian university health sciences librarians in systematic reviews." Journal of the Medical Library Association: JMLA 103, 2 (2015): 73-78.
- Newton, M. P.; Miller, C. C.; and Bracke, M. S. "Librarian roles in institutional repository data set collecting: outcomes of a research library task force." Collection Management 36, 1 (2011): 53-67.
- Oakleaf, M. J. The value of academic libraries: a comprehensive research review and report. Chicago, IL: Association of College and Research Libraries, 2010.
- Parsons, A. "Academic liaison librarianship: curatorial pedagogy or pedagogical curation?" [Online]. Available: <http://www.ariadne.ac.uk/issue65/parsons/> 2010. Retrieved September 14, 2016.
- Research Information Network. "Research support services in UK universities." [Online]. Available: http://www.rin.ac.uk/system/files/attachments/Research_Support_Services_in_UK_Universities_report_for_screen.pdf 2010. Retrieved March 18, 2015.
- Richardson, J., et al. "Library research support in Queensland: a survey." Australian Academic & Research Libraries 43, 4 (2012): 258-277.
- Schuh, J. L. "Reflections on the first three years as a junior faculty member." American Journal of Pharmaceutical Education 74, 4 (2010): 1-4.
- Spring, H., and Adams, R. "Combating plagiarism: the role of the health librarian." Health Information & Libraries Journal 30, 4 (2013): 337-342.

- Standford University Libraries. "Research support." [Online]. Available: <http://library.stanford.edu/2015>. Retrieved February 14, 2015.
- Swinkels, A.; Briddont, J.; and Hall, J. "Two physiotherapists, one librarian and a systematic literature review: collaboration in action." Health Information & Libraries Journal 23, 4 (2006): 248-256.
- Tenopir, C., et al. "Research data management services in academic research libraries and perceptions of librarians." Library & Information Science Research 36, 2 (2014): 84-90.
- The University of Western Australia Library. "Research support services." [Online]. Available: <http://www.library.uwa.edu.au/research> 2017. Retrieved May 22, 2017.
- University of Canterbury Library. "Research support services." [Online]. Available: <http://library.canterbury.ac.nz/ir/research.shtml> 2017. Retrieved May 22, 2017.
- University of Edinburgh Information Services. "Research support." [Online]. Available: <http://www.ed.ac.uk/information-services/research-support> 2015. Retrieved February 14, 2015.
- University of Minnesota Libraries. "Researcher support services." [Online]. Available: <https://www.lib.umn.edu/researchsupport> 2016. Retrieved September 14, 2016.
- WIKALANGKORN มหาวิทยาลัย
Wiklund, G., and Voog, H. "It takes two to tango—making way for relevant research support services at Lund University Libraries (LUB)." Sciecom Info 9, 1 (2013). [Online]. Available: <http://journals.lub.lu.se/index.php/sciecominfo/article/view/6125/5253>
- Yamane, T. Statistics: An introductory analysis. 3rd Ed. New York: Harper and Row, 1973.
- กรมทรัพย์สินทางปัญญา. "ระบบการเรียนรู้กรมทรัพย์สินทางปัญญา." [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://elearning.ipthailand.go.th/moodle/> 2559. สืบค้น 12 สิงหาคม 2559.
- กิตติยา สุทธิประภา และ สมาน ลอยฟ้า. "บทบาทห้องสมุดในการส่งเสริมการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น." อินฟอร์เมชัน 21, 1 (2557): 19-30.

- กุลธิดา ครุฑ และ นิตยา ภิญญสาสน์. คู่มือการรับทุนอุดหนุนการวิจัยจากเงินงบประมาณแผ่นดินของมหาวิทยาลัยมหิดล. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล, 2554.
- จันทิมา คงจันทร์ และคณะ. "ปัจจัยเชิงสาเหตุของผลผลิตภาพการวิจัย ของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล." รายงานการวิจัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์, 2554.
- จุนินทร์ ลักขณวิศิษฏ์. "คำแถลงข่าวโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ (National Research Universities) ภายใต้แผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง 2555." [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://web.sut.ac.th/ccs/mail/visit/statement.pdf> 2552. สืบค้น 28 ตุลาคม 2559.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. แผนยุทธศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2555 – 2559 (ฉบับทบทวน พ.ศ. 2558). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2558.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. "แผนยุทธศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2560 - 2563." [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.osm.chula.ac.th/images/stories/news/n590915/ST-Plan-60-63.pdf> 2559a. สืบค้น 28 ตุลาคม 2559.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. "อักษรวิสุทธิ์." [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.grad.chula.ac.th/th/akarawisut.php> 2559b. 14 กันยายน 2559.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. "บริการสนับสนุนการวิจัย." [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.car.chula.ac.th/section/rss> 2560. สืบค้น 14 มีนาคม 2558.
- ชฎา ณรงค์ฤทธิ์. "การเขียนโครงร่างและสารนิพนธ์สำหรับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร." [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.map.nu.ac.th/doc/pdfResearchMethod/wk8.pdf> 2552. สืบค้น 8 กันยายน 2559.
- ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี. "แนวทางการทบทวนวรรณกรรมสำหรับงานวิทยานิพนธ์ ระดับบัณฑิตศึกษา." วารสารนักบริหาร 34, 1 (2557): 11-22.
- ชูศักดิ์ ลิ้มสกุล. "แผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พ.ศ. 2558-2561." [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: http://www.fms.psu.ac.th/images/Document_WebFMS/plan/strategic_plan59.pdf 2558. สืบค้น 18 ตุลาคม 2559.
- ทรงธรรม ชีระกุล. "การวิจัยสถาบัน : เครื่องมือสำคัญในการพัฒนาองค์กร." [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://www2.tsu.ac.th/grad/report/files/14095757200957.doc> 2552. สืบค้น 11 ตุลาคม 2559.
- ปัญญา คล้ายเดช. "ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์." [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.mcukk.com/smartbook/detail.php?id=7> 2559. สืบค้น 25 พฤษภาคม 2559.

- พรชนิตว์ สีนาราช. "บทบาทของห้องสมุดมหาวิทยาลัยวิจัยในการสนับสนุนการวิจัยของมหาวิทยาลัย." วารสารสารสนเทศศาสตร์ 29, 2 (2554): 73-86.
- พรชนิตว์ สีนาราช. "รูปแบบการจัดบริการสนับสนุนการวิจัย สำหรับห้องสมุดมหาวิทยาลัยวิจัยในประเทศไทย." ปรัชญาคุษฎีบัณฑิตสารสนเทศศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2557.
- พรชนิตว์ สีนาราช และคณะ. "ความคาดหวังของอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่มีต่อการบริการห้องสมุดเพื่อสนับสนุนงานวิจัยของมหาวิทยาลัยขอนแก่น." อินฟอรมะชัน 21, 1 (2557): 31-45.
- มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. แผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ระยะ 10 ปี (พ.ศ. 2556-2565). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2556.
- มหาวิทยาลัยขอนแก่น. "แผนยุทธศาสตร์การบริหารมหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2559-2562." [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: http://plan.kku.ac.th/pln2013/news_dsp.php?cid=5152558. สืบค้น 16 มิถุนายน 2559.
- มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. "แผนพัฒนาการศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ระยะที่ 11 (พ.ศ. 2555 – 2559) : ปรับปรุงปี 2559." [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://planning.oop.cmu.ac.th/wp-content/uploads/2016/03/planCMU11-adj2559.pdf> 2558. สืบค้น 16 มิถุนายน 2559.
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี. "ร่างแผนกลยุทธ์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559)." [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: http://www.kmutt.ac.th/gmi/upload/Strategic_Plan_B11.pdf 2555. สืบค้น 16 มิถุนายน 2559.
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี. "แผนพัฒนามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ระยะที่ 11 (พ.ศ. 2555 – 2559)." [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://cste.sut.ac.th/cste/web1/web/mainfile/downloadfiles172.pdf> 2554. สืบค้น 16 มิถุนายน 2559.
- มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. "คู่มือการใช้งาน Turnitin." [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://203.131.219.180/images/Turnitin%202015.pdf> 2557. สืบค้น 1 กันยายน 2559.
- มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. "แผนกลยุทธ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ฉบับทบทวนประจำปีงบประมาณ 2558-2559." [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://planning.tu.ac.th/images/Download/03Strategy/p2558.pdf> 2558. สืบค้น 16 มิถุนายน 2559.

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. "การประเมินสารสนเทศ." [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก:

http://www.dpu.ac.th/laic/kminternal/?page_id=948 2558. สืบค้น 8 กันยายน 2559.

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. "บริการสารสนเทศเพื่อการวิจัย." [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก:

<http://metal.msu.ac.th/wrs/index.php> 2552. สืบค้น 21 สิงหาคม 2559.

มหาวิทยาลัยมหิดล. "ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา." [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก:

<http://www.dt.mahidol.ac.th/division/> 2557. สืบค้น 12 สิงหาคม 2559.

มหาวิทยาลัยมหิดล. "ยุทธศาสตร์การวิจัย พ.ศ. 2559-2562." [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก:

http://www.op.mahidol.ac.th/orra/research_policy/MU-RESEARCH_STRATEGY_2559-2562.pdf 2558. สืบค้น 16 มิถุนายน 2559.

ประกาศ ก.พ.อ. เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2556. (2556, 9 เมษายน).

ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 130 ตอนพิเศษ 46 ง, 24-25.

การปฏิรูประบบวิจัยและนวัตกรรมของประเทศ. (2559, 6 ตุลาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 133 ตอนพิเศษ 225 ง. 8-12

จุฬาราชวิทยาลัย. "การประเมินคุณภาพผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติ : ปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต (1)." [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: http://rescom.trf.or.th/keychabub.aspx?id_chabub=109 2556. สืบค้นวันที่ 12 สิงหาคม 2559.

จุฬาราชวิทยาลัย. "ค่า Impact Factor – ความสำคัญที่มีต่อบทความวิจัยระดับนานาชาติ."

[ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://stang.sc.mahidol.ac.th/text/pdf/if.pdf> 2547. สืบค้นวันที่ 1 กันยายน 2559.

วารสาร จันท์คิด. "บทบาทของสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่นในการสนองความต้องการสารสนเทศของนักวิจัย." วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2555.

วิไลลักษณ์ ตรีพีช. "ซอฟต์แวร์สำหรับการจัดการทางบรรณานุกรมและรายการอ้างอิง: การวิเคราะห์เปรียบเทียบและประเมินประสิทธิภาพ." [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก:

file:///C:/Users/Administrator/Downloads/DigitalFile_88672%20.pdf 2557.

สืบค้น 1 กันยายน 2559.

ศิริรัตน์ จำแนกสาร. "โครงการบริการสารสนเทศสนับสนุนการวิจัย." [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก:

http://lib.ku.ac.th/qa/index.php?option=com_docman&task=doc_download&gid=991&Itemid= 2553. สืบค้น 20 กุมภาพันธ์ 2558.

- สมาน ลอยฟ้า. "บทบาทของห้องสมุดต่อการส่งเสริมการเป็นมหาวิทยาลัยวิจัย." อินฟอร์เมชั่น 14, 2 (2550): 1-7.
- สมาน ลอยฟ้า. "คลังความรู้สถาบันกับห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา." มนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ 27, 3 (2553): 119-138.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. "โครงการส่งเสริมการวิจัยในอุดมศึกษาและพัฒนา มหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ." [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: http://www.nru.ku.ac.th/KU_NRU_/?c=page&ppind=45 2552. สืบค้น 14 มีนาคม 2558.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. "โครงการส่งเสริมการวิจัยในอุดมศึกษาและพัฒนา มหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ โครงการระยะที่ 2 (พ.ศ. 2558 – 2562)." [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.surdi.su.ac.th/wp-content/uploads/2014/09/> 2557. สืบค้น 14 มีนาคม 2558.
- สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. "นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2555-2559)." [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: http://www1.nrct.go.th/downloads/ps/55/08/strategy8/01_nayo.pdf 2555. สืบค้น 29 พฤษภาคม 2559.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม (พ.ศ. 2554 – 2558) ระดับอุดมศึกษา ฉบับสถานศึกษา (แก้ไขเพิ่มเติม พฤศจิกายน พ.ศ. 2554). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2555.
- สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. "บริการสนับสนุนการวิจัย." [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://library.cmu.ac.th/cmuh/th/> 2553. สืบค้น 14 พฤษภาคม 2559.
- สิริพร ทิวะสิงห์ และคณะ. "การให้บริการโปรแกรม Turnitin ของสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น." รังสิตสารสนเทศ 20, 2 (2557): 27-42.
- สุกัญญา ธีรพงศ์ภักดี. "Liaison Librarian : การตอบสนองภารกิจการเป็นมหาวิทยาลัยวิจัย ของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่." [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: http://kmcorner.lib.cmu.ac.th/kmgroupp/kob/activity/km/Thes_Liaison%20Librarian.pdf 2552. สืบค้น 23 มกราคม 2558.
- สุทธิพร จิตต์มิตรภาพ. "ยุทธศาสตร์เชิงรุกในการพัฒนาด้านการวิจัยเพื่อสร้างความเข้มแข็งของประเทศไทย." [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.nstda.or.th/index.php/aboutus-nstda/1420> 2554. สืบค้น 18 ตุลาคม 2559.
- สุนันทา วงศ์ชาติ. "โปรแกรม EndNote การจัดการงานเขียน." 23, 2 (2550): 13-25.
- สุนันทา วงศ์ชาติ. "Turnitin: เครื่องมือตรวจสอบการคัดลอกผลงาน (Plagiarism)." ข่าวสาร

ห้องสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 26, 2 (2553): 3-10.

ไสว นัยปราโมทย์. "สถานภาพในการทำวิจัยของอาจารย์สังกัดสถาบันราชภัฏภาคเหนือตอนบน."

วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันราชภัฏเชียงราย, 2545.

อัมพร ขาวบาง. "เอนด์โน้ต (EndNote): โปรแกรมจัดการบรรณานุกรมและการอ้างอิง ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 5." [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: http://library.swu.ac.th/th/images/stories/pdfaumporn/Endnote_Howto_Ed5_150515.pdf 2558. สืบค้น 1 กันยายน 2559.

เอกภพ อินทรภู. "ความรู้เท่าทันสารสนเทศ." [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก:

http://www.teacher.ssru.ac.th/aekkaphob_in/file.php/1/PDF_Unit5.pdf 2558.

สืบค้น 1 กันยายน 2559.

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาคผนวก ก
หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือวิจัย (ภายใน)

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน หน่วยบัณฑิตศึกษา งานทะเบียนและโสตทัศนศึกษา คณะอักษรศาสตร์ โทร. 8-4878

ที่ ศษ 0512.23.01 (วช)/บช. 17 /2558

วันที่ 3 ธันวาคม 2558

เรื่อง ขอกวามอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือวิจัย

เรียน

เนื่องด้วยนางเยาว์คนธ์ บางสาธิต นิสิตระดับปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ และสารนิเทศศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความคาดหวังของอาจารย์มหาวิทยาลัยที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัย โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์รพี ไพ่เปรมสมิทธิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณี นิสิตมีความจำเป็นต้องทดลองใช้เครื่องมือวิจัย โดยนำแบบสอบถามมาเก็บรวบรวมข้อมูลจากท่าน ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ได้รับการบรรจุใหม่ ระหว่างปี พ.ศ.2556-2558 และยังไม่มีย้ายตำแหน่งทางวิชาการ รายละเอียดตามแบบสอบถามที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอกวามอนุเคราะห์จากท่านได้พิจารณาอนุญาตให้นางเยาว์คนธ์ บางสาธิต ได้ทำการเก็บข้อมูลดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการ และขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่ง มา ณ โอกาสนี้

น.ว.ส.ค.ส.

(รองศาสตราจารย์ ดร.ก้องกาญจน์ เทพกาญจนา)

คณะศึกษาศาสตร์

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือวิจัย (ภายนอก)

ที่ ศษ 0512.23/ 2420

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10330

3 ธันวาคม 2558

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือวิจัย
เขียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามจำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางเขวรัตน์ บางสาถิ นิสิตระดับปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ และสารนิเทศศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความคาดหวังของอาจารย์มหาวิทยาลัยที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัย โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์วิภา ไพรมสมิทธิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องทดลองใช้เครื่องมือวิจัย โดยนำแบบสอบถามมาเก็บรวบรวมข้อมูลจากท่าน ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ได้รับการบรรจุใหม่ ระหว่างปี พ.ศ.2556-2558 และยังไม่มีย้ายตำแหน่งทางวิชาการ จึงเป็นผู้ทดลองใช้เครื่องมือวิจัย รายละเอียดตามแบบสอบถามที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านได้พิจารณาอนุญาตให้นางเขวรัตน์ บางสาถิ ได้ทำการเก็บข้อมูลดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการ และขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.กึ่งกาญจน์ เทพกาญจนาน)

คณบดีคณะอักษรศาสตร์

หน่วยบัณฑิตศึกษา งานทะเบียนและ โสภทัศน์ศึกษา
โทรศัพท์. 0-2218-4878
โทรสาร. 0-2218-4875

ภาคผนวก ค
หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล (ภายใน)

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน หน่วยบัณฑิตศึกษา งานทะเบียนและโสตทัศนศึกษา คณะอักษรศาสตร์ โทร. 8-4878

ที่ ศษ 0512.23.01(วช)/บท. 3 /2559 วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2559

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

เรียน

เนื่องด้วย นางเขาวรัตน์ บางสาธิต นิสิตระดับปริญญาโท บัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ และสารนิเทศศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความคาดหวังของอาจารย์มหาวิทยาลัยที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัย โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์วิภา โปรมสมิทธิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูล โดยนำแบบสอบถามมาเก็บรวบรวมข้อมูลจากอาจารย์ที่ได้รับการบรรจุใหม่ ระหว่างปี พ.ศ.2556-2558 และยังไม่มียears ตำแหน่งทางวิชาการ จึงเป็นผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านได้พิจารณาอนุญาตให้นางเขาวรัตน์ บางสาธิต ได้ทำการเก็บข้อมูลดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการ และขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่ง มา ณ โอกาสนี้

พิมพ์วิภา โปรมสมิทธิ์

(รองศาสตราจารย์ ดร.กิ่งกาญจน์ เทพกาญจนาน)

คณบดีคณะอักษรศาสตร์

ภาคผนวก ง
หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล (ภายนอก)

ที่ ศธ 0512.23/249

คณะศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10330

3 กุมภาพันธ์ 2559

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล
วิจัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามจำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วยนางเขาวรัตน์ บางสาธิต นิสิตระดับปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ และสารนิเทศศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความคาดหวังของอาจารย์มหาวิทยาลัยที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัย โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์วิภา โปรมสมิทธิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูล โดยนำแบบสอบถามมาเก็บรวบรวมข้อมูลจากอาจารย์ที่ได้รับการบรรจุใหม่ระหว่างปี พ.ศ.2556-2558 และยังไม่มีย้ายตำแหน่งทางวิชาการ ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านได้พิจารณาอนุญาตให้นางเขาวรัตน์ บางสาธิต ได้ทำการเก็บข้อมูลดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการ และขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่ง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.กัญญาณ์ เทพกาญจนา)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

หน่วยบัณฑิตศึกษา งานทะเบียนและโสตทัศนศึกษา
โทรศัพท์. 02-2184878
โทรสาร. 02-2184875

ภาคผนวก จ
แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่อง

ชุดที่

ความคาดหวังของอาจารย์มหาวิทยาลัยที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัย

คำชี้แจง

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคาดหวังของอาจารย์มหาวิทยาลัยที่มีต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัยในห้องสมุดมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติด้านการให้คำปรึกษาและการให้บริการแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 ความคาดหวังต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัยด้านการให้คำปรึกษาและการให้บริการ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัย

คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการนำมาประมวลผล เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะของบรรณารักษ์ทั้งในห้องสมุดมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติและห้องสมุดมหาวิทยาลัยอื่นๆ รวมถึงเป็นแนวทางในการจัดบริการสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการวิจัยที่ตอบสนองความต้องการของอาจารย์

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง

เยาวรัตน์ บางสาลี

นิสิตระดับปริญญาโทบัณฑิต

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กรุณาส่งแบบสอบถามคืนผู้วิจัยด้วยของที่แนบมาทางไปรษณีย์

ภายในวันที่ .....

หากท่านมีข้อสงสัย กรุณาติดต่อผู้วิจัย โทร. 02 997 2222 ต่อ 3476, 087 595 6508

E-mail: yaowarat.b@rsu.ac.th

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความ หรือเติมข้อความในช่องว่าง

1) ท่านเคยขอรับคำปรึกษาหรือรับบริการจากบรรณารักษ์ในการทำวิจัยของท่านหรือไม่

ไม่เคย เคย

2) ถ้าเคย ท่านเคยขอคำแนะนำหรือรับบริการในเรื่อง .....

.....

ตอนที่ 2 ความคาดหวังต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัย

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคาดหวัง ทั้งหัวข้อใหญ่และหัวข้อย่อย

3) ท่านมีความคาดหวังต่อบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัยในด้านต่างๆ ต่อไปนี้ในระดับใด

บทบาทที่คาดหวัง	ระดับความคาดหวัง					ไม่มี ความ เห็น
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
บทบาทในการให้คำปรึกษา --- >						
1. ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับแหล่งทุน/แหล่งสนับสนุน ทุนวิจัย --- >						
2. ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาเค้าโครงร่างวิจัย ..... >						
3. แนะนำวิธีการเขียนเค้าโครงร่างวิจัย ..... >						
4. แนะนำเทคนิคการสืบค้นสารสนเทศ --- >						
5. ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับวิธีการประเมินสารสนเทศที่ ได้รับ (เช่น ความน่าเชื่อถือ ความถูกต้อง และ ความทันสมัยของเนื้อหา) --- >						
6. ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการทบทวนวรรณกรรม (Literature Review) --- >						
- การรวบรวมวรรณกรรม --- >						
- การสังเคราะห์วรรณกรรม --- >						
- การเขียนทบทวนวรรณกรรม --- >						
- การทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ (Systematic Review) --- >						

บทบาทที่คาดหวัง	ระดับความคาดหวัง					ไม่มี ความ เห็น
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
บทบาทในการให้คำปรึกษา (ต่อ)						
7. ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัย --- >						
8. ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูล --- >						
9. แนะนำการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ (เช่น SPSS, MINITAB) --- >						
10. ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับลิขสิทธิ์และทรัพย์สิน ทางปัญญา --- >						
11. แนะนำการใช้โปรแกรมตรวจสอบการ ลักลอบผลงานวิชาการ (เช่น อักษรวิสุทธิ์, Turnitin) --- >						
12. ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเขียน บรรณานุกรมและรายการอ้างอิงในเนื้อหา --- >						
13. แนะนำการใช้โปรแกรมจัดการบรรณานุกรม (เช่น EndNote, Zotero, Mendeley) --- >						
14. ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเผยแพร่ผลงานวิจัย --- >						
- แหล่งเผยแพร่ผลงานวิจัย --- >						
- ข้อกำหนดในการเผยแพร่ผลงานวิจัย --- >						
- การตีพิมพ์ผลงานวิจัย --- >						
- การตรวจสอบคุณภาพวารสาร (เช่น การหาค่า Impact Factor, SNIP, SJR) --- >						
- การตรวจสอบการอ้างอิงผลงานและดัชนีชี้วัด ที่เกี่ยวข้อง (เช่น H-Index) --- >						
- การนำส่ง/นำเข้าผลงานวิจัยสู่คลังสถาบัน (Institutional Repository) --- >						
15. อื่นๆ (โปรดระบุ) ..... --- >						
.....						
.....						

บทบาทที่คาดหวัง	ระดับความคาดหวัง					ไม่มี ความ เห็น
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
บทบาทในการให้บริการ - - - >						
1. จัดหาและรวบรวมแหล่งทุน/แหล่งสนับสนุนทุน วิจัย - - - >						
2. เขียนเค้าโครงร่างวิจัย - - - >						
3. สืบค้นสารสนเทศ - - - >						
4. นำส่งเอกสาร (Document Delivery) - - - >						
- สิ่งพิมพ์ที่เป็นรูปเล่ม - - - >						
- สื่ออิเล็กทรอนิกส์ - - - >						
- สำเนาเอกสาร - - - >						
5. ประเมินสารสนเทศที่ได้รับ (เช่น ความ น่าเชื่อถือ ความถูกต้อง และความทันสมัยของ เนื้อหา) - - - >						
6. ทบทวนวรรณกรรม (Literature Review) - - >						
- รวบรวมวรรณกรรม - - - >						
- สังเคราะห์วรรณกรรม - - >						
- เขียนทบทวนวรรณกรรม - - - >						
- ทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ (Systematic Review) - - - >						
7. เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย - - - >						
8. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทาง สถิติ (เช่น SPSS, MINITAB) - - - >						
9. ตรวจสอบการลักลอกผลงานวิชาการ (เช่น การ ใช้โปรแกรมอัคราวิสุทธ์, Turnitin) - - - >						

บทบาทที่คาดหวัง	ระดับความคาดหวัง					ไม่มี ความ เห็น
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
บทบาทในการให้บริการ (ต่อ)						
10. ตรวจสอบความถูกต้องของบรรณานุกรมและ รายการอ้างอิงในเนื้อหา --- >						
11. จัดการบรรณานุกรมและรายการอ้างอิงด้วย โปรแกรมจัดการบรรณานุกรม (เช่น EndNote, Zotero, Mendeley) --- >						
12. ให้บริการเกี่ยวกับการเผยแพร่ผลงานวิจัย - >						
- รวบรวมแหล่งเผยแพร่ผลงานวิจัย --- >						
- รวบรวมข้อกำหนดในการเผยแพร่ผลงาน ในวารสารต่างๆ --- >						
- ตรวจสอบและแก้ไขรูปแบบผลงานตาม ข้อกำหนดของแหล่งเผยแพร่ --- >						
- ตรวจสอบคุณภาพวารสาร (เช่น การหา ค่า Impact Factor, SNIP, SJR) -- >						
- ตรวจสอบการอ้างอิงผลงานและดัชนีชี้วัด ที่เกี่ยวข้อง (เช่น H-Index) --- >						
- นำส่ง/นำเข้าผลงานวิจัยสู่คลังสถาบัน (Institutional Repository) --- >						
13. อื่นๆ (โปรดระบุ) ..... --- >						

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัย

4) ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการวิจัยในด้านต่อไปนี้อย่างไรบ้าง

4.1 บทบาทในการให้คำปรึกษา.....

.....

.....

.....

4.2 บทบาทในการให้บริการ.....

.....

.....

.....

5) ในกรณีที่บรรณารักษ์เข้ามามีส่วนช่วยให้งานวิจัยของท่านสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ท่านคิดว่าจะให้เครดิตบรรณารักษ์หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ขอขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่กรุณาสละเวลาในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยในครั้งนี้

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางเยาวรัตน์ บางสาลี เกิดวันศุกร์ที่ 16 มีนาคม 2516 ที่จังหวัดแพร่ สำเร็จการศึกษา ระดับปริญญาตรี หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในปีการศึกษา 2537 และได้เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโท หลักสูตรอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2556 ปัจจุบันทำงานในตำแหน่งบรรณารักษ์งานบริการวารสาร แผนกบริการ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยรังสิต

